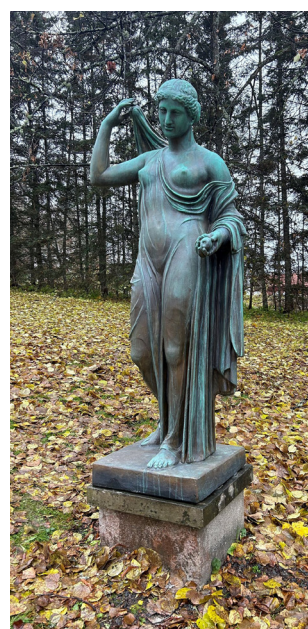

Årsredovisning

2023

Länsstyrelsen - en samlande kraft

Sverige är indelat i 21 län och varje län har en länsstyrelse och en landshövding. Länsstyrelsen är regeringens ombud i länet och ska både förverkliga den nationella politiken och samtidigt ta hänsyn till regionala förhållanden och förutsättningar. Länsstyrelsen är alltså en viktig länk mellan länets kommuner och dess invånare å ena sidan och regeringen, riksdagen och de centrala myndigheterna å den andra sidan.

Publikationsnummer: 2024:03

ISSN: 0284-6845

Diarienummer: 100-1409-2024

Foto: Länsstyrelsen Värmland

Årsredovisningen är sammanställd av: Linda Blomqvist Lindström,
Birgitta Nygaard Hedeås, Katja Berglund och Catrin Hasewinkel

Adress: Länsstyrelsen Värmland, 651 86 Karlstad

Telefon: 010-224 70 00

www.lansstyrelsen.se/varmland

Innehållsförteckning

Landshövdingen har ordet	4
Om årsredovisningen	6
Årsredovisningens kapitelindelning	6
Resultatredovisningen.....	6
Om Länsstyrelsen	8
Våra uppgifter, uppdrag och mål	8
Strategisk styrning och planering	9
Organisation.....	9
Resultatredovisning	11
Myndighetsövergripande redovisning.....	11
Redovisning av verksamhetsområden.....	27
Övrig förvaltning och trafikföreskrifter	28
Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor	32
Regional tillväxt och infrastrukturplanering	39
Hållbar samhällsplanering och boende	44
Energi och klimat.....	50
Kulturmiljö	54
Samhällsskydd och beredskap	58
Naturvård och miljöskydd.....	63
Areella näringar.....	75
Folkhälsa, jämställdhet, integration med mera	82
Övrig redovisning	89
Året i siffror	92
Finansiell redovisning	107
Resultaträkning	107
Balansräkning	108
Anslagsredovisning	110
Tilläggsupplysningar och noter.....	112
Landshövdingens underskrift av årsredovisningen	133
Bilagor	134

Landshövdingen har ordet

2023 har varit ett år som för många människor präglats av osäkerhet och oro. Ett krig rasar i vårt närområde och året har kännetecknats av ett osäkert ekonomiskt läge i Sverige, med hög inflation och stigande priser. Detta blir kännbart för den regionala arbetsmarknaden, bostadsbyggandet, sociala och framför allt de ekonomiska förhållandena för många av länets invånare. Mitt i denna osäkerhet söker enskilda, näringsidkare, organisationer och kommuner ständigt lösningar och löser problem.

Länsstyrelsens uppgift är att ansvara för den statliga förvaltningen i länet och verkar för att nationella mål får genomslag utifrån regionala förhållanden och förutsättningar. När vi gör det så arbetar vi utifrån visionen att vara en samlade kraft för ett hållbart Värmland, vilket är utgångspunkten i all vår verksamhet. Detta är en grund som utgår från de nationella hållbarhetsmålen och den statliga värdegrunden.

2023 har för Länsstyrelsen Värmlands del präglats av ökad samverkan och dialog med andra aktörer på den regionala arenan. Vi upplever en nära relation med länets kommuner, andra myndigheter med regional närvaro samt med Region Värmland. Nya samverkansformer har kommit till och redan upparbetade relationer har stärkts under året, bland annat med näringslivet, branschorganisationer, frivilliga försvarsorganisationer, kulturinstitutioner och idéburen sektor. Även det interna samarbetet har utvecklats mot ett arbetssätt där vi bättre tar tillvara vår samlade kompetens.

Länsstyrelsen för på olika sätt dialog och bistår med kunskap till medborgarna, kommuner och andra aktörer. Det sker bland annat genom olika nätverk, konferenser, seminarier och möten men också genom egna digitala och sociala kanaler där vi ökat vår närvaro det senaste året. På det här sättet stärker vi vår förmåga att utöva vårt myndighetsuppdrag, bistå med tillgänglighet, rättssäkerhet och verka för en hållbar utveckling i Värmland.

Internt har det under 2023 pågått ett stort förändringsarbete med att ställa om till det hybrida arbetslivet, vilket påverkar både arbetssätten och den interna kulturen. Länsstyrelsens lokaler har anpassats genom en mer flexibel utformning av den fysiska arbetsplatsen, vi har också skapat ytor för umgänge. Förändringen innebär både nya möjligheter, men därtill också vissa utmaningar för organisationen och enskilda medarbetare.

Förändringarna i vår omvärld och det säkerhetspolitiska läget har stor påverkan på Länsstyrelsens uppdrag och roll. Vi är mitt uppe i arbetet att tillsammans med övriga länsstyrelser i vårt civilområde bygga robusta strukturer för hur vi tillsammans med framför allt länets kommuner bygger ett ändamålsenligt civilt försvar och därmed bidrar till ett motståndskraftigt samhälle. Det har tecknats överenskommelser med frivilliga försvarsorganisationer i syfte att på sikt kunna bygga upp en stark resursbank i händelse av kris eller höjd beredskap.

Skogen, vattnet, klimatet, elektrifiering, biologisk mångfald och trygghet är exempel på områden som hamnat i blickfånget det senaste året, både internt och externt. Länsstyrelsen driver ett utvecklingsarbete kring den värmländska skogen som bland annat resulterade i ett skogligt rådslag i Mattila och en gemensam inriktning framåt. Vi ingår i ett samarbete med andra aktörer genom Elkraft Värmland som syftar till att med gemensamma krafter hantera dagens och framtidens utmaningar kring elförsörjningen. Länsstyrelsen har även tagit initiativ till dialogmöten om bland annat dammar och dammanläggningar, fiskeutsättning och förvaltning av de stora rovdjuren.

Dialogen med kommunerna om det trygghetsskapande och brottförebyggande arbetet är intensiv, inte minst i ljuset av händelseutvecklingen i landet och en ny lagstiftning som trädde i kraft under året som förtydligar kommunernas ansvar för detta.

Under 2023 har länet synliggjorts genom en rad olika statsrådsbesök, besök av ambassadörer och medlemmar ur Kungahuset. I september var det Värmlands tur att ta emot H.M. Konungen och H.M. Drottningen i samband med Kungaparets jubileumsresa till Sveriges alla län, då Konungen firade 50 år på tronen. Det bjöds på ett innehållsrikt program och tusentals människor samlades på Stora torget i Karlstad för att få se och uppleva Kungaparets besök i länet.

Länets residens har under året varit en välbesökt mötesplats med ett par tusen personer som deltagit i olika möten, seminarier, middagar och konferenser av olika slag och med olika tema. Det finns ett stort intresse för Länsstyrelsens verksamhet i Värmland, där möten och seminarier många gånger anordnas i samarbete med andra. I samverkan verkar vi för att skapa förutsättningar som på bästa sätt gynnar länets utveckling.

På kommande sidor redogör vi för året som gått, de många uppdrag Länsstyrelsen haft under verksamhetsåret samt för de möjligheter och utmaningar vi ställts inför under 2023. Välkommen att ta del av Länsstyrelsen Värmlands årsredovisning.

Georg Andrén

Landshövding i Värmlands län

Om årsredovisningen

Syftet med det här avsnittet är att informera om årsredovisningens upplägg och disposition samt att beskriva de huvudsakliga begrepp samt mät- och värderingsmetoder som vi använder. Redovisningsprinciper för finansiella delar, tabeller och ärendestatistik redovisas under rubriken *Tilläggsupplysningar och noter* i avsnittet *Finansiell redovisning*.

Årsredovisningens kapitelindelning

Länsstyrelsens årsredovisning är uppbyggd för att motsvara kraven i förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB). Den består av följande delar:

- Landshövdingen har ordet
- Om årsredovisningen
- Om Länsstyrelsen
- Resultatredovisning
- Finansiell redovisning
- Landshövdingens underskrift av årsredovisningen
- Bilagor

Avsnittet **Om Länsstyrelsen** beskriver länsstyrelsens övergripande uppgift, hur vi arbetar med den strategiska styrningen, verksamhets- och organisationsutveckling samt de länsstyrelsegemensamma stödverksamheterna. **Resultatredovisningen** innehåller bland annat en myndighetsövergripande redovisning och en redovisning per verksamhetsområde, som utgår från den länsstyrelsegemensamma verksamhets- och ärendestrukturen (VÅS). Den **finansiella redovisningen** innehåller resultaträkning, balansräkning, anslagsredovisningen samt tilläggsupplysningar och noter.

Bilaga A-C beskriver vilka paragrafer i förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion, regleringsbrevsuppdrag och övriga uppdrag som ingår i resultatredovisningen samt var i årsredovisningen de redovisas. **Bilaga D** tydliggör vilka regleringsbrevsuppdrag som redovisas i särskild ordning. **Bilaga E** innehåller en länsstyrelsegemensam resultatredovisning av uppdrag som samordnas av länsstyrelsegemensamma funktioner.

Resultatredovisningen

Redovisningen per verksamhetsområde inleds med en tabell med instruktionsuppgifter, regleringsbrevsuppdrag och andra återrapporteringsgrunder som redovisas i avsnittet. Efter det redogör vi för verksamhetsområdets uppgifter, uppdrag och mål samt beskriver hur vi genomför verksamheten. Sedan kommer resultatredovisningen med en resultatbedömning.

Förklaring av begrepp

Här förklarar vi några av de begrepp som vi använder oss av i resultatredovisningen.

Uppgifter utgår i regel från förordningar, till största delen från det som står i förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion.

Uppdrag utgår till största delen från tidsatta uppdrag som regeringen angett i regleringsbrevet eller i något annat beslut.

Länsstyrelsens verksamhet styrs av att vi i utförandet av våra uppgifter och uppdrag ska bidra till att nationella och mer övergripande **mål** får genomslag i länet och där Länsstyrelsens insatser i olika grad påverkar måluppfyllelsen.

I enlighet med Ekonomistyrningsverkets föreskrifter till 3 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB) använder Länsstyrelsen **resultatindikatorer** som stöd för bedömningar av måluppfyllelsen och resultaten.

Det finns flera områden i resultatredovisningen som Länsstyrelsen inte redovisar indikatorer för. Skälen till det är bland annat svårigheter inom vissa områden att definiera relevanta indikatorer som påvisar eller indikerar en resultatutveckling utifrån uppdraget.

Resultat vi redovisar kan bestå av både **prestationer** och **effekter**.

Resultatbedömningen är den samlade bedömningen av resultatet av Länsstyrelsens insatser inom verksamheten. Resultatet bedöms och motiveras i förhållande till de prioriteringar och planer som har tagits fram för att genomföra och bidra till verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål.

Bedömningsgrunder

I årsredovisningen används bedömningsgrunder i form av nyckeltal, indikatorer, statistik (exempelvis året i siffror) och övriga resultatbeskrivningar.

För varje verksamhetsområde bedöms resultatet i förhållande till de prioriteringar och planer som har tagits fram för att genomföra och bidra till verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål.

Resultatet bedöms också i förhållande till redovisade förändringar, skillnader och tillstånd.

En sammanvägd bedömning av resultatet görs av de verksamheter som ingår i respektive avsnitt i årsredovisningen, och motiveras samlat samt vid behov per delverksamhet.

De nivåer och omdömen som vi använder för resultatbedömningen är:

- **Otillfredsställande:** Resultaten når inte upp till målen eller når endast i begränsad omfattning de uppsatta målen.
- **Utvecklingsbehov:** Resultaten når delvis upp till de uppsatta målen, men inte i tillräcklig omfattning.
- **Gott:** Resultaten når i all väsentlighet de uppsatta målen.
- **Utmärkt:** Resultaten når i alla delar de uppsatta målen med god marginal.

Om Länsstyrelsen

I förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion (länsstyrelseinstruktionen) anges att i varje län finns en länsstyrelse som ansvarar för den statliga förvaltningen i länet, om det inte finns någon annan myndighet som ansvarar för särskilda förvaltningsuppgifter.

Länsstyrelsen är regeringens ombud i länet och ska både förverkliga den nationella politiken och samtidigt ta hänsyn till regionala förhållanden och förutsättningar. Länsstyrelsen ska rapportera situationen i länet och lämna lägesbilder. Länsstyrelsen är alltså en viktig länk mellan länets kommuner och dess invånare å ena sidan och regeringen, riksdagen och de centrala myndigheterna å den andra sidan.

Uppdrag/Uppgift	Källa till uppgift/uppdrag
1 § Länsstyrelsens ansvar för statlig förvaltning i länet	Länsstyrelseinstruktion

Våra uppgifter, uppdrag och mål

Länsstyrelseinstruktionen anger övergripande inom vilka områden Länsstyrelsen har uppgifter och hur länsstyrelsen ska styras och organiseras. Länsstyrelsernas uppdrag ges via lag av riksdagen och via förordningar eller beslut av regeringen, främst i vårt regleringsbrev. Även EU:s direktiv och förordningar styr länsstyrelsernas verksamhet.

Länsstyrelsen arbetar för det hållbara samhället. Utifrån de tre dimensionerna social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet arbetar Länsstyrelsen för en hållbar utveckling i länet. Länsstyrelsen ansvarar för att beslut från riksdagen och regeringen får regionalt genomslag och samordnar den statliga verksamheten. Länsstyrelsen ska ta tillvara både individens och samhällets intressen i utvecklingen av länet. Länsstyrelsen bedriver verksamhet inom flera olika samhällsområden och ska vara en kunskapsorganisation som har förmågan att arbeta sektorsövergripande i många frågor.

Det saknas ett övergripande riksdagsbundet mål för länsstyrelserna som helhet. Övergripande ska dock länsstyrelserna verka för att nationella mål ska få genomslag i länen, samtidigt som hänsyn tas till regionala förhållanden och förutsättningar. Detta omfattar samtliga län, oavsett ansvars- och uppgiftsfördelning mellan staten, kommunerna och regionerna. I redovisningen av respektive verksamhetsområde knyter Länsstyrelsen an till relevanta nationella och regionala mål som uppgifterna och uppdragen ska bidra till att uppnå.

Länsstyrelsen finansieras från flera olika källor. Finansieringen sker till största delen av anslag på statens budget. Till stor del består dessa anslag av det så kallade förvaltningsanslaget. Förvaltningsanslaget utgör i genomsnitt ungefär 50 procent av länsstyrelsernas totala intäkter. Utöver förvaltningsanslaget har länsstyrelsen riktade medel i form av så kallade sakanslag. En annan finansieringskälla är bidragsfinansiering som kommer från andra myndigheter och organisationer. Utöver det bedriver länsstyrelsen avgiftsfinansierad verksamhet och tar in avgifter från organisationer och individer.

Strategisk styrning och planering

Länsstyrelsen Värmlands vision lyder En samlande kraft för ett hållbart Värmland.

Länsstyrelsens verksamhetsstrategi innebär att myndighetens arbete utgår från kunskap, helhetssyn och den statliga värdegrundens sex principer. Verksamhetsstrategin är uppbyggd på tre bärande principer som ska vara vägledande i arbetet:

- Vi samverkar
- Vi främjar tidig dialog
- Vi utvecklar sina arbetssätt.

Arbetet 2023 har inriktats på tre beslutade fokusområden.

- Höja vår förmåga att planera, budgetera, följa upp och prognosticera - för att öka omställningsförmågan och optimera effekten av våra tilldelade uppdrag och finansiella resurser.
- Höja vår förmåga att anta det utvidgade uppdraget som totalförsvarsmyndighet och demokratibevärande instans. Det handlar om att upparbeta en tydlig säkerhetskultur med förändrade arbetssätt, ökad generell kunskap och förmåga kring vårt uppdrag inom totalförsvaret, både som myndighet och enskild tjänsteperson. Det handlar också om hur säkerhetsläget påverkar våra övriga uppdrag.
- Omställning till hybridarbetsliv. Förändrade loka ler och arbetssätt för att anpassa myndigheten till nya förutsättningar i hur och var arbetet utförs.

Dessa fokusområden ses som strategiskt viktiga områden för myndigheten att under en viss avsatt tidsperiod särskilt avsätta resurser till, för att skapa en förändring på myndighetsnivå. Utöver dessa fokusområden har tre områden genomlysts ur ett strategiskt perspektiv. De tre områdena är gränsfrågorna, Sverige - Norge, skogen och energiförsörjningen. På dessa områden har länsledningen gett verksamheten i uppdrag att göra strukturerade analyser för att kunna utveckla arbetssätt och därmed nå bättre resultat.

Organisation

Länsstyrelsen Värmland har fyra avdelningar – Landsbygdsavdelningen, Samhällsavdelningen, Miljöavdelningen och Avdelningen för verksamhetsstöd. Under året gjordes en justering av Avdelningen för verksamhetsstöd som innebar att även den avdelningen delades upp i enheter, likt de tre andra avdelningarna. Därmed har organisationen nu genomgripande en mer traditionell linjeutformning.

Organisationsschema

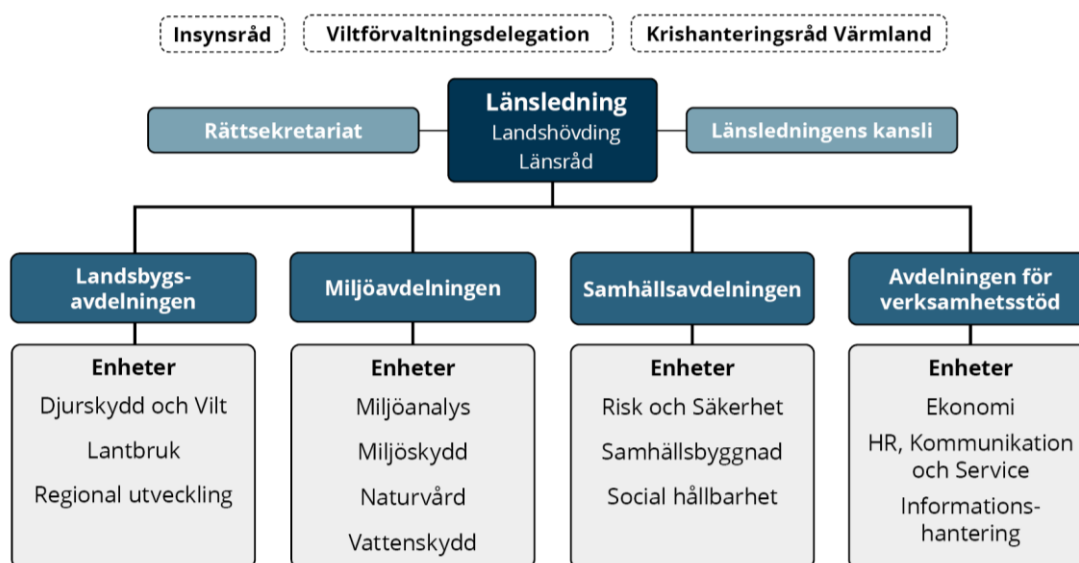

Bild på det organisationsschema som gällde från den 1 september 2023.

Länsstyrelsegemensamma stödverksamheter

Ett antal av länsstyrelsens stödverksamheter har inordnats i nationella funktioner med hemvist vid en länsstyrelse. Redovisning av länsstyrelsegemensamma stödverksamheter finns samlat i bilaga E.

Dessa är:

- IT-avdelningen (värmlän Västra Götaland)
- Telefonistorganisation (värmlän Kronoberg)
- Samordnad löneservice (värmlän Kronoberg)
- Ekonomiadministration LstEA (värmlän Örebro)
- Dataskydd och informationssäkerhet (värmlän Stockholm)
- Gemensamma kansliet (värmlän Västmanland).

Resultatredovisning

Länsstyrelsens resultatredovisning är indelad i fyra avsnitt: myndighetsövergripande redovisning, redovisning per verksamhetsområde, övrig redovisning och året i siffror.

Myndighetsövergripande redovisning

I det här avsnittet redovisas resultat av verksamhet som berör flera verksamhetsområden eller som inte kan placeras i ett enskilt verksamhetsområde.

Verksamhetsöversikt

Nyckeltal: Verksamhetsöversikt	År 2023	År 2022	År 2021
Antal årsarbetskrafter totalt	217,3	225,2	214,6
Antal årsarbetskrafter kvinnor	138,8	139,9	130,9
Antal årsarbetskrafter män	78,5	85,3	83,2
Antal ärenden, inkomna och upprättade	20 170	20 009	20 534
Antal beslutade ärenden	18 297	21 146	20 179
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	402	1 284	2 000
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	261 273	279 808	255 123
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	67 626	64 366	63 902

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP, ärendehandläggningssystemet Platina och Jordbruksverket.

Kommentar till tabellen

Antalet årsarbetskrafter har minskat men ligger fortfarande något över 2021 års nivå. En minskning av antal anställda har skett inom området naturvård samt att det till viss del beror på att uppdrag kopplade till pandemin inte finns kvar. När det gäller andelen män och kvinnor har Länsstyrelsen 2023 en mer snedfördelad könsfördelning än året innan.

Antalet inkomna och upprättade ärenden är någorlunda konstant under åren medan antal beslutade ärenden är lägre än både 2022 och 2021. Positivt är dock att insatser som genomförts för att minska antalet gamla ärenden har gett effekt då antalet sjunkit markant.

Verksamhetskostnaden följer antal årsarbetskrafter. Lämnade bidrag har ökat något varav den största ökningen återfinns på verksamhetsområde 85 och beror på det EU-finansierade projektet Yrkesväg som myndigheten bedriver ihop med många samarbetsparter.

Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppdrag/Uppgift	Källa till uppgift/uppdrag
2 § p1 Verka för att nationella mål får genomslag	Länsstyrelseinstruktion
2 § p2 Arbeta sektorsövergripande och samordna olika samhällsintressen och statliga insatser	Länsstyrelseinstruktion
2 § p3 Främja länets utveckling och följa tillståndet	Länsstyrelseinstruktion
2 § p4 Främja samverkan	Länsstyrelseinstruktion
2 § p5 Ansvara för ålagda tillsynsuppgifter	Länsstyrelseinstruktion
2 § p6 Vid behov bistå regeringen och Regeringskansliet inom länet	Länsstyrelseinstruktion
6 § Generationsmål för miljöarbetet och riksdagens miljö kvalitetsmål (övergripande)	Länsstyrelseinstruktion
1A1 Främja arbetet med Agenda 2030	Regleringsbrev
1D6 Tillsyn och prövning effektivitet, enhetlighet och handläggningstider	Regleringsbrev

Länsstyrelsegemensamt arbete redovisas samlat i bilaga E. Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Nationella mål

Länsstyrelsens vision, En samlande kraft för ett hållbart Värmland, bidrar till länets gemensamma arbete mot ett hållbart samhälle. Det sker även inom Värmlandsstrategin med visionen – Ett hållbart Värmland som förändrar världen. Länsstyrelsen bidrar till de globala målen och ett hållbart Värmland genom de riksdagsbundna målen och nationella strategier som styr vår verksamhet.

Under 2023 har den sektorsövergripande utmaningen att höja Länsstyrelsens kollektiva förmåga att anta det utvidgade uppdraget som totalförsvarsmyndighet och demokratibevarande instans i ett skärpt säkerhetsläge lyfts som särskilt fokusområde. Det är ett fokus som kommer att behöva hållas i en längre tid framöver. Fokusområdet siktar mot att uppfylla dels nationella mål inom krisberedskap och civil beredskap, dels jämställdhet, barnperspektiv och övriga mänskliga rättigheter samt utgå från den statliga värdegrunden. Länsstyrelsen tillämpar bland annat det länsstyrelsegemensamma Rätt att försvara. Mer om detta under sakområde Samhällsskydd och beredskap samt i bilaga E.

Inom sakområdet Energi och klimat har Värmland regionalt anpassat de nationella målen för både energi och klimat och klimatanpassning. Elektrifiering har varit ett naturligt fokus för årets länsarbete inom den regionala energi- och klimatstrategin, medan klimatanpassningsarbetet fortsatt inom den regionala planens prioriterade områden: fysisk planering, dricksvattenförsörjning och krisberedskap.

Den årliga regionala bostadsmarknadsanalysen ger en viktig lägesbild för länet. Under 2023 inleddes ett samarbete med länsstyrelserna i Örebro och Dalarna med en regional fördjupning kring Bergslagen och effekterna av dess strukturomvandling. Under sakområde Hållbar samhällsplanering och boende finner du mer om detta.

De nationella målen inom folkhälsopolitiken berör många av Länsstyrelsens verksamheter och är en viktig del i Värmlandsstrategin. Den kartläggning av länets folkhälsoarbete som genomförts under året visar bland annat på god tillgång till folkhälsodata, men behov av stöd i vissa kommuner att hantera och tolka data. Resultatet av kartläggningen, som har redovisats i särskild ordning till Folkhälsomyndigheten, fungerar som ett planeringsunderlag för framtida prioritering. Uppdrag 1 D 6 om arbetet med att utveckla effektivitet och enhetlighet i tillsyns- respektive prövningsverksamhet har samordnats av Länsstyrelsen Västernorrland och redovisas även av dem.

Samordna samhällsintressen och främja samverkan

För att uppfylla Länsstyrelsens vision är god samverkan med region, kommuner, andra myndigheter, näringsliv och civilsamhälle grundläggande. Den sker på strategisk, taktisk och operativ nivå. Konstellationerna för samverkan utformas utifrån frågans art och etableras som varaktig eller temporär.

Värmlandsstrategin, länets regionala utvecklingsstrategi, är en samlande kapp för att uppfylla mål inom den regionala utvecklingspolitiken, vilken i sin tur omfattar eller angränsar till många av Länsstyrelsens sakområden. Länsstyrelsen är en aktiv part i utvecklingen av den årliga process som satts kring Värmlandsstrategin och Länsstyrelsen bidrar även med sakkompetens inom flera av strategins utpekade områden. Länsledning och avdelningschefer är en naturlig del i länets samlade ledarskap som bidrar genom att ge strategin dess inriktning.

Länsstyrelsen utvecklar kontinuerligt samarbetet med Region Värmland och de sexton värmländska kommunerna. På strategisk nivå sker detta framför allt med stöd i befintliga samverkansöverenskommelser. Samarbetet har under året fördjupats bland annat genom länsrådets stående deltagande i den direktörsberedning som är kopplad till Värmlandsrådet, regionens och kommunernas reglerade samverkan. Genom länsledningens kommuntorné har flera frågeområden fångats upp för fördjupade dialoger med kommunernas politiska och tjänstemannaledning. Ett tema för dialog under året har varit dammar och andra vattenverksamheter. De fördjupade dialogerna bidrar till ökad förståelse för respektive aktörs uppdrag och främjar möjligheten till god samverkan.

För att främja transparens och begriplighet i Länsstyrelsens myndighetsutövning har samverkan med en rad olika aktörer, bland andra Svenskt Näringsliv, inletts. Tidig dialog tillämpas som ett redskap för att uppnå detta ändamål.

Energiomställning och specifikt elförsörjning, skogen samt gränsregionala frågor är specifika exempel på för länet strategiskt viktiga frågor där samverkan med region och andra aktörer utvecklats under året:

- Genomförandet av projektet Potential för hållbar vindkraftsutbyggnad i Dalarnas och Värmlands län har bidragit till ökad samsyn i länet kring energiomställningen.
- Genom ett rådslag med brett deltagande av aktörer som berörs av skogliga frågor har tillit byggts för fortsatt arbete inom länets skogsstrategi.
- Gränsregionala frågor är aktuella inom en bredd av Länsstyrelsens verksamheter och det gränsöverskridande myndighetssamarbetet är därför av största vikt. Inte minst inom samhällsskydd och beredskap.

Samverkan inom dessa områden redovisas närmare under respektive avsnitt.

Nätverket för statliga myndigheter i Värmland har under året arbetat fram en avsiktsförklaring kring gemensamt resursutnyttjande för staten i Värmland med syfte att effektivisera statlig verksamhet.

Främja länets utveckling och följa tillståndet i länet

Närheten till Norge har stor påverkan på Värmlands utveckling genom den gemensamma arbetsmarknaden, gränshandeln och natur- och kulturgeografiska sammanhang. Under de olika verksamhetsområdena finns flera exempel på gränsöverskridande projekt och samarbeten.

Informationstjänsten Grensetjänsten är ett gränsöverskridande myndighetssamarbete för att underlätta rörligheten över gränsen för arbetspendlare och företag, och därmed stärka den

regionala arbetsmarknaden och konkurrenskraften. Efter pandemin har Grensetjänstens arbete bidragit till att återuppbygga förtroendet för möjligheten till arbetspendling över gränsen.

Den årliga bostadsmarknadsanalysen är ett viktigt instrument för att beskriva läget på den värmländska bostadsmarknaden. Byggbandet slog rekord under året och bostadsbristen har minskat. Dock finns fortfarande brist för grupper med särskilda behov. Länsstyrelsen har inlett en gemensam analys med länsstyrelserna i Örebro och Dalarna av bostadsmarknaden i Bergslagen och dess påverkan av den strukturomvandling som näringslivet genomgått. Analysen kommer fortsätta, men ger redan intressant information om nuläge och möjliga vägval.

För att bidra till att trygga och utveckla länets elförsörjning har flera processer pågått, bland annat en regional analys av hållbar vindkraftsutbyggnad tillsammans med Länsstyrelsen Dalarna och länets kommuner. Länsstyrelsens rapport El- och effektanalys Värmlands län har varit ett värdefullt underlag för dialoger med näringsliv, kommuner och regionen. Efter den regionala energikonferens som Länsstyrelsen arrangerade tillsammans med Region Värmland i november 2022 har flera åtgärder vidtagits för att samla regionala aktörer kring frågor som rör elproduktion, eldistribution och elanvändning. Bland annat medverkar landshövdingen i styrgruppen för Elkraft Värmland, där Region Värmland har samlat representanter på ledningsnivå från myndigheter, elnätsbolag och näringsliv.

Det försämrade säkerhetsläget och länsstyrelsens utökade uppdrag och ansvar inom civilt försvar innebär flitigt inhämtande av lägesrapporter och underlag med stöd av länets aktörer, inom mellersta civilområdet såväl som i gränssamarbetet inom Gränsräddningsrådet. Under året har särskilt fokus varit på samarbetet med frivilligorganisationer i länet för att bygga en stark resursbank i händelse av kris eller höjd beredskap.

Den årliga regionala uppföljningen av miljömålen visar även i år att mycket arbete återstår för att nå riksdagens fastställda miljömål. Grundvatten av god kvalitet är det enda miljömål som förväntas vara nära att uppnå till år 2030 i Värmland.

Länsstyrelsen deltar aktivt i arbetet inom den regionala utvecklingsstrategin, Värmlandsstrategin 2040 och som en part i det regionala ledarskapet. Länsstyrelsen Värmlands landshövding ingår även som ledamot i Strukturfondspartnerskapet för Norra Mellansverige för programperioden 2021–2027. Strukturfondspartnerskapet beslutar om vilka projekt som prioriteras och beviljas medel från Europeiska Regionala utvecklingsfonden (ERUF) och Europeiska socialfonden (ESF+) under programperioden 2021–2027.

Myndigheten har bidragit till den årliga nulägesrapporten för Värmlandsstrategin. Arbetet fortsätter med att tillsammans finna nya sätt att arbeta med hjälp av förändringsnycklarna: att leda modigt, att utforska proaktivt och att samverka på nya sätt.

Tillsyn

Tillsyn och kontroll sker utifrån ett flertal lagstiftningar och förekommer därför inom flera av Länsstyrelsens sakområden. Praktiskt innebär det att tillsyn och kontroll utförs inom flera av Länsstyrelsens enheter.

Länsstyrelsens tillsyn och kontroller bedrivs i stor utsträckning enligt årliga tillsynsplaner men händelsestyrd tillsyn är också en stor del av verksamheten. Detta gäller exempelvis för tillsyn av sällskapsdjur.

Inom livsmedelskontroll genomförs bland annat kontroll av verksamhetsutövare med primärproduktion av livsmedel.

Djurskyddsverksamheten omfattar planerade kontroller som anmälningskontroller, riktade både till verksamheter där djur ingår och till privatpersoner som håller djur. Inom allmänna veterinära frågor bedrivs bland annat tillsyn av djurhälsopersonal, kontroll av läkemedel på gård samt kontroll av hästpass och avelsorganisationer.

Inom foder och animaliska biprodukter genomförs bland annat kontroll riktad till verksamhetsutövare med primärproduktion av foder samt till verksamheter där animaliska biprodukter hanteras.

Många av de nationella målen inom området framgår av den Nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP). I NKP finns mål för olika områden. För Djurskydd finns bland andra mål beträffande riskbaserad kontroll, resurseffektivitet och effekt av kontroll, och service. För Foder och livsmedel inom primärproduktionen finns bland andra mål beträffande kontroll av primärproduktion.

Tillsynen är också omfattande inom miljöbalkens områden: miljöfarlig verksamhet, anmälningsärenden inom vatten, samråd inom natur och övrig naturtillsyn. Kontrollverksamheten är också omfattande inom område 60 avseende jordbrukarstöd och landsbygdsstöd.

Det främsta utvecklingsarbetet sker inom respektive tillsyns- och kontrollområde och riktar sig främst på att tillsynen och kontrollen ska bedrivas effektivt så att krav om exempelvis regelbunden återkommande tillsyn eller tillsyn av en viss procent av kontrollobjekten kan uppnås inom ramen för tillgängliga resurser. En viktig aspekt är att ensa tillsynen mellan handläggare.

För tillsynen inom Sveriges fleråriga kontrollplan för livsmedelskedjan, följer Länsstyrelsen Jordbruksverkets vägledningar och riktlinjer som finns i likriktningssyfte. Under året har länsstyrelsernas samarbetsstruktur, SamS, startat, med målet att bland annat kontrollerna inom jordbrukarstöd ska vara effektiva och likvärdiga.

Som ett led i att förbättra vår service till olika verksamhetsutövare har naturtillsynen även fortsatt prioriterat att upprätthålla det inarbetade och uppskattade arbetssättet att erbjuda tidiga samråd till verksamhetsutövare. Detta för att tidigt guida dem rätt i vilka tillstånd, dispenser eller samråd som krävs för genomförande av planerade verksamheter och hur påverkan på naturmiljön kan minimeras.

En viktig del i tillsynsarbetet är länsstyrelsens roll i tillsynsvägledning till länets kommuner. Denna del har prioriterats under året, för att säkerställa att en effektiv tillsyn bedrivs inom hela länet.

Under året har fokusområden inom dammsäkerhetstillsyn varit dammar i dammsäkerhetsklass A och dammar i dammsäkerhetsklass med otillfredsställande dammsäkerhet. Steg mot en effektivare tillsyn har tagits genom företagsgemensamma tillsynsmöten med andra län och större verksamhetsutövare som bedriver verksamhet i flera län. Totalt har 15 anläggningsspecifika tillsynsmöten och sex företagsövergripande tillsynsmöten.

Erfarenhetsutbyte och arbete mellan olika tillsyns- och kontrollområden är främst intressant avseende insatser för att arbeta med bemötande och service såsom snabb återkoppling av kontrollresultat.

Effekterna av tillsynen av miljöfarlig verksamhet är inte lätta att verifiera på årsbasis då det är ett långsiktigt och kontinuerligt arbete som till stor del handlar om att hindra negativa miljöeffekter och hjälpa verksamhetsutövarna att göra rätt. Länsstyrelsen ser att en återkommande tillsyn och en god kontinuerlig dialog med verksamhetsutövarna är ett gott stöd som leder till att verksamheterna i högre grad följer lagstiftning och villkoren i sina tillstånd och förbättrar sin egenkontroll.

Att myndigheten har den kompetens som behövs för att utföra sina uppgifter säkerställs genom att deltagande i utbildningar är prioriterat. Kontroller, samsynsdiskussioner och utbildningar genomförs löpande, både inom länet, mellan län och nationellt i kompetensutvecklings- och likriktningssyfte. Länsstyrelsernas och Jordbruksverkets årliga utvärderings- och analysmöte, är en central del i likriktnings- och verifieringsarbetet. Mot bakgrund av detta kan Länsstyrelsens långsiktiga arbete med likriktning och verifiering anses ha gett effekt.

Vid behov bistå regeringen och Regeringskansliet

Länsstyrelsen Värmland bistår regeringen och Regeringskansliet på många olika sätt. Länsstyrelsen tar regelbundet fram lägesbilder som beskriver läget i länet utifrån rapportering från olika aktörer i Värmland. Länsstyrelsen sammanställer lägesbeskrivningen och vidareförmedlar till Myndigheten för Samhällsskydd och beredskap (MSB) som sammanställer och vidareförmedlar till regeringen. Vid vissa fall förmedlar Länsstyrelsen lägesbilder direkt till regeringen.

Länsstyrelsen ordnar även med underlag, möten och program inför besökande statsråd, generaldirektörer, ambassadörer samt vid besök från Sveriges Kungahus. Under hösten genomförde H.M. Konungen och H.M. Drottningen ett välbesökt och mycket uppskattat jubileumsbesök i residensstaden Karlstad. Länsstyrelsen anordnade även ett besöksprogram i länet för Nordiska rådets svenska delegation samt för deltagare vid utrikesdepartementets Diplomatomprogram. Länsstyrelsen har dessutom bistått i planeringen av både civilutskottets besök och inför nordiska ministerrådets besök i juni 2024. Detta för att nämna några exempel på besök som Länsstyrelsen Värmland resursätter, planerar och genomför i samverkan med regeringen och Regeringskansliets olika departement och verksamheter.

Generationsmålet, miljökvalitetsmål och Agenda 2030

Generationsmålet och miljökvalitetsmålen

Länsstyrelsen Värmlands miljömålsarbete och arbetet med generationsmålet utgår från Regionalt åtgärdsprogram för miljömålen 2021–2025. I programmet har sju prioriterade åtgärdsområden identifierats. Miljööverenskommelser har tecknats med 15 av länets 16 kommuner där kommunerna valt vilka av de sju områdena de är intresserade att arbeta fokuserat inom. Arbetsgrupper har etablerats på basis av deras val. Syftet är att öka samarbetet i länet samt att sprida goda exempel inom dessa områden.

Länsstyrelsen har följt upp miljötillståndet i länet och den årliga regionala bedömningen av miljömålen 2023 visar att mycket arbete återstår i Värmland för att nå riksdagens fastställda miljömål.

Mer om miljömålsarbetet finns under sakområde Naturvård och miljöskydd.

Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling

Länsstyrelsen styrs av de riksdagsbundna målen och de av regeringens beslutade nationella strategierna. Dessa bidrar i sin tur till uppfyllande av de globala målen för hållbar utveckling. Länsstyrelsens huvuduppdrag är att bidra till en hållbar utveckling i länet genom sektorssamordning. Agenda 2030 fungerar som en tydligt samlande plattform för att styra länet mot en hållbar utveckling i samverkan med regionen, kommunerna, företag och olika organisationer.

I länet har fokus lagts på samverkan med Region Värmland i genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin, Värmlandsstrategin.

Värmlandsstrategins första hela årshjul avrundades med en konferens som samlade det regionala ledarskapet. Konferensen hade temat Innovationsredo? En arbetsgrupp fick i uppdrag av konferensen att under hösten utforska området utanförskap.

Grums kommun återberättade på konferensen resultaten av att tillämpa ett analysstöd för agenda 2030 i sin styrning, som varit en del av projektet Hållbara Värmland.

Länsstyrelsen deltar aktivt i det nationella myndighetssamarbetet kring genomförandet av agenda 2030. Det sker dels genom landshövdingens deltagande som länsstyrelsernas representant, tillika ordförande, i GD-forum, dels genom deltagande i arbetsutskottet för det länsstyrelsegemensamma nätverket.

GD-forum genomförde en konferens där temat var Halvvägs 2023 – hur ökar vi takten tillsammans i genomförandet av agenda 2030. Målgruppen var generaldirektörer och tjänstepersoner på myndigheterna. Arrangemanget genomfördes i samarbete med universitetsalliansen Stockholm trio, Karolinska institutet, Kungliga tekniska högskolan och Stockholms universitet.

Vid FN:s politiska högnivåforum för hållbar utveckling 2023 i New York i juli hade Sverige representation av Värmland i både landshövding Georg Andrén och Grums kommunledning.

Det länsstyrelsegemensamma arbetet finns beskrivet i bilaga E, Länsstyrelsegemensamt resultatredovisning av uppdrag som genomförs samordnat.

Integrering av tvärsektoriella frågor

Förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion (länsstyrelseinstruktionen) 5 § tar upp ett antal tvärsektoriella frågor som ska hanteras i vårt myndighetsarbete. Bland annat ingår jämställdhet, könsuppdelad statistik, barnperspektiv, tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mänskliga rättigheter, folkhälsa samt att förenkla för företag.]

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppdrag/Uppgift	Källa till uppgift/uppdrag
5 § p1 Integrering av jämställdhetsperspektiv	Länsstyrelseinstruktion
5 § p2 Individbaserad statistik med kön som fördelningsgrund	Länsstyrelseinstruktion
5 § p3 Vid beslut och andra åtgärder som kan röra barn, analysera konsekvenserna och ta särskild hänsyn till barns bästa	Länsstyrelseinstruktion
5 § p4 Verka för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning	Länsstyrelseinstruktion
5 § p5 Integrera mänskliga rättigheter genom att belysa, analysera och beakta dem, särskilt skyddet mot diskriminering	Länsstyrelseinstruktion
5 § p6 Beakta folkhälsomålet i arbetet med bl. a regional tillväxt, samhällsplanering, krishantering samt alkohol och tobak	Länsstyrelseinstruktion
5 § p7 Verka för att förenkla för företag	Länsstyrelseinstruktion
1C1 Förenkla för företag, åtgärder	Regleringsbrev

Länsstyrelsegemensamt arbete redovisas samlat i bilaga E. Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Jämställdhet och könsuppdelad statistik

5 § i styrning och ledning

Under Länsstyrelsens samplaneringsvecka gavs en introduktion till 5 § länsstyrelseinstruktionen med efterföljande workshop där syftet var att diskutera hur det interna stödet inom 5 § kan utformas på bästa sätt. Resultatet av workshopen kommer fortsatt ingå i processen med utvecklad verksamhetsstyrning och uppföljning.

Kurser och rådgivningar inom lantbruk

I de kurser och rådgivningar som Lantbruksenheten arrangerar rapporteras könsuppdelad statistik in till Jordbruksverket. Informationen utgör även en del i den fortsatta utvecklingen av verksamheten. I enhetens tidskrift Utsikt, som kommer ut fyra gånger per år, beaktas fördelning kvinnor/män i artiklar och bilder.

Beredskapsveckan

Under Beredskapsveckan lyftes vikten av att öka sin hemberedskap utifrån ett jämställdhetsperspektiv, till exempel genom att belysa individers olika behov. Perspektivet lyftes bland annat in i olika föreläsningar som Länsstyrelsen och Civilförsvarsförbundet anordnade under veckan.

Statsbidrag inom integrationsområdet

I handläggningen med statsbidrag inom integrationsområdet har Länsstyrelsen särskilt beaktat insatser med fokus på jämställdhet, likabehandling och barns rättigheter, vilket har lett till ökade kunskaper inom dessa områden hos både aktörer och målgrupp. Länsstyrelsen har även bidragit till kompetensutveckling samt fördjupad kunskap om mänskliga rättigheter och jämställdhet för pågående projekt.

Länsstyrelsen har belyst könsuppdelad statistik samt skillnader i utsatthet mellan män och kvinnor, pojkar och flickor till exempel inom enkäten Elevers drogvanor och brottsstatistik.

I Länsstyrelsens socialfondsprojekt Yrkesväg har kommunerna i samverkan mellan olika aktörer utvecklat och erbjudit nyanlända och långtidsarbetslösa utrikes födda kvinnor och män nya samhälls-, arbetslivs- och yrkesintegrerade utbildningsinsatser inom vuxenutbildningen. Jämställdhet är ett övergripande perspektiv som genomsyrar projektet. All statistik i projektet delas upp efter kön. För de kommuner som valt strategiska temaområdet Normkritik studie- och yrkesvägledning har en kompetenshöjande lärträff genomförts på temat jämställdhet och normer.

Barnrätt

Länsstyrelsens arbete inom barnrättsområdet redovisas under rubriken Mänskliga rättigheter och folkhälsa samt vidare under avsnitt Folkhälsa, jämställdhet, integration med mera.

Mänskliga rättigheter och folkhälsa

Nedan redovisas Länsstyrelsens övergripande arbete med mänskliga rättigheter och barnrätt samt området folkhälsa. Övrigt arbete inom dessa områden går att utläsa under rubrik Folkhälsa, jämställdhet, integration med mera.

Mänskliga rättigheter och barnrätt

Under 2023 har Länsstyrelsen ytterligare ökat förutsättningarna för implementeringen av de mänskliga rättigheterna, inklusive barnrätten, i den egna verksamheten.

Att integrera de mänskliga rättigheterna i Länsstyrelsens verksamhet, och medvetandegöra statens internationella konventionsåtaganden, förutsätter kunskap om områdets innehåll och innebörd, men också kännedom om hur olika rättigheter och perspektivfrågor påverkar varandra. Samtliga nyanställda vid myndigheten informeras om det rättighetsbaserade arbetssättet, och samtliga medarbetare erbjuds kontinuerligt att delta i Uppsala universitets webbaserade grundutbildning i mänskliga rättigheter som en introduktion till, samt fortbildning inom, rättsområdet. Dessa strategiska och systematiska åtgärder utökar myndighetens handlingsförmåga inom människorätten, och gör att frågorna ständigt hålls aktuella.

Kunskapen och kännedomen om de mänskliga rättigheterna i allmänhet, och barnrätt i synnerhet, har i viss mån ökat inom myndighetens olika verksamheter under året. Arbetet med att informera om och implementera de mänskliga rättigheterna samt att införa det rättighetsbaserade arbetssättet i de ordinarie processerna har genomförts. Detta har gjorts inom exempelvis ramen för vår gemensamma samplaneringsvecka, inom uppdragen avseende friluftsliv, bostadsförsörjning, hemlöshet, integration, skogen samt kris- och höjd beredskap med flera.

Den interna kompetensökningen har resulterat i en ökad medvetenhet inom området vilket bland annat resulterat i en översyn avseende hur rättighetsperspektivet tillgodoses vid beredningar och i föredragningsprocessen. Arbetet med de mänskliga rättigheterna vid myndigheten är därmed på olika sätt förankrad i konventionsåtagandena. Detta interna arbete tar sig bland annat uttryck i myndighetens bemötande, service, stöd, beslut, skydd och rättsmedel som i sin tur slutligt påverkar respekten, skyddet och slutligen säkerställandet av rättigheterna för länets rättighetsinnehavare.

Länsstyrelsen har under året tagit fram ett omfattande utbildningsmaterial för mänskliga rättigheter, jämställdhet, tillgänglighet och delaktighet, normer samt icke-diskriminering inom ramen för projektet Yrkesväg.

Ett nationellt arbete med att sammanställa regionala och lokala lägesbilder avseende rättighetsområdet har sammanställts och kommer att kommuniceras i början av 2024.

Länsstyrelsen har även under det gångna året ökat sin operativa samverkan med andra länsstyrelser. Ett samordnings- och utvecklingsarbete, avseende en digital utveckling av det rättighetsbaserade arbetssättet, inklusive ett barnrättsbaserat arbetssätt, har färdigställts. Förstudien har utförts i samarbete mellan länsstyrelserna i Uppsala, Värmlands, Västerbottens och Örebro län. Genom samverkan har länsstyrelserna ökat förutsättningarna för att bättre kunna anpassa arbetssätt så att rättighetsfrågorna får en i högre grad tvärspektoriell och likvärdig effekt. Projektarbetet är till delar unikt i sitt slag.

Länsstyrelsen har under året bidragit till ökad kunskap inom funktionsrätt och intersektionalitet genom kompetensutvecklingsinsatser, bland annat tillsammans med Myndigheten för delaktighet och Jämställdhetsmyndigheten. På seminarierna deltog runt 240 personer.

Folkhälsa

Länsstyrelsen har många uppdrag som träffar målområdena inom folkhälsopolitiken, såsom integration, rättighetsuppdrag, brottsförebyggande, ANDTS-förebyggande, tillsyn, friluftslivsuppdrag med mera. Nedan finns ett urval av insatser som bidrar till en god och jämlik hälsa i befolkningen.

Länsstyrelsen har tillsammans med några kommuner fortsatt utvecklingen, implementering och uppföljningen av föräldraskapsstödet Växa i Värmland. Syftet med Växa i Värmland är att främja god hälsa hos barn och unga genom att stärka föräldrar och andra viktiga vuxna i att förmedla kärlek och värme genom närvaro, positivt bemötande, bekräftelse och ramar samt att föräldrar och viktiga vuxna får möjlighet att dela erfarenheter samt få kännedom om vilka ytterligare stödinsatser som erbjuds.

Länsstyrelsen har tillsammans med Region Värmland och länets 16 kommuner genomfört undersökningen Elevers drogvanor för sjätte gången sedan år 2013. Underlaget bidrar till aktuell kunskap om elevers attityder till och erfarenheter av alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar. Resultatet används för planering och beslut av främjande och förebyggande insatser på läns-, kommun- och skolnivå och resultat kan jämföras med nationell nivå.

Länsstyrelsen bidrar till att minska risken för att kemiska bekämpningsmedel hamnar i dricksvattnet genom att återkommande arrangera behörighetsutbildningar. Denna insats bidrar också till en bättre arbetsmiljö för användarna av dessa bekämpningsmedel.

Länsstyrelsen driver projektet Framtidens offentliga måltider som bidrar till att närproducerade produkter lyfts fram i både skolkök och i klassrum. Genom projektet utbildas framtidens konsumenter med syftet att stärka den regionala livsmedelsproduktionen. Projektet bidrar till flera mål inom Agenda 2030 samt målområdena två och sex inom folkhälsopolitiken. Genom att stärka den lokala livsmedelsproduktionen ökas den regionala tillväxten och den sociala hållbarheten stärks genom att man skapar relationer mellan skola och producenter. Upphandling av lokal mat stärker även förutsättningarna vid eventuella kristider.

Länsstyrelsen medverkar tillsammans med Region Värmland och Visit Värmland till att skapa långsiktiga förutsättningar för en länsgemensam samverkan runt länets ledinfrastruktur så att den bättre bidrar till ökat friluftsliv, förbättrad folkhälsa och regional utveckling. Fortsatt intern samverkan mellan friluftslivsuppdraget, integration och folkhälsouppdraget genom analys av olika gruppers utnyttjande och tillgång till grönområden och utövande av friluftsliv i länet.

Förenkla för företag

Länsstyrelsen bedriver ett kontinuerligt arbete för att effektivisera handläggning, förbättra service och tillgängliggöra e-tjänster för företag och andra verksamhetsutövare. Arbetet görs med stöd av länsstyrelseövergripande nätverk och arbetsgrupper. Nedan ges några exempel från Länsstyrelsens arbete under året.

Miljötillsyn och ärendehandläggning inom miljö

Länsstyrelsen ser den regelbundna miljötillsynen av företagen som ett gott stöd som underlättar för företagen att följa gällande regler. Även efter pandemin har digitala avstämningar gjorts mellan platsbesöken, vilket har underlättat både för företag och tillsynsmyndighet.

Under året har den länsstyrelseinterna processen för samråd och yttranden i miljöprövningar fortsatt att utvecklas. Särskilt fokus har varit att säkerställa att Länsstyrelsens synpunkter blir kompletta och tydliga för företagen, i ett så tidigt skede av processen som möjligt. Länsstyrelsen ställer upp på tidiga diskussionsmöten innan samrådsprocessen har startat för att informera verksamhetsutövaren om processen och leda dem rätt med fokus på att tillståndprocessen ska gå så smidigt som möjligt.

I naturtillsynsärenden erbjuds enskilda samrådstider för att i tidiga skeden kunna vägleda verksamhetsutövarna rätt vad gäller vilka samråd, tillstånd eller dispenser som krävs för att genomföra deras planerade verksamheter.

Under 2023 har Länsstyrelsen deltagit i en nationell tillsynskampanj med fokus på egenkontroll avseende vattenkraftverk. Via Miljösamverkan Sverige har ett exempel på egenkontrollprogram tagits fram med syftet att användas som hjälpmedel främst för mindre verksamhetsutövare som idag inte har en väl fungerande egenkontroll. Under året har länsstyrelserna även lanserat en ny e-tjänst som möjliggör för verksamhetsutövare som bedriver yrkesmässig verksamhet att på ett enkelt sätt anmäla driftstörning för vattenverksamhet till tillsynsmyndigheten.

Insatser inom livsmedelskontroll

För att förenkla för företagare har Länsstyrelsen ambitionen att samordna kontroller, så att antalet kontrollbesök minskas. Det görs antingen genom att handläggare med kompetens inom fler områden genomför kontrollen, eller att man bemannar med mer än en handläggare för att kompetensmässigt täcka in de aktuella kontrollområdena. För effektivt resurs- och kompetensutnyttjande sker även ett utbyte av personal mellan enheterna Djurskydd och Vilt och Lantbruk.

I samband med Länsstyrelsens offentliga kontroller inom livsmedelskedjan lämnas information om aktuella regelverk och dialog förs kring det enskilda företagens riskområden. Det samma görs i samband med tillståndsgivningar och vid övriga kontakter med företag. Om Länsstyrelsen

uppmärksammar att någon regel är extra svår att följa eller tolka, görs extra informationsinsatser via sociala medier, i Länsstyrelsens egen tidning Utsikt eller genom direktutskick till berörda.

Länsstyrelsen publicerar ett digitalt nyhetsbrev två gånger årligen för djurhälsopersonal i länet med syfte att ge veterinärer, djursjukskötare och hovslagare tillgång till kvalitetshöjande omvärldsbevakning för den egna verksamheten. Nyhetsbrevet redovisar exempelvis lagstiftningsändringar, budskap från centrala myndigheter och relevanta fynd från Länsstyrelsens kontroller och tillsyn.

Företagande på landsbygden

Inom arbetet med Landsbygdsprogrammet prioriteras utbetalningar av stöd då stödsökande ofta är mikroföretag med få anställda. Tidig dialog kring ansökan om stöd skapar förutom tillit och ömsesidigt förtroende större chans att få kompletta ansökningar utan större kompletteringar och därmed kortare handläggningstider.

Inom handläggning av förvärvstillstånd har ärendehantering, och därmed handläggningstiden, underlättats mycket med anledning av att beviljade beslut är enmansbeslut. Endast vid avslag tas beslut i två steg. Samtliga skogsägare och lantbrukare är såväl medborgare som företagare, och därmed är det viktigt från myndighetens sida att hanteringen av förvärvstillstånden sköts på ett kvalitativt sätt även vid avslag. Arbetet med underställningar och samråd från Lantmäteriet har ökat under året. Tidig dialog och gott samarbete med Lantmäteriet i ett tidigt skede minskar antal ärenden och skapar god samsyn i frågorna.

Lokala klimatinvesteringar

Länsstyrelsen har under året genomfört ett flertal kommunikationsinsatser i syfte att förenkla för företag att genomföra effektiva klimatinvesteringar. För att nå företagen med så anpassad information och vägledning som möjligt har Länsstyrelsen både använt sig av myndighetens utarbetade informationskanaler och samarbetat med branschorganisationer. Genom tidig dialog och digitala stödinsatser kring ansökningsförfarandet minskar kompletteringarna och därmed handläggningstiderna. Gensvaret har varit gott i de kommunikationsinsatser som genomförts och Länsstyrelsen har noterat ett fortsatt högt söktryck inom Klimatklivet.

Tillsynsuppdrag inom alkohol, tobak och nikotinprodukter

Länsstyrelsen har vid tillsynsbesök och på nätverksträffar fört en dialog med tjänstemän och politiker om att förenkla för företag. Vid tillsyn har Länsstyrelsen kontrollerat den aktuella kommunens hemsida och om det är möjligt att ansöka om tillstånd via e-tjänst, och att ansöknings- och anmälningshandlingar funnits tillgängliga där. Länsstyrelsen kontrollerade även vilken information gällande serveringstillstånd som finns på hemsidan.

Arbetsmiljö och medarbetare

Avsnittet innehåller redovisningar och åiterrapporteringar enligt:

Uppdrag/Uppgift	Källa till uppgift/uppdrag
3 kap. 3 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag
7 kap. 3 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Länsstyrelsen Värmland har sedan 2022 ett lokalt kollektivavtal om samverkan. Samverkansavtalet omfattar frågor om verksamhetens planering, styrning och utveckling, ekonomi, budget, kompetensförsörjning och arbetsmiljö. Under 2023 har ett löpande arbete pågått i den centrala samverkansgruppen i syfte att vidareutveckla samverkanssystemets forum. Inriktningen är att stärka förmågan att hantera frågor om verksamhet och arbetsmiljö på alla nivåer i organisationen och i nära samverkan med myndighetens medarbetare.

En organisationsförändring har under de senaste åren genomförts i ett antal steg och slutfördes under 2023. Myndigheten har därmed gått från en uppdelning i två verksamhetsområden till att omfatta fyra avdelningar. Bakgrunden till organisationsförändringen var bland annat ett identifierat behov av bättre förutsättningar för ett hållbart ledarskap genom färre medarbetare per enhet och avdelning. I vårens pulsmätning ställdes frågan om medarbetarens förtroende för sin avdelningschef sätt att arbeta. Resultatet på frågeområdet har förbättrats markant jämfört med frågan som tidigare ställdes om förtroende för verksamhetschefens sätt att arbeta.

Pulsmätningen genomfördes i mars med en svarsfrekvens på 90 procent vilket är den högsta sedan mätningarna inleddes våren 2020. Länsstyrelsens medarbetare upplever i hög utsträckning ett bra samarbete med kollegor. Upplevelsen av närmaste chefs ledarskap har över tid utvecklats i en positiv riktning. Frågorna om arbetsbelastning och återhämtning har genomgående i mätningarna haft ett lägre resultat. Ingen pulsmätning genomfördes under hösten med anledning av en pågående länsstyrelsegemensam upphandling av verktyg.

En ny mall för medarbetarsamtal har implementerats under våren. I underlaget har flera frågor fokus på arbetsmiljö. I den plan som ska upprättas efter genomfört samtal finns möjlighet att dokumentera åtgärder för utveckling av medarbetarens individuella arbetsmiljö. De nya mallarna är ett led i arbetet med att bygga ut verktyg i det systematiska arbetsmiljöarbetet för att på ett bättre sätt fånga upp medarbetares enskilda upplevelser och behov.

Länsstyrelsen Värmland har under året fortsatt att arbeta med frågan om våld i nära relationer och arbetsplatsens roll. Frågor om trygghet utanför arbetet och i hemmiljön finns med i den nya mallen för medarbetarsamtal. I introduktionsprogrammet för nyanställda ingår att berätta om Länsstyrelsens arbete och var det går att få stöd som utsatt eller kollega.

Ett utvecklingsarbete har pågått under 2023 i syfte att förbättra introduktionen av nyanställda medarbetare. Arbetet har tydliggjort vad som ingår i den övergripande introduktionen och aktiviteter har införts i syfte att få nya medarbetare att känna sig välkomna och få en bred bild av Länsstyrelsens verksamhet.

Länsstyrelsen har konstaterat att samhällsklimatet över tid har hårdnat vilket avspeglats i ökande problem med bland annat hat och hot riktat till myndighet och medarbetare, inte minst i sociala medier. Djurskyddshandläggare är den grupp av medarbetare som är mest exponerade och de arbetsmiljömässiga konsekvenserna riskerar att bli allvarliga för den enskilda medarbetaren. Utifrån ett myndighets- och samhällsperspektiv finns även risk för påverkan på rättssäkerheten och i förlängningen för kompetensförsörjningen. Länsledningen har i hög grad varit engagerade i frågorna internt och i samverkan med andra län. Förebyggande åtgärder är av stor betydelse ur ett arbetsmiljöperspektiv och under året har två utbildningstillfällen erbjudits medarbetare, med Polismyndigheten som genomförare. Den ena utbildningen var inriktad på förberedelser inför

uppdrag, riskbedömning och agerande/konflikthantering på plats. Den andra utbildningen hade en bredare ansats kring förebyggande säkerhetsarbete och vilka åtgärder myndigheten och den enskilde medarbetaren kan vidta i olika situationer.

I april implementerades IA-systemet för rapportering och hantering av risker, tillbud och olycksfall. 31 händelser har rapporterats in under året. Elva av dessa gäller situationer som inneburit hot om våld alternativt otillåten påverkan. Länsstyrelsen Värmland har vid flera tillfällen haft frågan uppe i central samverkan. Det är konstaterat att ett behov finns av att fortsätta arbetet med att identifiera risker och förbättra rutinerna för att förebygga och hantera hot- och våldssituationer samt stötta utsatta medarbetare.

Ett stort förändringsarbete har pågått under året i arbetet med att ställa om till det hybrida arbetslivet. Länsstyrelsens lokaler har anpassats genom en mer flexibel utformning av den fysiska arbetsplatsen. Förändringen innebär utmaningar för organisationen i stort och för enskilda medarbetare. I vårens pulsmätning uppgav 40 procent av medarbetarna att möjligheten till distansarbete påverkar samarbetet negativt. Ett led i arbetet är kompetensutveckling med målgruppen chefer. Under året har chefsgruppen deltagit i en utbildning om ledarskap i en hybrid arbetsmiljö. Det har även genomförts insatser för erfarenhetsutbyte och lärande i chefsgruppen. Ett annat led i arbetet är att följa upp arbetet med lokalförändringen, bland annat genom en enkätundersökning som genomfördes i december.

Sjukfrånvaron under 2023 har minskat i jämförelse med 2022. Kvinnors sjukfrånvaro är högre än mäns och under året har en fördjupad analys om bakomliggande orsaker inletts med fokus på att hitta åtgärder för att minska sjukfrånvaron inom gruppen. Förutsättningarna för att arbeta med arbetsanpassning och rehabilitering har förbättrats genom ett mer strukturerat verktyg för återgång i arbete.

Den samlade bedömningen är att Länsstyrelsens förmåga inom arbetsmiljöområdet har ökat under året. Arbetsmiljöfrågorna har sin givna plats i samverkanssystemet och många frågor har diskuterats i de olika forumen under året. Ett antal förbättringsområden har identifierats. Arbetet framåt kommer att genomföras med fokus på att utveckla det systematiska arbetsmiljöarbetet för att ännu bättre kunna hantera de utmaningar myndigheten ställs inför.

Kompetensförsörjning

En del av kompetensförsörjningen handlar om att skapa bra förutsättningar för de som arbetar på myndigheten. Det understödjer både attraktiviteten som arbetsgivare och att myndigheten har större möjlighet att behålla kompetens. Som ett led i detta har Länsstyrelsen upphandlat och startat upp ett arbete med ledarutveckling samt chefscoachning under året. Det upphandlade stödet innehåller tre delar:

- Stödja länsledning och HR i arbetet med kontinuerlig chefsutveckling inom myndigheten.
- Individuell chefscoachning för avdelningschefer.
- Coachning i grupp för enhetschefer.

Insatsen kommer att slutföras och följas upp under nästkommande år.

Länsstyrelsen har implementerat ett länsstyrelsegemensamt verktyg för att effektivisera hantering av företrädesrätt inom myndigheten. Det ger större spårbarhet i processerna, och en enklare hantering rent administrativt.

Ytterligare en aktivitet för att stötta myndighetens kompetensförsörjningsarbete, har varit att förbättra hanteringen av praktikförfrågningar. Det finns en digital lösning på plats som effektiviserar administrationen och underlättar ett bra bemötande av praktiksökande.

Möjligheterna till att försörja verksamheten med kompetens är goda. Det finns ett fåtal områden där det märks av att det finns en konkurrens om kompetens, bland annat området civilt försvar. En större utmaning är att planera resurssättningen då verksamheten till hälften finansieras av

tidsbegränsade sakanslag och uppdrag med särskilda kompetensbehov tilldelas för kortare tid samt att den andra finansieringshalvan, förvaltningsanslaget, minskas genom årliga sparbetning. Detta sammantaget medför kortsiktiga prioriteringar som inte alltid gynnar den långsiktiga kontinuiteten.

Länsstyrelsen är en kvinnodominerad arbetsplats med 66 procent kvinnor och 34 procent män. Andelen män har minskat de senaste tre åren. Andelen medarbetare med tillsvidareanställning har ökat för båda könen till en jämställd nivå.

Länsstyrelsens krav i anställningar är i huvudsak eftergymnasial utbildning, och i stor utsträckning har medarbetarna en universitets- eller högskoleexamen. Bland befolkningen i stort är andelen kvinnor med universitets- eller högskoleexamen större än andelen män. För att ändå arbeta för en större balans i könssammansättningen, har Länsstyrelsen sedan drygt ett år tillbaka ett nytt rekryteringsverktyg som stödjer arbete med kompetensbaserad rekrytering. När annonsering med bilder på människor används, exempelvis i sociala medier, eftersträvas en blandning i representation för att locka människor med olika slags bakgrund.

Organisationsförändringen som slutfördes 2023 har också inneburit en förflyttning från en helt manshomogen ledning, landshövding, länsråd och verksamhetschefer, till en könsblandad sammansättning med en tredjedels män och två tredjedelar kvinnor, landshövding, länsråd och avdelningschefer.

Antal anställda genomsnitt	2021	2022	2023
Alla	235,0	246,9	242,1
- varav andel kvinnor (%)	63	64	66
- varav andel män (%)	37	36	34

Andel tills vidare (%)	2021	2022	2023
Alla	91	89	94
Kvinnor	92	90	94
Män	89	88	94

Personalomsättning

Personalomsättning uttryckt i andel nyanställda tillsvidareanställningar av genomsnittligt tillsvidareanställda under året har minskat 2023 jämfört med tidigare år. Personalomsättningen rörande både nyanställda och avgångna är 2023 högre för kvinnor än för män. 2023 är omsättningen vad gäller avgångna större än för nyanställda.

Andel nyanställda respektive avgångna tillsvidareanställningar av genomsnittligt antal	2021	2022	2023
Nyanställda tills vidare totalt %	11,3	12,7	6,6
Nyanställda tills vidare kvinnor %	12,4	12,6	7,3
Nyanställda tills vidare män %	9,2	12,9	5,1
Avgångar tills vidare totalt %	8,5	6,3	12,3
Avgångar tills vidare kvinnor %	5,1	5,6	13,3
Avgångar tills vidare män %	14,5	7,8	10,2

Metoden för beräkning av personalomsättning har ändrats 2023 vilket gör att siffrorna mellan åren i tidigare årsredovisningar inte går att jämföra. Förändringen innebär att även medarbetare som återanställs efter mer än 28 dagar samt de som har anställts av annan länsstyrelse räknas som nyanställda och därmed ingår i statistiken.

Sjukfrånvaro

Kön och ålder	År 2023: Antal anställda*	År 2023: Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%)	År 2023: Sjukfrånvaro 60 dagar och längre i förhållande till total sjukfrånvaro (%)	År 2022: Antal anställda*	År 2022: Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%)	År 2022: Sjukfrånvaro 60 dagar och längre i förhållande till total sjukfrånvaro (%)	År 2021: Antal anställda*	År 2021: Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%)	År 2021: Sjukfrånvaro 60 dagar och längre i förhållande till total sjukfrånvaro (%)
Män ≤ 29 år	3,2	-		4,7	-		3,1	-	
Män 30–49 år	38,0	2,0 %	73,0 %	39,2	2,6 %	73,9 %	40,6	3,6 %	87,3 %
Män ≥50 år	42,2	3,0 %	85,3 %	44,0	2,3 %	38,4 %	43,1	0,7 %	
Män totalt	83,4	2,5 %	78,2 %	87,9	2,5 %	58,6 %	86,8	2,3 %	71,5 %
Kvinnor ≤ 29 år	3,5	-		4,9	-		5,5	-	
Kvinnor 30–49 år	91,2	6,0 %	73,7 %	94,2	8,6 %	78,8 %	95,1	5,9 %	65,1 %
Kvinnor ≥ 50 år	64,1	6,0 %	73,4 %	60,0	7,0 %	75,3 %	47,6	6,1 %	79,1 %
Kvinnor totalt	158,8	5,9 %	73,2 %	159,0	7,8 %	77,2 %	148,2	5,8 %	70,8 %
Samtliga ≤ 29 år	6,7	-		9,5	-		8,7	-	
Samtliga 30–49 år	129,1	4,8 %	73,6 %	133,4	6,8 %	78,1 %	135,6	5,2 %	71,5 %
Samtliga ≥ 50 år	106,3	4,8 %	75,8 %	103,9	5,0 %	70,7 %	90,7	3,4 %	74,8 %
Samtliga totalt	242,1	4,7 %	74,1 %	246,9	5,8 %	74,7 %	235,0	4,5 %	71,0 %

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

*) Antal anställda beräknas som samtliga månadsanställda reducerat med anställningsperiod samt tjänstledighet om 100%. Därutöver räknas timanställdas anställningsomfattning utifrån antalet genomförda arbetstimmar under anställningsperioden.

Kommentar till tabellen

Den totala sjukfrånvaron inom Länsstyrelsen 2023 var 4,7 procent att jämföra med 5,8 procent 2022 och 4,5 procent 2021.

Kvinnors sjukfrånvaro har minskat från 7,8 procent 2022 till 5,9 procent 2023. Den största förändringen ses bland kvinnor i åldersgruppen 30–49 år där sjukfrånvaron minskat från 8,6 procent 2022 till 6,0 procent 2023. Sjukfrånvaron bland män var 2,5 procent 2023 vilket är samma nivå som sjukfrånvaron 2022 och en ökning med 0,2 procentenheter jämfört med 2021. Vissa effekter av ett mer aktivt och systematiskt arbete med tidiga rehabiliteringsåtgärder kan ses i form av minskad sjukfrånvaro på myndigheten som helhet.

Länsstyrelsens arbete med nationella stödverksamheter och resurssamverkan

Ett antal av länsstyrelsens stödverksamheter har inordnats i nationella funktioner med hemvist vid en länsstyrelse. Redovisning av länsstyrelsegemensamma stödverksamheter finns samlat i bilaga E.

Länsstyrelsen Värmlands övriga arbete i resurssamverkan redovisas nedan:

Landshövdingarnas gemensamma utvecklingsprocess Framtidens länsstyrelse har fortsatt under året med att bland annat förnya överenskommelsen om gemensam verksamhet. Landshövding Georg Andrén har varit aktiv i styrgruppen för processen.

Länsstyrelsen har flera medarbetare engagerade i projektet Digital samverkan. Projektet ska etablera en eller flera lagliga, lämpliga och användarvänliga tjänster för samverkan digitalt, inom länsstyrelserna och externt med andra parter. Våra resurser finns dels i projektgruppen med uppgift att planera och stödja projektets kommunikation, dels att samordna övriga 21 länsstyrelser införande genom förändringsledning. De finns också som deltagare i projektets användartester som görs för att validera tjänsternas funktionalitet.

Länsstyrelsen är sedan många år aktiva i miljösamverkan och har fortsatt en medarbetare i nätverket för hållbar tillväxt, NHT21:s styrelse. Inom ramen för Länsstyrelsens ekonomiadministration, LSTEA, samt HR och lön har Länsstyrelsen varit aktiva och bidragit med två deltidstjänster. Fokus har varit på att implementera rekryteringsverktyget Varbi.

Även i övriga sammanhang har Länsstyrelsen varit aktiva. När det gäller erfarenhetsutbyte och utveckling har medarbetare bland annat deltagit i en nationell arbetsgrupp för uppdraget om grundläggande betaltjänster.

Arbetet i de nationella stödverksamheterna har gett positiva effekter för myndigheten. Det ger möjlighet att få tidig information om utvecklingen, att vara med och påverka och det bidrar till ett lärande och en kompetensutveckling som kommer myndigheten till del. Bland annat får medarbetare kunskap om förändringsledning och myndigheten får möjlighet att förbereda implementering av nya verktyg tidigare än andra. När det gäller resurssamverkan är effekterna de samma och i flera fall innebär det dessutom en långsiktighet och möjlighet att bygga nätverk som bidrar till den egna myndighetens kompetensbank.

Redovisning av verksamhetsområden

Länsstyrelsen i Värmlands län bedriver följande verksamheter.

Verksamhet (VÄS)	Benämning	Resultatbedömning
20–21, 25	Övrig förvaltning och trafikföreskrifter	Gott
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	Gott
30, 34	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Gott
40–41	Hållbar samhällsplanering och boende	Gott
42	Energi och klimat	Utmärkt
43	Kulturmiljö	Utvecklingsbehov
45–46	Samhällsskydd och beredskap	Utvecklingsbehov
50–58	Naturvård och miljöskydd	Gott
60–62	Areella näringar	Gott
70, 80–85	Folkhälsa, jämställdhet, integration med mera	Gott

Övrig förvaltning och trafikföreskrifter

Avsnittet innehåller redovisningar och åiterrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3 § p1 De allmänna valen	Länsstyrelseinstruktion
17 § Kampsportsdelegation	Länsstyrelseinstruktion
18 § Viltförvaltningsdelegation	Länsstyrelseinstruktion
1C8 Regional förvaltningsplan skarv	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Verksamhetsområdet omfattar många olika uppgifter och uppdrag. Som regionala valmyndigheter ansvarar länsstyrelserna för att planera och genomföra allmänna val, val till Europaparlamentet och nationella folkomröstningar. Mellan valen utses efterträdare för ledamöter och ersättare i region- och kommunfullmäktige som avgår under mandatperioden. Vidare fattar länsstyrelserna beslut om diverse förordnanden som borgerliga vigsselförrättare.

Inom trafikområdet har länsstyrelserna bland annat ansvar för att besluta om lokala vägtrafikföreskrifter i vissa fall. Även tillstånd till tävling på vägar, skyltar och andra anordningar längs vägar samt beslut om sjötrafikföreskrifter ingår i länsstyrelsernas uppgifter och uppdrag.

När det gäller jakt- och viltvård beslutar länsstyrelserna om licensjakt och skyddsjakt på stora rovdjur, klövdjur och vildsvin, bedriver tillsyn, bildar och upplöser viltvårdsområden, arbetar för att öka den frivilliga jaktsamverkan inom älgförvaltningen, granskar förvaltningsplaner och skötselplaner, beslutar om bidrag ur älgvårdsfonden, informerar om skadeförebyggande åtgärder och beslutar om ersättning för viltskador. Detta sker i samverkan med regionala intressen genom länets viltförvaltningsdelegation, som också fastställer övergripande riktlinjer för verksamhetsområdet.

Det övergripande nationella målet för viltförvaltningen är att alla djur som naturligt lever i Sverige ska finnas kvar på lång sikt i livskraftiga bestånd. Samtidigt ska tamdjurshållningen inte påtagligt försvåras och socioekonomisk hänsyn ska tas. Det nationella målet kompletteras i vissa fall med nationella och regionala mål för specifika arter.

Verksamhetens resultat

Verksamhetens resultat redovisas utifrån rubrikerna bedömningsgrunder och resultatredovisning. Bedömningsgrunder utgörs av nyckeltal och eventuella resultatindikatorer, medan resultatredovisningen beskriver prestation och effekter inom området. Slutligen görs en övergripande resultatbedömning av verksamhetsområdet som helhet.

Bedömningsgrunder

Nyckeltal: Övrig förvaltning och trafikföreskrifter (20–21, 25)	År 2023	År 2022	År 2021
Antal årsarbetskrafter totalt	7,3	10,3	9,9
Antal årsarbetskrafter kvinnor	4,3	6,4	6,3
Antal årsarbetskrafter män	2,9	3,9	3,6
Antal ärenden, inkomna och upprättade	1 126	1 166	1 688
Antal beslutade ärenden	1 124	1 193	1 685
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	0	0	0
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	9 477	14 056	13 311
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	3 229	3 134	2 189

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Mål-värde	År 2023	År 2022	År 2021
Andel av länets totala jaktareal som ingår i något älgskötselområde (%)	Ökad samverkan i älgförvaltningen	Jakt och viltvård (218)	JaktAdm ¹⁾		92	90	89

1) Administrationssystem, Länsstyrelsen

För åren 2021 och 2022 har antalet årsarbetskrafter varit extra höga på grund av arbete med tillsyn av coronabestämmelser (2021) samt allmänna val till riksdag, kommun och region (2022). År 2023 är då mer normalt vad gäller årsarbetskrafter inom övrig förvaltning och trafikföreskrifter.

Resultatredovisning

De allmänna valen

Då 2023 varit ett år utan några allmänna val har arbetet i huvudsak varit att hantera efterträdarval till region- och kommunfullmäktige. Inför det kommande valet till Europaparlamentet 2024 har en kommun i länet begärt att få ändring i antal valdistrikt vilket Länsstyrelsen beslutat om. Vidare har Länsstyrelsen samverkat med andra länsstyrelser och Valmyndigheten i förberedelserna inför nästa års val till Europaparlamentet.

Trafikföreskrifter

Länsstyrelsen har haft ett hundratal ärenden, varav drygt hälften avser framställningar från enskilda om lokala trafikföreskrifter, framför allt sänkning av högsta tillåtna hastighet, knappt hälften avser tillstånd till tävling eller uppvisning på väg samt tillfälliga trafikföreskrifter i samband med det. Det är avslutningsvis av intresse att notera att den avgift som tas ut för ansökan om tävling på väg enbart motsvarar knappt hälften av den verkliga handläggningskostnaden, något som fångats upp genom redovisning av inkomstitlar i tidrapporteringen.

Viltförvaltningsdelegationen

Under året har intressen representerade i viltförvaltningsdelegationen fått stå värdskap för en aktivitet i samband med två av årets träffar. Syftet är att respektive intresse ges möjlighet att presentera sitt sätt att se på jakt- och viltfrågor och därmed bidra till att öka förståelsen för de olika intressena. Länsstyrelsens kommunikationsplan kopplad till viltfrågor har reviderats i samverkan med Viltförvaltningsdelegationen. Arbete med miniminivåprocessen för stora rovdjur har också hanterats i delegationen. Dialog och samverkan inför beslut om licensjakt på björn, varg och lodjur har genomförts. Med anledning av utbrottet av afrikansk svinpest i Västmanland har

det även hållits en workshop om utfodring och åtling i syfte att öka kunskapen om de regelverk som finns och vad de syftar till.

Jakt och viltvård samt rovdjursförvaltning

Länsstyrelsen har en viktig roll som stöd till länets älgförvaltningsgrupper i samrådsprocesser och kompetensutveckling. Granskning och fastställande av älgförvaltnings- och älgskötselplaner är en central del i detta. Den årliga älgförvaltningskonferensen och Viltkartan är några konkreta exempel på kompetensutvecklingsinsatser. Länsstyrelsens arbetsätt för att ge stöd och information för att främja samrådsprocessen, kompetensnivå, kunskap om system och dialog har fortsatt utvecklats. Utfallet i måluppfyllelse varierar av många skäl. Länsstyrelsen är delaktig i projektet Mera tall som drivs av Skogsstyrelsen och som är en viktig del i arbetet för en bättre måluppfyllelse. Arbete har gjorts för att revidera de övergripande riktlinjerna för älg och kronhjort i länet. Detta görs i samarbete med viltförvaltningsdelegationen och älgförvaltningsgrupperna i länet. En arbetsgrupp bestående av delegationens representanter för skogsnäringen, jakt och viltvård och naturvård samt Skogsstyrelsen, Länsstyrelsen och adjungerad expertis från jaktintresset och skogsnäringen har bildats för fortsatt arbete med riktlinjerna.

Inom förvaltningen av de stora rovdjuren är årliga inventeringar den mest omfattande verksamheten. Inventeringarna ger ett kvalitetssäkrat underlag som bland annat behövs för Länsstyrelsens beslut om licens- och skydds jakt. Tillsynsverksamheten sker i samverkan med Polismyndigheten och syftar både till att förebygga illegal jakt och att underlätta genomförandet av legal jakt.

Ersättning för skada av vilt på annat än renar, fisk och fiskeredskap

Antalet tamdjur och hundar som angrips av rovdjur under 2023 är jämförbart med de senaste fem åren. Totalt har tre angrepp av rovdjur på tamdjur, och tre rovdjursangrepp på hund dokumenterats under året. Utbetalning av bidrag för hundvästar har uppgått till cirka 100 000 kr medan utbetalningar för förebyggande åtgärder för att skydda gröda från fåglar är cirka 250 000 kr och motsvarande siffra ut för röjning under rovdjursavvisande stängsel är 301 000 kr. Summorna av dessa bidrag ligger på liknande nivåer som under de senaste fem åren. Totalt har 95 000 kr i ersättning för rovdjursrivna eller dödade tamdjur och hundar betalats ut under 2023. Samtidigt har totalt cirka 250 000 kr i ersättning för skada på gröda betalats ut.

Förvaltningsplan skarv

Länsstyrelsen har bedömt att behovet av en förvaltningsplan för skarv hittills inte funnits, då skador från skarv i Värmlands län varit relativt begränsade. De flesta problem som uppstår hanteras genom skydds jakt på eget initiativ. Dock finns vissa större skarvflockar runt Vänern som kan skapa problem för de yrkesfiskare som finns och verkar inom Värmlands län. För att kunna bedriva skydds jakt på eget initiativ behövs i dessa fall tillstånd för jakt på allmänt vatten. Länsstyrelsen följer utvecklingen för att kunna bedöma framtida behov av en förvaltningsplan gällande skarv.

Fonderade bygdemedel

Under året har 21 ärenden handlagts och beslut om bygdemedel har tagits för 17 ideella föreningar till en sammanlagd summa på drygt 2,3 miljoner kr.

Under året har medel beviljats till flera projekt för energiåtgärder, till exempel installation av solceller, byte till energieffektivare värmesystem och elljusarmaturer vid motionsspår och idrottsanläggningar. Genom projekten bidrar föreningarna både till att avlasta elsystemet och till att sänka sina egna driftkostnader. Även projekt som direkt eller indirekt beaktar folkhälsa- och

barnperspektivet har beviljats medel, till exempel en hinder- och balansbana för cykel, ett offentligt utegym samt anpassning av en golfbana för paraidrott. Övriga medel har gått till ideella föreningar som på olika sätt verkar för bygdens överlevnad och trivsel.

Samråd har skett med aktuella kommuner i länet och Riksidrottsförbundet i de projekt där de varit medfinansier. Samråd har även skett med Länsstyrelsen Västra Götaland för de fonder som är delade mellan de båda länen.

Resultatbedömning

Länsstyrelsen har beträffande de allmänna valen och trafikföreskrifter handlagt inkommande ärenden inom de tider som gäller för dessa ärenden och utan brister i övrigt.

Länsstyrelsen vill även framhålla det arbete som genomförs i syfte att öka kunskapen inom jakt- och viltområdet samt ökad samverkan och förståelsen för de demokratiska processerna.

Prioriteringsgrunderna i arbetet med fonderade bygdemedel bedöms ha fyllt sitt syfte och både bidragit till lokal samhällsnytta och uppfyllandet av flera nationella mål.

Länsstyrelsen bedömer att det sammantagna resultatet inom sakområdet är gott.

Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3 § p2 Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor samt ledning och samordning av åtgärder mot djursjukdomar	Länsstyrelseinstruktion
4 a § Utföra de uppgifter som en medlemsstat ska utföra vid Europeiska kommissionens samordning av revisioner enligt artikel 124 med mera	Länsstyrelseinstruktion
1D1 Kontrollplan för livsmedelskedjan	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Verksamhetsområdet kan delas in i områdena livsmedelskontroll, djurskydd, smittskydd, allmänna veterinära frågor, foder och animaliska biprodukter samt tillsyn av hund och katt. Tillstånd och prövning, tillsyn och kontroll, samverkan och samordning samt information är de arbetsmetoder som används för att genomföra uppdragen.

Inom livsmedelskontroll genomförs bland annat kontroll av verksamhetsutövare med primärproduktion av livsmedel.

Djurskyddsverksamheten omfattar planerade kontroller som anmälningskontroller, riktade både till verksamheter där djur ingår och till privatpersoner som håller djur. Även förprovning av djurstallar samt handläggning av tillståndsärenden ingår.

Smittskydd innehåller samverkans- och samordningsuppdrag kopplade till bland annat epizooti- och smittskyddslagens sjukdomar, hälsoövervakning samt kontroll av seminverksamhet.

Inom allmänna veterinära frågor bedrivs bland annat tillsyn av djurhälsopersonal, kontroll av läkemedel på gård samt kontroll av hästpass och avelsorganisationer.

Inom foder och animaliska biprodukter genomförs bland annat kontroll riktad till verksamhetsutövare med primärproduktion av foder samt till verksamheter där animaliska biprodukter hanteras.

Ärenden inom ramen för lagen om tillsyn av hund och katt är händelsestyrda och omfattar i allt väsentligt ärenden där hundar orsakat, eller riskerar att orsaka, skada.

Många av de nationella målen inom området framgår av den *nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan* (NKP). I NKP finns mål för olika områden. För *djurskydd* finns bland andra mål beträffande riskbaserad kontroll, resurseffektivitet och effekt av kontroll, och service. För *foder och livsmedel inom primärproduktionen* finns bland andra mål beträffande kontroll av primärproduktion.

Regionala prioriteringar och uppdrag

Fler situationer med hot och otillbörlig påverkan har föranlett att två utbildningsinsatser på detta tema genomförts för medarbetare inom sakområdet. Effekten är en ökad kunskapsnivå och medvetenhet om denna typ av arbetsmiljörisker och verktyg för hur sådana situationer kan förebyggas och hanteras.

Verksamhetens resultat

Verksamhetens resultat redovisas utifrån rubrikerna bedömningsgrunder och resultatredovisning. Bedömningsgrunder utgörs av nyckeltal och eventuella resultatindikatorer, medan resultatredovisningen beskriver prestation och effekter inom området. Slutligen görs en övergripande resultatbedömning av verksamhetsområdet som helhet.

Bedömningsgrunder

Nyckeltal: Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor (28)	År 2023	År 2022	År 2021
Antal årsarbetskrafter totalt	15,7	13,5	13,2
Antal årsarbetskrafter kvinnor	14,8	12,8	12,6
Antal årsarbetskrafter män	0,8	0,7	0,6
Antal ärenden, inkomna och upprättade	2 614	2 420	2 331
Antal beslutade ärenden	2 578	2 447	2 380
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	1	0	0
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	20 593	17 367	16 410
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	0	0	0

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

Antalet inkomna, upprättade och beslutade ärenden har ökat med 12 procent mellan 2021 och 2023, och visar en stadigt ökande trend över tid. Det ökade antalet årsarbetskrafter inom sakområdet förklaras huvudsakligen av att djurmärkningskontroller som genomförts inom ramen för jordbrukarstödskontroller ändrat verksamhetskod från område 60 till område 28.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2023	År 2022	År 2021
Andel genomförda normalkontroller (i förväg planerade och riskbaserade kontroller) i förhållande till anmälningskontroller (kvot)	Nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP)	Djurskydd	DUS ¹⁾	≥1	1,2	1,6	1,9
Andel kontrollobjekt med livsmedelsproducerande djur som ingått i planerad normalkontroll (%)	Nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP)	Djurskydd	DUS ¹⁾	10	10,6	10,7	11,1
Andel utförda av tilldelade primärproduktionskontroller (%)	Nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP)	Livsmedelskontroll	PRIMÖR ²⁾	100	57	100	100

1) Register, Jordbruksverket

2) Register, Länsstyrelsen

Resultatindikatorerna visar att verksamhetens resultat gällande djurskyddskontroller ligger över målvärdena och på en stabil nivå över tid. Andelen normalkontroller i förhållande till anmälningskontroller har sjunkit samtidigt som andelen kontroller gällande livsmedelsproducerande djur ligger kvar på ungefär samma nivå som tidigare. Detta beror på att normalkontroller inom livsmedelskedjan prioriterats framför normalkontroller på sällskapsdjur och häst. Skälen till den bristande måluppfyllnaden gällande primärproduktionskontroller redovisas under Måluppfyllelse för operativa mål i Sveriges fleråriga kontrollplan för livsmedelskedjan nedan.

Resultatredovisning

Nedan följer redovisning av resultat utifrån uppdrag i Länsstyrelseinstruktionen och regleringsbrev 2023 inom området livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor.

Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor samt ledning och samordning av åtgärder mot djursjukdomar

Länsstyrelsen har genomfört två länsträffar för länets livsmedelsinspektörer under året i kunskapsutvecklande syfte, varav en i samarbete med Länsstyrelsen Örebro. Teman på träffarna har tagits fram utifrån deltagarnas önskemål, och har exempelvis gällt beredskapsfrågor med koppling till livsmedelsförsörjning. Livsmedelsverket och Smittskyddsläkaren har medverkat med information om förändringar gällande rapportering, riskklassning och kontrollplanering, respektive lägesuppdatering gällande smittskydd.

Ett flertal förändringar i lagstiftningen inom kontrollområdena smittskydd, hästpass, semin och djurhälsopersonal har bland annat resulterat i ändrade kriterier för riskklassificering. Detta, tillsammans med översyn av interna kvalitetssäkringssystem, har föranlett att en översyn av kontrolluttag påbörjats.

Utbrottet av afrikansk svinpest i Västmanland har tagit resurser i anspråk då frågor från media, intresseorganisationer och allmänhet varit frekventa. En specifik informationsinsats, riktad till Viltförvaltningsdelegationen, gällande åtling och utfodring av vilt har genomförts.

Uppgifter som en medlemsstat ska utföra vid Europeiska kommissionens samordning av revisioner enligt artikel 124 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/6

Länsstyrelsen har inte varit föremål för denna typ av revisioner under 2023, och har därför inget att återrapportera. Återrapportering från salmonellarevision som genomfördes 2022 har skickats in till Jordbruksverket och samtliga punkter konstaterades åtgärdade.

Måluppfyllelse för operativa mål i Sveriges fleråriga kontrollplan för livsmedelskedjan

De operativa målen i Sveriges fleråriga kontrollplan för livsmedelskedjan har, som framgår av redovisningen nedan, väsentligen uppfyllts. och av det följer att Länsstyrelsens verksamhet i hög grad bidragit till de effekter som målen syftar till.

Djurskydd

Operativt mål 1: Utbildning, likriktning, verifiering

Målet bedöms vara uppfyllt.

Länsstyrelsen följer Jordbruksverkets vägledning och riktlinjer som finns i likriktningssyfte. Att myndigheten har den kompetens som behövs för att utföra sina uppgifter säkerställs genom att deltagande i utbildningar är prioriterat. Kontroller, samsynsdiskussioner och utbildningar genomförs löpande, både inom länet, mellan län och nationellt i kompetensutvecklings- och likriktningssyfte.

Medverkan i Länsstyrelsernas och Jordbruksverkets årliga utvärderings- och analysmöte är en central del i likriktnings- och verifieringsarbetet. Under 2023 har andelen kontroller med brist legat på samma nivå som riksgenomsnittet. Mot bakgrund av detta kan Länsstyrelsens långsiktiga arbete med likriktning och verifiering anses ha haft effekt.

Operativt mål 2: Riskbaserad rutinkontroll

Målet bedöms vara uppfyllt.

Länsstyrelsen har kontrollerat 10,6 procent av kontrollobjekten med livsmedelsproducerande djur. (Antalet kontrollobjekt som beräkningen grundar sig på är, i enlighet med Jordbruksverkets instruktion, 1671 objekt.) Kvoten *Rutinkontroller/fysiska klagomålskontroller* var 1,2. Kontrolluttaget baserar sig på STORK. Nationell rutin för handläggning av klagomålsärenden tillämpas.

Länsstyrelsen har deltagit i ett nationellt projekt rörande djurskydd på slakterier som pågått under 2022/2023. Kontroller och uppföljningar inom detta område har prioriterats. Det har gett effekten att samtliga avvikelser som noterades på slakterier i länet under 2022 nu är uppföljda och åtgärdade.

Operativt mål 3: Resurseffektivitet och effekt av kontrollen

Målet bedöms vara uppfyllt.

Motiverande samtal tillämpas i syfte att stödja djurhållare i att få ökad förståelse för lagstiftningens krav, och göra dem delaktiga i att se vilka behov av åtgärder som finns i djurhållningen. Länsstyrelsen har under 2023 genomfört möten med LRF där frågor kring kontroller inom livsmedelskedjan varit en del. Denna samverkan är en del i Länsstyrelsens omvärldsbevakning, och ett viktigt syfte är att myndigheten ska vara uppdaterad på verksamhetsutövarnas förutsättningar för att kunna möta dem på ett adekvat sätt i exempelvis kontrollsammanhang.

Tillräckliga resurser riktas till planerad kontroll vilket bekräftas genom nyckeltal i Jordbruksverkets uppföljningssystem (DUS). Länsstyrelsen prioriterar uppföljande kontroller högt då dessa är en förutsättning för att säkerställa att den offentliga kontrollen får effekt. Under 2023 var 17 procent av det totala antalet kontroller uppföljningar.

Under 2023 har Länsstyrelsens arbete med att minska andelen anmälningskontroller utan anmärkning gett effekt och andelen har minskat från 29 till 23 procent. Anmälningsärendena hanteras skyndsamt och 99 procent av dessa ärenden avslutas inom 90 dagar.

Operativt mål 4: Service – snabb återkoppling, tydlig information och gott bemötande

Målet bedöms vara uppfyllt.

95 procent av kontrollrapporterna skickas ut inom 21 dagar efter kontroll. Beslut utformas i enlighet med de gemensamma mallar som finns tillgängliga i länsstyrelsernas ärendehanteringssystem. Ett omfattande arbete har lagts ner på att göra beslut tydliga för mottagaren, där ett fokus har varit att minska textmassan och lyfta fram det som är viktigt.

Samtliga ansökningar om förprovning respektive tillståndsansökningar enligt 6 kap 4 § djurskyddslagen har beslutats inom målsatt handläggningstid.

Foder

Operativt mål 1: Verktyg och förutsättningar för riskbaserad och likvärdig kontroll

Målet bedöms vara uppfyllt.

Länsstyrelsen följer Jordbruksverkets vägledning och riktlinjer samt deltar vid Länsstyrelsernas och Jordbruksverkets årliga uppföljnings- och analysmöte. Handläggarna inom kontrollområdet har under året deltagit i samsynsövningar samt regelbundna samsynsmöten med andra länsstyrelser. Samverkansområde Mitt där Länsstyrelsen Värmland ingår har genomfört en fältövning med digital uppföljning där handläggare från andra länsstyrelser, Livsmedelsverket, SVA och Jordbruksverket deltog.

Operativt mål 2: Verksamhetsutövare har de grundläggande kunskaper som krävs för att följa lagstiftningen

Målet bedöms vara uppfyllt.

Länsstyrelsen följer Jordbruksverkets vägledning och riktlinjer samt deltar vid Länsstyrelsernas och Jordbruksverkets årliga uppföljnings- och analysmöte.

Vid foderkontroller, men även i viss mån vid djurskydds- och livsmedelskontroll, lämnas information om regelverket kring foderhantering och dialog förs kring det enskilda företagets riskområden. Länsstyrelsen använder även den egen tidning Utsikt som informationskanal och ett stort antal företagare nås på detta sätt av information som syftar till att underlätta att göra rätt.

Operativt mål: Nationell kontrollplan primärproduktion 2023 – 2026

Målet bedöms inte uppfyllt.

Den nationella kontrollplaneringen har följts, men kontrollkvoten för länet har inte uppnåtts utan stannat vid 53 procent. Tidigare år har kontrollkvoten uppfyllts och bedömningen är att 2023 års resultat är tillfälligt då oförutsedda händelser gjort det nödvändigt med omprioriteringar som påverkat resultatet.

Animaliska biprodukter (ABP)

Operativa mål: Medvetna verksamhetsutövare för god hantering av (ABP) och Skapa förutsättningar för en god ABP-kontroll

Målet bedöms vara uppfyllt.

Länsstyrelsen har informerat verksamhetsutövare och miljökontor i de fall då brister gällande ABP-hantering har upptäckts vid djurskyddskontroller.

Veterinärmedicinska preparat och rests substanser

Operativt mål: Mikrobiologiska risker - Sprida kunskap om antibiotikaresistens

Målet bedöms uppfyllt.

Länsstyrelsen har genomfört följande aktiviteter:

- Spridit information om antibiotikaresistens genom information på webbplatsen om kampanjen "Skydda antibiotikan."

- Informerat djurhållare vid inspektioner och vid andra kontakter om att använda antibiotika endast då det är nödvändigt, att i första hand använda "smalspektrumsantibiotika" såsom penicillin och att alltid följa veterinärens ordination.
- Kontroll av hygien i samband med flera andra kontrolltyper.
- Information till de som anmäler besöksverksamhet om vikten av hygien samt risker med antibiotikaresistens.

Operativt mål: Läkemedel ska användas med återhållsamhet och bara då det finns behov av det

Målet bedöms vara uppfyllt.

- *Läkemedel på gård* är ett omfattande kontrollområde med ett stort antal kontrollobjekt. Tillsammans med kontrollområdet *Djurhälsopersonal* har *Läkemedel på gård* en stark koppling till den ökade problematiken med antibiotikaresistens. Kontroller, både fysiska och administrativa, kopplade till gris, nötkreatur för kött- och mjölkproduktion, häst samt get- och fårproduktion har genomförts under året.

Länsstyrelsen kan konstatera att användning och förskrivning av läkemedel oftast är i överensstämmelse med lagstiftningens krav. Användningen av läkemedel hos hållare av livsmedelsproducerande djur i länet är begränsad, och de avvikelser som konstaterats gäller dokumentation och rapportering.

Operativt mål: Skapa bättre förutsättningar för effektiv kontroll av användning av läkemedel.

Målet bedöms vara uppfyllt.

Länsstyrelsen har genomfört följande aktiviteter för att uppnå målet:

- Deltagit i utbildningsinsatser som har genomförts av Jordbruksverket.
- Sett till att ständigt hålla sig uppdaterad på området genom den information som finns att tillgå hos andra myndigheter, nationella nätverk och EU:s institutioner.

Livsmedel, primärproduktion

Operativt mål 11: Spårbarhet ägg

Målet bedöms vara uppfyllt.

Vid de kontroller som omfattar äggproduktion verifieras att aktörerna uppfyller de spårbarhetskrav som finns och att den information som medföljer äggen är korrekt.

Operativt mål 12: Aktörer som släpper ut honung på marknaden.

Målet bedöms vara uppfyllt.

Administrativa kontroller har genomförts för att kontrollera att honungsproducenter som kommunerna träffat på i sin tillsyn haft sin verksamhet registrerad hos länsstyrelsen.

Operativt mål 18: Bladgrönsaker – bevattningsvatten och hygien vid odling

Målet bedöms vara uppfyllt.

Vid de kontroller som omfattar odling av bladgrönsaker verifieras att produkterna skyddas mot mikrobiologisk kontaminering samt att aktörerna uppfyller bestämmelserna vad gäller bevattningsvatten, personhygien och hygienförhållanden vid produktion.

Operativt mål 19: Opastöriserad mjölk

Målet bedöms vara uppfyllt.

Vid de kontroller som utförs hos livsmedelsföretag som levererar opastöriserad mjölk och råmjölk direkt till slutkonsumenter verifieras att endast små mängder säljs eller skänks direkt till slutkonsumenter och att konsumenterna bland annat får information om att den opastöriserade mjölken och råmjölken ska värmebehandlas före konsumtion samt att överlåtelsen i övrigt sker i enlighet med bestämmelserna i Livsmedelsverkets föreskrifter om livsmedelshygien.

Vid samtliga kontroller hos mjölkproducenter ingår även att identifiera anläggningar som borde vara registrerade för direktleverans av opastöriserad mjölk men inte är det. Länsstyrelsen bevakar även REKO-ringar för att se så att de företag som annonserar tex råmjölksförsäljning där är registrerade.

Operativt mål 20: Nationell kontrollplanering primärproduktion 2023–2025

Målet bedöms inte uppfyllt.

Den nationella kontrollplaneringen har följts, men och kontrollkvoten för länet har inte uppnåtts utan stannat vid 57 procent. Tidigare år har kontrollkvoten uppfyllts och bedömningen är att 2023 års resultat är tillfälligt då oförutsedda händelser gjort det nödvändigt med omprioriteringar som påverkat resultatet.

Resultatbedömning

Arbetet har bedrivits riskbaserat där livsmedelssäkerhet i hela produktionskedjan, tillsammans med smittskydd och antibiotikaresistens, varit huvudfokus. De mål, nationella och Länsstyrelseegna, som satts upp har i allt väsentligt uppfyllts.

Länsstyrelsen bedömer att det sammantagna resultatet inom sakområdet är gott.

Regional tillväxt och infrastrukturplanering

Avsnittet innehåller redovisningar och åiterrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3 § p3 Regional tillväxt	Länsstyrelseinstruktion
3 § p4 Infrastrukturplanering	Länsstyrelseinstruktion
4 § p2 Barentssamarbetet i Västerbottens och Norrbottens län	Länsstyrelseinstruktion
4 § p4 Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, uppgifter enligt förordningen (2022:1379)	Länsstyrelseinstruktion
4 § p5 Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, behörig myndighet enligt lagen (2017:244) med mera	Länsstyrelseinstruktion
4 § p6 Dalarnas, Värmlands och Västra Götalands län, uppgifter som följer av jordförvärvslagen (1979:230) med mera	Länsstyrelseinstruktion
1C2 Regional utvecklingspolitik och den sammanhållna landsbygdspolitiken	Regleringsbrev
1C3 Mål i regionala utvecklingsstrategin med mera	Regleringsbrev
1C4 Bredband tillgång, utbyggnad och samverkan med mera	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Följande punkter sammanfattar uppgifterna och uppdragen inom verksamhetsområdet. Länsstyrelserna ska:

- Samordna och skapa förutsättningar för samverkan mellan viktiga aktörer i länet, för att skapa tillväxt i länet.
- Fördela bidrag och stöd för strategiska utvecklingsåtgärder i länet.
- Bidra till planering av vägar och järnvägar genom att tillhandahålla statliga planeringsunderlag, godkända miljökonsekvensbeskrivningar, samverka med sökanden i processen, besluta om tillstånd enligt miljöbalken och ha tillsyn över kommunala detaljplaner.
- Ingå i strukturfondspartnerskap för de regionala programmen för Europeiska regionala utvecklingsfonden och för de regionala handlingsplanerna för Europeiska socialfonden+.

Målet för den regionala utvecklingspolitiken är utvecklingskraft med stärkt lokal och regional konkurrenskraft för en hållbar utveckling i alla delar av landet, vilket inkluderar statliga myndigheters medverkan i det regionala tillväxtarbetet.

Den regionala utvecklingspolitiken ska även bidra till att nå andra mål:

- Den regionala utvecklingspolitiken ska bidra till att nå det långsiktiga klimatmålet och de nya etappmålen för minskad klimatpåverkan samt bidra till att nå övriga relevanta miljömål.
- Den regionala utvecklingspolitiken har en geografisk utgångspunkt där landsbygder ingår och därför ska den bidra till att uppnå landsbygdspolitikens mål.

Transportpolitikens övergripande mål är att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgarna och näringslivet i hela landet. Utöver det övergripande målet finns ett funktionsmål om tillgänglighet och ett hänsynsmål om säkerhet, miljö och hälsa.

Verksamhetens resultat

Verksamhetens resultat redovisas utifrån rubrikerna bedömningsgrunder och resultatredovisning. Bedömningsgrunder utgörs av nyckeltal och eventuella resultatindikatorer, medan resultatredovisningen beskriver prestation och effekter inom området. Slutligen görs en övergripande resultatbedömning av verksamhetsområdet som helhet.

Bedömningsgrunder

Nyckeltal: Regional tillväxt och infrastrukturplanering (30, 34)	År 2023	År 2022	År 2021
Antal årsarbetskrafter totalt	6,2	8,4	7,7
Antal årsarbetskrafter kvinnor	3,5	5,5	5,2
Antal årsarbetskrafter män	2,7	2,8	2,5
Antal ärenden, inkomna och upprättade	42	57	104
Antal beslutade ärenden	46	74	98
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	2	3	7
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	9 275	10 436	8 866
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	332	611	5 355

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

Antalet ärenden inom infrastrukturplanering har minskat drastiskt under de senaste tre åren. Dock har ärendenas komplexitet ökat, bland annat när det gäller Länsstyrelsens roll i olika följdprövningar.

Den långsiktiga minskningen av lämnade bidrag kan härledas till utfasningen av Länsstyrelsens arbete med regionala tillväxtmedel och bredbandsstöd.

Resultatredovisning

Regional utveckling och samarbete med regionen

Länsstyrelsen strävar efter att genom alla sakområden bidra till hållbar utveckling i hela länet, till exempel genom fördelning av stöd, effektiv och serviceinriktad handläggning, stöd till kommunerna och samordning av regionalt arbete. Hållbar utveckling är grundläggande i den regionala utvecklingsstrategin. På så sätt bidrar Länsstyrelsen till genomförandet av den regionala utvecklingspolitiken och den sammanhållna landsbygdspolitiken. Nedan exemplifieras detta med hur Länsstyrelsen arbetar med att stärka den gränsöverskridande arbetsmarknaden och öka tillgängligheten till digitala kommunikationer och transporter i hela länet.

I arbetet med regional utveckling är Region Värmland en given samverkanspart. Samverkan sker såväl i projekt och strategiska processer som genom formaliserade möten på olika ledningsnivåer. Länsstyrelsen har bidragit med sakkunskap och metodstöd i uppföljningen av den regionala utvecklingsstrategin. Samverkan med regionen har utvecklats och ökat genomslaget inom flera av Länsstyrelsens uppdrag och uppgifter. Samverkan och dess resultat redovisas närmare under avsnitten Regional tillväxt och infrastrukturplanering, Energi och klimat, Samhällsskydd och beredskap, Naturvård och miljöskydd samt Folkhälsa, jämställdhet, integration med mera.

Gränsregionalt arbete

En intern utredning av Länsstyrelsens gränsregionala arbete, inklusive en genomlysning av de rättsliga förutsättningarna för arbetet, har genomförts under året. Utredningen visar på nödvändigheten av samarbete med myndigheter i Norge för att klara flera av Länsstyrelsens uppdrag och uppgifter. Den har även legat till grund för ett fördjupat samarbete med Region Värmland i gränsregionala frågor.

Länsstyrelsen har under året fortsatt sitt engagemang i Grensetjänsten Norge-Sverige. Informationstjänsten är ett gränsöverskridande myndighetssamarbete för att underlätta rörligheten över gränsen för arbetspendlare och företag, och därmed stärka den regionala arbetsmarknaden och konkurrenskraften. Verksamheten är fysiskt beläget på Morokulien, mitt på den svensk-norska gränsen mellan Värmland och Innlandet.

Grensetjänsten har tillgång till ett stort myndighetsnätverk för att alltid kunna ge relevant och aktuell information till privatpersoner och företag. De arbetar även med att identifiera och lösa gränshinder, arbetsmarknadsfrågor och samordning av myndigheter. Grensetjänsten har efter pandemin fyllt en mycket viktig funktion för att återuppbygga förtroendet för möjligheten till arbetspendling över gränsen. Länsstyrelsen medfinansierar verksamheten, och har tre av Grensetjänstens medarbetare som anställda.

Länsstyrelsen har också engagerat sig aktivt i gränshindersarbetet genom Grenserådet, där landshövdingen är ordförande tillsammans med statsförvalteren i Innlandet. Rådet har under året haft två möten där svenska och norska myndigheter har diskuterat lösningar på de gränshinder som Grensetjänsten har identifierat. Problem och förslag på lösningar har förmedlats till berörda myndigheter och politiska instanser, till exempel då Nordiska rådets svenska delegation då de besökte Länsstyrelsen och Grensetjänsten.

Länsstyrelsen har fortsatt samarbetet med Gränskommittén Innlandet-Dalarna, för att undersöka möjligheterna att inkludera Värmland i kommitténs geografiska verksamhetsområde. Länsstyrelsen har tillsammans med Region Värmland deltagit som adjungerade i kommitténs styrgrupp och arbetsgrupp.

Insatser med regionala tillväxtmedel

Länsstyrelsen har under året drivit två projekt inom Interreg Nordsjö-programmet som har medfinansierats av medel från anslaget 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder. Båda projekten har avslutats under året.

De två projekten, CORA (Connecting remote areas with digital infrastructure and services) och COM3 (Building competencies for competitive companies), har i alla delar levererat förväntat resultat. De har underlättat landsbygdens digitalisering genom uppbyggnad av förbättrad digital infrastruktur och ökad digital kompetens hos både företag och befolkning i länets största landsbygdskommun Torsby.

Genom projekten har Länsstyrelsen främjat bredbandsutbyggnad, lokal näringslivsutveckling och ökad attraktivitet i länets landsbygdsområden. De har även bidragit till att utveckla samarbetet med andra organisationer i Norge och EU-länder, och till att uppnå målen Attraktiv kunskapsregion, Attraktiva livsmiljöer och Livskraftigt näringsliv i den regionala utvecklingsstrategin.

Länsstyrelsen deltar genom landshövdingen i Norra Mellansveriges strukturfondspartnerskap, och bidrar på så sätt till att avsatta EU-medel används på bästa sätt för att utveckla regionen.

Främja bredbandsutbyggnad

Länsstyrelsen har fortsatt arbetet med att effektivisera sitt administrativa arbete på bredbandsområdet. Samarbetet med länets bredbandskoordinator på Region Värmland har fungerat väl, och löpande avstämningar har skett med övriga länsstyrelser och flera centrala myndigheter. Länsstyrelsen har försett PTS med underlag om samtliga beviljade projekt inom Landsbygdsprogrammet.

Under året har Länsstyrelsen prioriterat bredbandsärenden bland ansökningar om samråd och tillstånd inom områdena natur, kultur och vatten. Endast undantagsvis har handläggningstiden för dessa ärenden varit längre än sex veckor, vilket inneburit att Länsstyrelsen underlättat bredbandsutbyggnaden i länet för involverade marknadsaktörer.

Länsstyrelsen har tagit del av de kunskapshöjande aktiviteter som PTS erbjuder med inriktning berörda sakområden, såsom samhällsplanering, kulturmiljö, miljöskydd och krisberedskap. Inom området krisberedskap samverkar Länsstyrelsen med länets kommuner i arbetet med kontinuitetsplanering för samhällsviktiga verksamheter, däribland elektronisk kommunikation.

Omarrondering

Länsstyrelsen har under året aktivt arbetat med Jordfonden för att ge bättre förutsättningar för jord- och skogsbruksföretag i glesbygd att utvecklas och därmed främja lokal bosättning och sysselsättning.

Omsättningen inom Jordfondens fastighetsinnehav har varit hög, med 18 köp eller försäljningar under året. Värdet av genomförda affärer uppgår till cirka sex miljoner kronor. Det är visserligen något mindre än tidigare år, men ett antal fastighetsaffärer har förberetts inför genomförande 2024. Länsstyrelsen bedömer att genomfört arbete under 2023 kommer att bidra till en ökning av antalet fastighetsaffärer under kommande år.

Genom Jordfonden har arbetet med omarrondering och rationalisering av skiftesstrukturen resulterat i att större brukningsenheter bildas, vilket i sin tur skapar bättre förutsättningar för att bedriva ett rationellt skogsbruk. I arbetet med fastighetsregleringar har cirka 50 kilometer rågång försvunnit samt omkring tio fastigheter försvunnit. Länsstyrelsen bedömer att åtgärderna medför minskade kostnader för avverkning på berörda fastigheter med cirka tio kronor per skogskubikmeter.

Med hjälp av medel från Jordbruksverket har Länsstyrelsen under året gjort extra insatser i socknarna Påterud, Järnskog, Lysvik och Norra Ny vilket fått till effekt att markägare i området visar stort intresse för förbättrad skiftesstruktur. Länsstyrelsen konstaterar att fokuserade insatser i utvalda områden är ett framgångsrikt arbetssätt.

Infrastruktur

Antalet ärenden som är direkt kopplade till ärendehandläggning för väg- och järnvägsplaner och som har avslutats under 2023 är 11 till antalet. Det rör sig om samråd till begäran om beslut om betydande miljöpåverkan, beslut om godkännande av miljökonsekvensbeskrivning och tillstyrkan av fastställelse av plan samt yttrande över planförslag i annat län. Länsstyrelsens arbete har inneburit att riksintressen bevakas samt att de allmänna intressenas värden har lyfts fram och bevakats och att förvaltning och byggande av väg och järnväg präglas av god uppfyllelse av uppsatta nationella mål.

Länsstyrelsen Värmland ingår fortsatt i länsstyrelsernas nationella expertgrupp för infrastrukturfrågor. Inom ramen för uppdraget har Länsstyrelsen Värmland bidragit till nationell samordning mellan länsstyrelserna, gemensam planering och utvecklat samverkan mellan länsstyrelsen och Trafikverket. Som resultat ses ökad kvalitet på länsstyrelsernas arbete i infrastrukturplaneringen och därmed öka måluppfyllelse och rättssäkerhet.

Av samarbetsprojekten med Trafikverket vill Länsstyrelsen särskilt lyfta fram följande.

Efter några års uppehåll till följd av pandemin så har de terminsvisa samverkansträffarna med Trafikverkets lokala kontor återupptagits och vilket ger utrymme för tidiga samråd, tidiga dialoger i följdverksamheter och ökad samsyn.

Projektet Tåg i Tid fortlöper med kvarvarande projekt och Länsstyrelsen deltar i kontinuerlig samordning och planering. Deltagande sker genom koordineringsgruppsmöten och vid prövningar av ärenden kopplade till genomförandet av järnvägsplanerna och tillhörande detaljplan för bland annat Karlstad C. Här har Länsstyrelsen haft en viktig roll och väglett projektet framåt då sakfrågor kopplade till kulturmiljö (byggnadsminne och arkeologi) samt biotopskydd och tillståndspliktig grundvattensänkning är komplicerade och antalet parter gör samordningen krävande. Projektet är av stor vikt för utvecklingen och vidmakthållandet av bandelens funktion och får positiva effekter för såväl person- som godstrafik såväl lokalt som regionalt.

Under året har även flera ärenden remitterats Länsstyrelsen Värmland. Bland remisserna kan nämnas Trafikverkets översyn av riksintressen 2023, Statens ansvar för det svenska flygplatssystemet, Strategisk plan för tågtrafik i Värmland samt Regional cykelplan. Genom

Länsstyrelsens deltagande i remisserna förväntas att verksamhetsområdet infrastrukturplanering blir effektivare, i linje med beprövad erfarenhet och antagna nationella mål och med Värmlands regionala utveckling i åtanke.

Resultatbedömning

Inom regional tillväxt har Länsstyrelsens omarronderingsarbete skapat bättre förutsättningar för jord- och skogsbruksföretag i glesbygd, och myndighetens engagemang i Grensetjänsten har bidragit till att stärka den regionala arbetsmarknaden. Vidare har Länsstyrelsen underlättat utbyggnaden av bredband genom extern samverkan och interna prioriteringar. Dessutom har användande av anslaget 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder som medfinansiering möjliggjort ett större bidrag till den regionala utvecklingsstrategin och landsbygdsutveckling, jämfört med vad som hade varit genomförbart enbart i ordinarie verksamhet.

Länsstyrelsen bedömer att arbetet med infrastruktur leder till att hänsyn tas till bevarandevärden och att mark- och vatten nyttjas på ett sätt så målen nås för infrastrukturplanering.

Länsstyrelsen bedömer att det sammantagna resultatet inom sakområdet är gott.

Hållbar samhällsplanering och boende

Avsnittet innehåller redovisningar och åiterrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3 § p5 Hållbar samhällsplanering och boende	Länsstyrelseinstruktion
5 § p9 Verka för att behovet av bostäder tillgodoses	Länsstyrelseinstruktion
1A3 Tillsyn hyresbostäder, studentbostäder med mera	Regleringsbrev
1C5 Ökat bostadsbyggande, samverkan kommuner med mera	Regleringsbrev
1C6 Norrbotten och Västerbotten, planeringsstöd större industrietableringar	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D. Länsstyrelsegemensamt arbete redovisas samlat i bilaga E.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Följande punkter sammanfattar uppgifterna och uppdragen inom verksamhetsområdet. Länsstyrelserna ska:

- Samordna de planeringsunderlag som olika myndigheter tar fram som stöd till kommunens planläggning (natur- och kulturvärden, infrastruktur, militära intressen, vattenfrågor).
- Samordna sina uppdrag om rådgivning och vägledning till kommunerna inom ramen för tidig dialog för ökat bostadsbyggande.
- Utveckla sitt arbete med digital samhällsbyggnadsprocess.
- Samordna och ta tillvara statens intressen i den kommunala översiktsplaneringen och vid detaljplaner och områdesbestämmelser inom ett flertal områden.
- Pröva översikts- och regionplaner, detaljplaner, områdesbestämmelser, överklagande av kommuners beslut, tillsyn, vägledning och uppföljning enligt plan- och bygglagen.
- Ansvara för att analysera och rapportera hur bostadsmarknaden ser ut i länet, till exempel tar vi varje år en regional bostadsmarknadsanalys.
- Ge stöd till hyresbostäder och bostäder för studenter och till bostäder för äldre, samt stöd till energiåtgärder.
- Samordna arbetet med klimatanpassning, strandskyddsdispenser och havsplanering.

Det övergripande målet för området *samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteri* verksamhet är att ge alla människor i alla delar av landet en från social synpunkt god livsmiljö. För området *bostadsmarknad* är målet långsiktigt väl fungerande bostadsmarknader där konsumenternas efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven.

Länsstyrelserna ska även verka för genomslag av andra nationella mål, som gestaltad livsmiljö och miljömålet god bebyggd miljö.

Verksamhetens resultat

Verksamhetens resultat redovisas utifrån rubrikerna bedömningsgrunder och resultatredovisning. Bedömningsgrunder utgörs av nyckeltal och eventuella resultatindikatorer, medan resultatredovisningen beskriver prestation och effekter inom området. Slutligen görs en övergripande resultatbedömning av verksamhetsområdet som helhet.

Bedömningsgrunder

Nyckeltal: Hållbar samhällsplanering och boende (40–41)	År 2023	År 2022	År 2021
Antal årsarbetskrafter totalt	9,6	8,8	9,2
Antal årsarbetskrafter kvinnor	3,5	4,0	4,9
Antal årsarbetskrafter män	6,2	4,9	4,3
Antal ärenden, inkomna och upprättade	946	454	726
Antal beslutade ärenden	800	431	917
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	3	1	0
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	11 497	9 723	9 621
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	0	0	0

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2023	År 2022	År 2021
Antal påbörjade bostäder (st)	Ge alla människor i alla delar av landet en från social synpunkt god livsmiljö, där en långsiktigt god hushållning med naturresurser och energi främjas samt där bostadsbyggande och ekonomisk utveckling underlättas. Långsiktigt väl fungerande bostadsmarknader, där konsumenternas efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven.	Årlig analys och rapport om läget i länet på bostadsmarknaden	SCB ¹⁾		396 (tom kvartal 3)	1731	1190
Antal färdigställda bostäder (st)	Se mål ovan.	Årlig analys och rapport om läget i länet på bostadsmarknaden	SCB ¹⁾		722 (tom kvartal 3)	1538	540
Länsstyrelsens handläggningstid för överklagade bygglov för bostäder, dock inte fritidshus; andel avgjorda inom 80 dagar (%)	Se mål ovan.	Prövning enligt plan- och bygglagen	Platina ²⁾	75	58	45	75
Länsstyrelsens handläggningstid för överklagade bygglov för bostäder, dock inte fritidshus; andel ärenden avgjorda inom 120 dagar (%)	Se mål ovan.	Prövning enligt plan- och bygglagen	Platina ²⁾	90	92	82	75

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

- 1) Statistiska centralbyråns statistik: Nybyggnad av bostäder.
- 2) Ärendehanteringssystem, Länsstyrelsen.

Det nya energistödet riktat till småhus har givit genomslag på antalet ärenden och förklarar ökningen av ärenden under 2023. Antalet ärenden inom samhällsplaneringsområdet i övrigt har minskat något, troligtvis beroende på konjunkurläget.

Resultatindikatorn för bostäder är hämtad för statistik till och med kvartal tre.

Resultatredovisning

Mål och återrapporteringskrav

Investeringsstödet har varit ett viktigt stöd som bidragit till många nya bostäder i länet. Det har under åren 2017–2023 betalats ut mer än 550 miljoner kronor i statligt investeringsstöd till ett stort antal projekt. Det är därför av särskild vikt att länsstyrelsen bedriver tillsyn och säkerhetsställer att de som erhållit statligt medel lever upp till de krav som ställs för att ha rätt till stödet.

Utifrån den av länsstyrelserna nationellt framtagna granskningsmodellen har Länsstyrelsen genomfört en fördjupad granskning för ärenden som indikerar hög risk för fel. Granskning enligt modellen görs enligt bestämda tidsintervall under hela 15-årsperioden. Det har resulterat i att Länsstyrelsen under året har genomfört tillsyn av ett antal utbetalda stöd till nybyggnation av hyresbostäder. I några av ärendena har tydliga avsteg från vad stödförordningen kräver skett. Detta har i två fall lett till beslut om återkrav av utbetalda medel.

Enligt 10 § i förordningen (2016:837) om stöd för renovering och energieffektivisering i vissa bostadsområden förbinder sig stödmottagare att följa vissa villkor i 10 år efter att beslut om utbetalning av stöd har fattats. Länsstyrelsen ansvarar enligt 33 § samma förordning för att följa upp att villkoren för stödet följs. I Värmland är de objekt som skulle kunna falla under tillsynsuppdraget ej längre aktuella.

Överklagade bygglov för bostäder

Länsstyrelsen har under året lyckats uppfylla målet om 90 procent avgjorda bygglov för bostäder inom 120 dagar. Länsstyrelsen har däremot inte lyckats uppfylla målet om 75 procent avgjorda överklagade bygglov för bostäder inom 80 dagar.

Bostadsförsörjning

Länsstyrelsen tar fram den årliga regionala Bostadsmarknadsanalysen (BMA) som beskriver läget på den värmländska bostadsmarknaden. Analysen som lämnades 2023 beskriver situationen år 2022. Där framgår, förutom en analys av enkätsvar och statistiskt material, också ett konstaterande att byggandet vad gäller nya bostäder har slagit rekord i länet. Volymen inom nyproduktion av bostäder ligger dock huvudsakligen inom Karlstad kommun med kranskommuner. Bostadsbristen generellt har glädjande nog minskat, dock är det fortfarande brist på bostäder för grupper med särskilda behov. Den nettoinflyttning från övriga delar av landet som inleddes 2020 har fortsatt och bedömning är att det är en pandemieffekt. Många har valt att permanent bosätta sig i länet.

I bostadsmarknadsanalysen för 2023 har Värmland tillsammans med Länsstyrelserna i Örebro och Dalarna inlett ett arbete med att närmare studera bostadsmarknaden i Bergslagsdelarna av respektive län. Många av särskilt de mindre orterna i området har genomgått stora strukturella förändringar under de senaste decennierna med en kraftig befolkningsminskning som följd. Detta har i sin tur lett till bostadsöverskott, låga fastighetsvärden och uteblivet underhåll. Många hus har förfallit eller rivits och tomter gapar tomma. Länsstyrelserna har ur ett bostadsförsörjningsperspektiv analyserat hur den här situationen påverkar orten, vilka effekter

den får och vad som kunde gjorts annorlunda samt se vilka vägval vi ser framför oss. Vi räknar med att fortsätta och fördjupa arbetet gemensamt under kommande år.

Inom området bostadsförsörjning har Länsstyrelsen vidare lämnat råd och information till kommunerna om lagen om bostadsförsörjning och även yttrat sig över kommunala bostadsförsörjningsprogram.

Stöd till hållbar energi och bostadsbyggande

Stödet till nybyggnation av hyres- och studentbostäder har avvecklats och vi kan konstatera att ett stort antal projekt som sökt bidrag fick avslås. Detta drabbade Karlstad särskilt hårt då 28 av 32 avslagna ansökningar rörde objekt planerade i Karlstads kommun.

Det nya energieffektiviseringsstödet till småhus har efter en trög start fått upp farten och en relativt stor mängd ansökningar har inkommit. Tyvärr kan dock konstateras att avslagsandelen är ungefär 50 procent då många söker för åtgärder och delåtgärder som inte är stödberättigade enligt förordningen. Länsstyrelsen bedömer att en nationell informationssatsning skulle behövas för att komma till rätta med problemet.

Samverkan med kommunerna

Länsstyrelsen har ett inarbetat system med treveckorscykler för handläggning av detaljplaner, något som är väl känt och uppskattat hos kommunerna. Genom att samla ärenden till beredning var tredje vecka underlättas tydligheten i när Länsstyrelsen kommer att avge yttranden. Vid beredningar deltar medarbetare från olika enheter för att samlat gå igenom planärendena. Vidare deltar regelmässigt Trafikverket vid dessa möten med anledning av att den statligt förvaltade infrastrukturen ofta är berörd av kommunernas fysiska planering.

Strukturen för tidiga samråd med kommunerna har utvecklats vidare under 2023. Den gäller samtliga kommuner i länet där kommunerna på fasta tider kan boka tid med Länsstyrelsen för tidig avstämning i olika typer av planärenden. Värdet av tidiga samråd, före den formella samverkansprocessen startat är mycket viktiga för att få en väl fungerande planprocess. Utöver dessa plansamråd sker regelbundna kontakter med alla länets kommuner i enskilda frågor då Länsstyrelsen ofta får ta den rådgivande rollen.

Länsstyrelsen anser att det är av största vikt att ha nära kontakt med länets kommuner och deras planerare. Samverkan sker i olika former. För ökad samverkan bjuds länets samtliga planerare enligt ett rullande schema normalt två gånger årligen till Forum för värmländska planerare för att diskutera gemensamma frågor. Under 2023 har ett möte hållits med Länsstyrelsen som värd.

Under året har en utbildningsserie kring PBL och kulturmiljö genomförts riktat till kommunala politiker och tjänstemän. Länsstyrelsen valde att genomföra den i form av fyra regionala träffar dit en grupp av kommuner var inbjudna. Vid seminarietillfällena medverkade länsstyrelsens planerare och representanter för kulturmiljö. Vidare så användes det av Boverket framtagna utbildningspaketet i ämnet.

När en detaljplan vinner laga kraft är den allmänna bilden att en byggstart är nära förestående, men ofta krävs att andra tillstånd och dispenser också finns på plats. Det kan till exempel vara tillstånd och dispens som rör artskydd, biotopskydd och vattenverksamhet. Myndigheten kan bara upplysa om övriga prövningar som krävs för att ge bra förutsättningar för ett plangenomförande då de inte är prövningsgrundande enligt plan- och bygglagen. Detta kan både försena och påverka genomförandet av byggstarten i slutändan.

Samarbete med universitetet

Länsstyrelsen har sedan ett antal år ett samarbete med Karlstads universitet och dess samhällsplanerarutbildning. Syftet med samarbetet är att Länsstyrelsen ska bidra till länets långsiktiga kompetensförsörjning inom samhällsplaneringen. Företrädare för Länsstyrelsen håller

återkommande föreläsningar på utbildningen och som en del i samverkan erbjuds två praktikplatser hos Länsstyrelsen under höstterminen varje år. Vidare har Länsstyrelsen medverkat vid ett seminarium där iakttagelserna kring utvecklingen i mindre orter i Bergslagen presenterades och inbjöd till diskussion under seminarierubriken Hållbarhetens temporalitet.

Riskhänsyn i planprocessen

Under året har Länsstyrelsen valt att fortsätta med kompetenshöjande satsningar inom geoteknik, dvs. ras, skred och erosion, då länet har ett utsatt läge inom dessa områden. De satsningar som genomförts har resulterat i att Länsstyrelsen skickat fler planer till Statens geotekniska institut, SGI, för granskning i jämförelse med tidigare år. Denna ökning har medfört att såväl Länsstyrelsen som kommunerna uppmärksammar problemställningarna på ett tydligare sätt och det är ett ökande intresse och engagemang kring frågan.

Under året har även ett samarbete med SGI initierats som riktar sig till de kommuner som ingår i riskområde Norra Vänern, vilket är 8 av länets 16 kommuner. Samarbetet syftar till en förstudie för metodutveckling av riskhantering i samverkan över kommun- och organisationsgränser.

Länsstyrelsen har under året fortsatt för att lyfta vikten av att medvetandegöra kopplingen mellan kommunernas RSA (Risk- och Sårbarhetsanalys), kontinuitetsplanering och översiktsplaneringen. Länsstyrelsen ser att det finns stora synergieffekter att vinna om kommunerna i högre grad samverkar internt inom dessa processer.

Samverkan med övriga länsstyrelser

Länsstyrelserna samarbetar inom sakområdet genom Samhällbyggnadsnätverket. Målet för nätverket har varit att utveckla det strategiska arbetet, att stärka Länsstyrelsens olika roller inom berörda sakområden samt att ytterligare utveckla samarbetet mellan länsstyrelserna. Nätverket har expertgrupper med tillhörande nätverk som bereder olika gemensamma frågor. Grupperna sätts samman för att maximalt utnyttja kompetensen hos länsstyrelserna. Länsstyrelsen Värmland är representerat i expertgrupperna för infrastruktur och bostadsförsörjning.

Under året har ett större uppdrag gällande att ta fram metoder för framtagande av planeringsunderlag för vindkraft kopplat till Försvarens intressen genomförts tillsammans med Dalarnas län. Projektet ska avrapporteras under första halvåret 2024.

En översyn av riksintresset Vänern med öar och strandområden enligt 4 kap. MB har inletts i samarbete med Länsstyrelsen Västra Götaland.

Digitalisering

Digitaliseringen av samhällsbyggnadsprocessen har under året tagit ytterligare ett steg framåt då den länsstyrelsegemensamma plattformen Processo för hantering av detaljplaner har tagits i bruk.

Uppdraget om digitalisering av strandskyddade områden löper på med samordning via Länsstyrelsen Uppsala.

Tillsynsvägledning

Tillsynsvägledning sker framför allt i samverkan med kommunerna genom chefsnätverk och handläggarnätverk där Länsstyrelsen deltar som arrangör och sammankallande. Länsstyrelsens arbete har bidragit till att kommunerna nu har organiserat sig och startat så kallad bygglovssamverkan. Det innebär att en samordnartjänst för kommunernas bygglovsfrågor har tillskapats för att utveckla gemensamt arbete i länet. Regleringsbrevsuppdragen inom tillsynsvägledningen har rapporterats i särskild ordning.

Resultatbedömning

Ärendetillströmningen inom plan- och bostadsområdet har minskat något under året som en följd av den vikande konjunkturen. Ett visst mått av sena svarstider har trots det inte kunnat undvikas på grund av flera komplexa ärenden.

De tidiga samråden som Länsstyrelsen har lagt extra stor vikt vid har visat sig vara ett bra forum för att tidigt kunna fånga upp problem och svåra frågeställningar vid planläggning. Det kan konstateras att ett stort antal hinder och svårigheter har undanröjts genom dessa tidiga samråd, som inte bara är en del i planhantering utan också en viktig del av myndighetens rådgivande uppdrag.

Arbetet med samverkan och stöd till kommuner inom samhällsplaneringsområdet har under året löpt väl liksom samverkan med övriga aktörer i länet.

Målet med överklagande av bygglov lyder att 75 procent av inkomna ärenden ska vara avgjorda inom 80 dagar. Länsstyrelsen var endast ett ärende från att uppnå det uppsatta målet.

Länsstyrelsen har under året arbetat med glesbygd i Bostadsmarknadsanalysen vilket har lett till intressanta resultat, bland annat kring fastigheternas värdeutveckling och demografi.

Stödhanteringen för energiomställning och bostadsbyggande har fungerat mycket väl under året, dock har det nya stödet för energieffektivisering misstolkats av så många sökanden att det ger ett omfattande merarbete med avslag. Länsstyrelsen ser därför en risk för ökade handläggningstider på grund av stor andel ofullständiga ansökningar.

Tillsynsarbetet gällande stöden har bedrivits effektivt och resulterat i några fall av återkrav av utbetalda medel.

Länsstyrelsen bedömer att det sammantagna resultatet inom sakområdet är gott.

Energi och klimat

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3 § p6 Energi och klimat	Länsstyrelseinstruktion
5 § p8 Samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat	Länsstyrelseinstruktion

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D. Länsstyrelsegemensamt arbete redovisas samlat i bilaga E.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Länsstyrelsernas uppgifter och uppdrag inom verksamhetsområdet sammanfattas i nedanstående punkter. Länsstyrelserna ska:

- Samordna och leda arbetet med genomförandet av de regionala energi- och klimatstrategierna samt bidra till samhällets elektrifiering.
- Administrera och vägleda länets aktörer för effektiva klimatinvesteringar genom arbete med Klimatklivet.
- Samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat utifrån uppdrag i förordningen om myndigheters klimatanpassningsarbete (2018:1428) samt målen i den nationella strategin för klimatanpassning.

Energipolitiken syftar till att förena ekologisk hållbarhet med konkurrenskraft och försörjningstrygghet. Den ska skapa villkoren för en effektiv och hållbar energianvändning och en kostnadseffektiv svensk energiförsörjning med låg negativ påverkan på hälsa, miljö och klimat samt underlätta omställningen till ett ekologiskt hållbart samhälle. Mål är 50 procent effektivare energianvändning till 2030 jämfört med 2005 och att elproduktionens sammansättning år 2040 är 100 procent fossilfri.

Det övergripande *klimatmålet* innebär att Sverige senast år 2045 inte har några nettoutsläpp av växthusgaser för att därefter uppnå negativa utsläpp.

Regeringens mål för samhällets *anpassning till ett förändrat klimat* är att utveckla ett långsiktigt hållbart och robust samhälle som aktivt möter klimatförändringar genom att minska sårbarheter och ta tillvara möjligheter.

Det finns även andra relevanta mål för verksamhetsområdet, till exempel under generationsmålet i miljömålssystemet. I årsredovisningen redovisar vi information av väsentlig betydelse i förhållande till dessa mål.

Regionala prioriteringar och uppdrag

Regional energi- och klimatstrategi

I den regionala energi- och klimatstrategin har det regionala klimatmålet Ett klimatneutralt Värmland år 2030 förtydligats med fyra målbilder:

- Fossilfria och effektiva transporter
- Robust och flexibelt energisystem
- Långsiktigt hållbart jord- och skogsbruk
- Ansvarstagande konsumtion.

Inom arbetet med klimatanpassning har Länsstyrelsen tagit fram fyra myndighetsmål:

- Länsstyrelsen samverkar med länets aktörer inom klimatanpassningsarbetet, är lyhörd och ser till aktörernas behov.
- Länsstyrelsen har en god bild av hur länet påverkas av klimatförändringarna, och prioriterar sitt arbete utifrån lokala utmaningar och möjligheter.
- Länsstyrelsen ger rekommendationer, vägledning och stöd kring hur klimatförändringarna kan hanteras.
- Länsstyrelsen bidrar genom kunskapshöjande aktiviteter till en ökad kunskap inom klimatanpassning hos länets aktörer.

För de av Länsstyrelsen prioriterade verksamhetsområdena fysisk planering, dricksvattenförsörjning och krisberedskap har Länsstyrelsen i sin handlingsplan för klimatanpassning tagit fram mer specifika verksamhetsmål.

Verksamhetens resultat

Verksamhetens resultat redovisas utifrån rubrikerna bedömningsgrunder och resultatredovisning. Bedömningsgrunder utgörs av nyckeltal och eventuella resultatindikatorer, medan resultatredovisningen beskriver prestation och effekter inom området. Slutligen görs en övergripande resultatbedömning av verksamhetsområdet som helhet.

Bedömningsgrunder

Nyckeltal: Energi och klimat (42)	År 2023	År 2022	År 2021
Antal årsarbetskrafter totalt	4,9	4,6	4,3
Antal årsarbetskrafter kvinnor	4,1	4,1	2,8
Antal årsarbetskrafter män	0,8	0,5	1,4
Antal ärenden, inkomna och upprättade	65	105	117
Antal beslutade ärenden	74	97	69
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	16	8	6
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	6 339	6 277	4 933
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	200	618	340

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2023	År 2022	År 2021
Antal inlämnade ansökningar under året inom Klimatklivet per 10 000 invånare (st)	Sveriges klimatmål	Stöd till klimatinvesteringar	Naturvårdsverket ¹⁾		1,5	2,4	3,4

1) Naturvårdsverkets ärendehanteringssystem.

Under 2023 genomfördes enbart en ansökningsomgång inom Klimatklivet, vilket påverkade antalet ansökningar och därmed antalet ärenden.

Resultatredovisning

Energiomställning och minskad klimatpåverkan

Länsstyrelsen har under året fortsatt arbetet med att samordna och leda genomförandet av den regionala energi- och klimatstrategin och bidra i genomförandet av samhällets elektrifiering. En intern utredning och strategisk ledningsdiskussion om Länsstyrelsens samlade arbete med frågor som rör länets elförsörjning har resulterat i utökad intern samverkan för effektivare myndighetsutövning inom området. I arbetet med att trygga och utveckla länets elförsörjning har Länsstyrelsen deltagit i Region Värmlands initiativ Elkraft Värmland.

Konferenser, kommunbesök och studiebesök, som genomförts inom projektet Regional analys – Potential för hållbar vindkraftsutbyggnad i Dalarnas och Värmlands län, har bidragit till en ökad samsyn i länet om behovet av energiomställning och samverkan för att öka takten i arbetet. Inte minst har Länsstyrelsens rapport El- och effektanalys Värmlands län initierat en fördjupad dialog med region, kommuner och näringsliv om behovet av ökad elproduktion och ökad överföringskapacitet för att möta länets framtida elbehov. Ett omfattande arbete har även gjorts för att tillsammans med Forsvarsmakten, Energimyndigheten och Länsstyrelsen Dalarna utveckla metoder för att kunna beakta försvarsintressen i planeringsprocesser. Detta har skapat förutsättningar för framtagande av ett regionalt planeringsunderlag för vindkraft där relevanta statliga intressen har vägts in.

Länsstyrelsen har verkat för effektiva klimatinvesteringar inom ramen för Klimatklivet, bland annat genom marknadsföring, vägledning till aktörer och yttranden i beslut om investeringsstöd. Arbetet har resulterat i 42 nya ansökningar om klimatinvesteringsstöd. Under året har elva beviljade åtgärder slutförts vilket bidragit till genomförandet av energi- och klimatstrategin. Genom arbetet med Klimatklivet har Länsstyrelsen medverkat till att minska klimatpåverkande utsläpp samt understött utvecklingen av bestående strukturella förändringar vilka är väsentliga i samhällets omställning mot energi- och klimatmålen. Dessutom har Länsstyrelsens arbete med Klimatklivet bidragit till ökad självförsörjningsgrad av energi på företagsnivå och samhällsnivå.

Länsstyrelsens arbete enligt uppdrag 3.A.2 i regleringsbrevet redovisas i särskild ordning till Länsstyrelsen Dalarna.

Klimatanpassning

Länsstyrelsen har fortsatt arbetet med klimatanpassning utifrån Länsstyrelsens handlingsplan för klimatanpassning och förordningen om myndigheters klimatanpassning. Länsstyrelsen har i handlingsplanen valt ut tre fokusområden: fysisk planering, dricksvattenförsörjning och krisberedskap. Inom dessa har Länsstyrelsen genomfört flera åtgärder som har bidragit till de fyra verksamhetsmål som Länsstyrelsen har för klimatanpassning.

Studiecirkeln för klimatanpassning har haft 3 träffar under året, varav en träff var en del av en större Miljö- och klimatdag som Länsstyrelsen anordnade. Därutöver har Länsstyrelsen fortsatt arbetet med att bilda lärande nätverk för klimatanpassning. Träffarna har bestått av både erfarenhetsdelande workshops och av föreläsningar. Utvärderingen av träffarna visar att kommunerna både fått ett kunskapslyft samt startat upp, eller kommit längre med insatser i sitt arbete med klimatanpassning.

Länsstyrelsen Värmland är en av tre representanter för länsstyrelserna i Myndighetsnätverket för Klimatanpassning (MNKA). Länsstyrelsen delar med sig av vad som är på gång inom klimatanpassning hos länsstyrelserna, tar del av andra myndigheternas arbete och informerar övriga länsstyrelser om det, samt skickar ut relevant information från myndighetsnätverket till kommunerna i länet.

I Länsstyrelsens arbete med klimatanpassning inom detaljplaner ingår förutom rollen i granskningskedet även en rådgivande roll i samrådsskedet där länsstyrelsen tar upp frågor kring naturbaserade lösningar och frågor kring värme.

Länsstyrelsen deltar med start under 2023 i den mångvetenskapliga forskarskolan WATCH, "Att planera för vattenutmaningar i det hållbara samhällsbyggandet". Värmland deltar som biträdande handledare till en doktorand i forskarskolan och bidrar med erfarenheterna av utmaningar i klimatanpassningsarbetet och myndighetens kontakter.

Länsstyrelsen har under året lett ett Myndighetsnätverk för klimatanpassning, MNKA, projekt. I en förstudie har förutsättningar för ett "serious game" undersökts tillsammans med MSB, SMHI, Riksantikvarieämbetet, RAÄ, och Karlstads universitet. Rapporten från förstudien innehåller rekommendationer för framtida utveckling av ett fysiskt mobilt spel, i form av ett Climate Escape Room.

Som deltagare i EU:s MISSION on Adaptation to Climate Change har Länsstyrelsen deltagit på ett forum med deltagare ur hela EU, och bidragit med bland annat ett föredrag om hur Länsstyrelsen arbetar med klimatanpassning i Värmland.

Klimatanpassningsfrågan har även inkluderats i myndighetens arbete med nationell plan för omprövning av vattenkraft (NAP).

I Länsstyrelsens arbete med uppdraget om dricksvattenförsörjning under höjd beredskap har Länsstyrelsen integrerat klimatanpassning i en dricksvattenutbildning där alla kommuner deltog på en tvådagars workshop.

Inom Länsstyrelsens arbete med rådgivning och stöd till jordbrukare har Länsstyrelsen bland annat genomfört fem enskilda rådgivningsinsatser kring dränering och våtmarksplanering. Utöver det har flera kurser och gruppträffar hållits som relaterar till ett förändrat klimat.

Resultatbedömning

Länsstyrelsens arbete under året täcker alla områden av uppdragen inom energi och klimat. Arbetet har utgått ifrån länets förutsättningar och uppsatta mål för verksamheten.

Länsstyrelsen har kunnat upprätthålla, och utveckla, arbetet med genomförandet av den regionala energi- och klimatstrategin på en nivå utöver vad tilldelade medel medgett, dels genom samarbete med verksamheter inom andra uppdrag, dels genom externfinansierade projekt. Länsstyrelsen har uppnått en utökad intern samverkan för effektivare myndighetsutövning i frågor som rör länets elförsörjning samtidigt som intensivt arbete med externa kommun- och studiebesök skapat ökad samsyn i länet om behovet av energiomställning och samverkan för att öka takten i arbetet. Vidare har Länsstyrelsen deltagit i Region Värmlands initiativ Elkraft Värmland med att trygga och utveckla länets elförsörjning.

Länsstyrelsen bedömer att de insatser som har gjorts inom klimatanpassning ger gott resultat. Fler aktörer i länet arbetar med klimatanpassning och flera kommuner har kommit ett steg längre i deras arbete med klimatanpassning. Detta kommer på sikt att stärka det regionala arbetet avsevärt. Sammantaget har Länsstyrelsens arbete med klimatanpassning bidragit till att stärka det regionala arbetet med klimatanpassning.

Länsstyrelsens ambitionsnivå för energi- och klimatområdet 2023 var att redovisa ett gott resultat. Med tillskott av projektmedel, samt en väl etablerad samverkan med relevanta aktörer, kunde fler och bättre insatser genomföras med kort framförhållning vilket skapat goda förutsättningar för fortsatt arbete.

Länsstyrelsen bedömer att det sammantagna resultatet inom sakområdet är utmärkt.

Kulturmiljö

Avsnittet innehåller redovisningar och åiterrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3 § p7 Kulturmiljö	Länsstyrelseinstruktion
3B4 Gotland, samverkansråd vid Statens kulturråd,	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Verksamheten består av tillsyn och tillstånd enligt kulturmiljölagen och miljöbalken, samt prövning av kulturmiljöbidrag till vård, information, kunskapsuppbyggnad och tillgänglighetssatsningar. Kulturmiljöhänsyn tas till stor del i annan lagstiftning än i kulturmiljölagen. Samverkan genom dialog är ett viktigt verktyg för att främja, utveckla och förnya kulturmiljöarbetet i samverkan med länets aktörer.

Varje länsstyrelse har tagit fram en kulturmiljöstrategi där prioriteringar anges.

De fyra nationella kulturmiljömålen är:

- Ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas.
- Människors delaktighet i kulturmiljöarbetet och möjlighet att förstå och ta ansvar för kulturmiljön.
- Ett inkluderande samhälle med kulturmiljön som gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser.
- En helhetssyn på förvaltningen av landskapet som innebär att kulturmiljön tas tillvara i samhällsutvecklingen.

Kulturmiljöarbetet utgår också från fyra prioriterade miljö kvalitetsmål:

- God bebyggd miljö
- Levande sjöar och vattendrag
- Ett rikt odlingslandskap
- Levande skogar.

Verksamhetens resultat

Verksamhetens resultat redovisas utifrån rubrikerna bedömningsgrunder och resultatredovisning. Bedömningsgrunder utgörs av nyckeltal och eventuella resultatindikatorer, medan resultatredovisningen beskriver prestation och effekter inom området. Slutligen görs en övergripande resultatbedömning av verksamhetsområdet som helhet.

Bedömningsgrunder

Nyckeltal: Kulturmiljö (43)	År 2023	År 2022	År 2021
Antal årsarbetskrafter totalt	4,7	5,0	5,0
Antal årsarbetskrafter kvinnor	3,9	4,1	3,4
Antal årsarbetskrafter män	0,8	0,8	1,6
Antal ärenden, inkomna och upprättade	1 142	1 045	1 009
Antal beslutade ärenden	1 146	1 054	1 042
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	6	6	5
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	6 743	6 265	5 506
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	10 187	9 333	9 221

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

Antalet ärenden fortsätter att öka kontinuerligt. Genom bland annat bättre kunskap och underlag riktat till ägare och aktörer ökar antalet ansökningar och ärenden. Länsstyrelsen har hanterat fler ärenden och lämnat mer bidrag till bevarande av kulturmiljöer med färre handläggare under det senaste året.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2023	År 2022	År 2021
Antal registrerade fornlämningar, exkl marina lämningar (st)	Ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas	Skydd av fornlämningar och deras kulturhistoriska information	Fornreg ¹⁾	Saknas	14 695	14 556	14 216

1) Register, Riksantikvarieämbetet.

Antalet registrerade fornlämningar i länet fortsätter att öka. Till stor del beror det på att Länsstyrelsen har fortsatt arbetet med att förbättra kunskapsunderlaget gällande fornlämningar under 2023. Bidrag har beviljats till Värmlands museum för revideringsinventering av fornlämningar. Ett uppdaterat kulturmiljöregister ger ett bättre planeringsunderlag för myndigheter, kommuner exploatörer och enskilda samt kortare handläggningstider för Länsstyrelsen. I förlängningen leder det till att fornlämningar kan bevaras.

Resultatredovisning

Nedan redovisas resultatet utifrån rubrikerna Nationell samverkan, Ärendehandläggning och tillsyn, Kulturmiljövårdsanslagets användning, Stöd till kommunerna samt Beredskap.

Nationell samverkan

Under året har Länsstyrelsen bidragit till länsstyrelsernas gemensamma nationella arbete genom styrgruppen för länsstyrelsernas nätverk Kulturmiljöforum samt samordning av en av fyra strategiska grupper inom nätverket. Länsstyrelsen har haft ett särskilt fokus på att bidra i utvecklingen av arbetet med skogens kulturmiljövården i samverkan med Riksantikvarieämbetet och Skogsstyrelsen. Länsstyrelsen medverkar i en samverkansgrupp med Riksantikvarieämbetet kring de komplexa frågorna kopplade till vattenförvaltning, omprövning av vattenkraften och dess påverkan på kulturmiljövårderna. Myndigheten har även deltagit i en arbetsgrupp för att utveckla handläggarstödet ASK till att även omfatta bebyggelse.

Sammantaget har det nationella arbetet resulterat i en större samsyn mellan olika myndigheters uppdrag, överenskomna målsättningar och gemensamma prioriteringar, ökad kompetens hos länsstyrelsernas kulturmiljöhandläggare samt en ökade nationell tydlighet i vissa frågor. Att fortsätta arbeta på detta sätt är en förutsättning för att nå de statliga kulturmiljömålen även om fler delar behövs för måluppfyllelse.

Ärendehandläggning och tillsyn

Den löpande ärendehantering inom verksamhetsområde kulturmiljö har genomförts med god kvalitet. Handläggningstiderna har dock ökat inom vissa ärendetyper. Detta beror till viss del på ökat ärendeinflöde. Som en del i ärendehandläggningen har rättning och kvalitetsgranskning i Riksantikvarieämbetets Kulturmiljöregister gjorts löpande. Arbetet resulterar i ett register med bättre kvalitet och ökade möjligheter för att fornlämningar bevaras. Åtgärden bidrar även till att Kulturmiljöregistret kan spela den roll som aktuellt kunskapsunderlag i samhällsplaneringen som det var tänkt. Prövning och bidragshantering av kulturmiljövårdsanslaget 7:2 har kunnat utföras som planerat. Likaså ett omfattande arbete med framtagande av förslag till reviderat

reservatsbeslut och föreskrifter för kulturresevatet Krigsflygfält 16 Brattforsheden enligt 7 kap. MB.

Kulturmiljökompetens efterfrågas inom många olika typer av ärenden och lagrum såväl externt som internt på myndigheten. Detta ställer krav på flexibilitet i den interna planeringen och effektiva arbetssätt. Under året har ärendehandläggningen prioriterats före tillsyn och strategiskt arbete. På kort sikt har prioriteringen lett till att Länsstyrelsen kunnat lämna besked i tid till sökande vilket gjort att hänsyn till kulturmiljövärden har kunnat tas och arbetats in i arbetsföretagens processer. Detta arbetssätt leder till att kulturmiljöer kan bevaras och användas. På lång sikt är prioriteringen dock inte långsiktigt hållbar.

Det interna samrådsarbetet har fungerat bra. Länsstyrelsen ser fortsatt att andelen tidskrävande och komplicerade ärenden ökar, både gällande ärenden enligt kulturmiljölagen samt interna och externa samråd. Påverkan på kulturmiljöer bevakas exempelvis i vattenmål, framför allt NAP, och utbyggnad av förnyelsebara energikällor där större solenergiparker på åkermark och i skog har ökat kraftigt i omfattning.

Tillsyn är ett viktigt redskap för regelefterlevnad och för att ta tillvara medborgarnas gemensamma intresse. Den kan också ge en indikation på hur väl myndighetens förebyggande arbete fungerar. Egeninitierad tillsyn har prioriterats ned och i stort sett inte genomförts i år. Effekten av bristande tillsyn är bland annat att lagskyddade kulturmiljövärden kan förstöras utan lagföring.

Kulturmiljövårdsanslagets användning

Länsstyrelsen ser ett ökat tryck på anslaget för kulturmiljövård 7:2, det måste räcka till att hantera allt fler behov samtidigt som anslagets nivå inte har ökat i motsvarande omfattning.

Intresset för att besöka vårdade kulturmiljöer, som ökade kraftigt under pandemin, har fortsatt även under 2023. Arbetet med att tillgängliggöra områdena är viktigt för att öka möjligheten för alla att ta del av de fina miljöerna. Länets fornvårdsområden och kulturresevat har fortsatt vårdats under året. Arbetet med att förbättra information och vägvisning har fortsatt prioriterats. Sammanlagt har uppdaterade skyltar till 44 områden producerats. Arbetet kommer att fortsätta 2024. Genom informationsinsatser kan Länsstyrelsen skapa möjligheter för att kulturmiljön ska fungera som en gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser. På så sätt ökar även möjligheterna till människors delaktighet i kulturmiljöarbetet och möjlighet att förstå och ta ansvar för kulturmiljön.

Värmland har en stor mängd välbevarade industriella lämningar från bergsbruk. Länsstyrelsen ser stora utmaningar framför allt kopplat till kostsamma åtgärder på länets historiska industrimiljöer. Livslängden på anläggningar samt de åtgärder som tidigare utförts som AMS-jobb har passerats med god marginal. Det finns stora, uppdämda behov i flera riksintressanta industrimiljöer som Nordmarksberg och Långban, varav vissa även är byggnadsminnen. Detta har tydliggjorts under året i dialog med regionala aktörer samt vid ytterligare kartläggningar av erosions-skadorna på Gubbortslaven i Nordmarksberg. Om miljöns mycket höga kulturmiljövärden ska kunna bestå måste både komplicerade och oerhört kostsamma åtgärder genomföras.

Även när det gäller vård av andra kulturmiljöer finns ökande behov. Gällande värden av fornlämningar noterar Länsstyrelsen att insatser för att bekämpa invasiva arter samt förlängda växtsäsonger på grund av ett varmare klimat, snabbt ökar kostnaderna.

Stöd till kommunerna

Under 2023 har myndigheten genomfört en riktad utbildningsinsats om kulturvärden i PBL där länets samtliga kommuner deltagit. Insatsen har genomförts i seminarieform vid fyra tillfällen. Parallellt med detta har Länsstyrelsen medverkat i det tillsynsvägledande arbete för länets bygglovshandläggare. Ett resultat av insatserna är att tre av länets 16 kommuner påbörjat arbetet med att ta fram nya kommunala kulturmiljöprogram. Remisser kopplat till bygglov samt

kommunala tillståndsprocesser har ökat under året likaså rådgivande dialoger om kulturmiljöhänsyn. Insatser likt dessa bidrar till en helhetssyn på förvaltningen av landskapet som innebär att kulturmiljön tas till vara i samhällsutvecklingen.

Beredskap

Länsstyrelsens uppgifter med utmärkning och undanförelse av kulturegendom ingår i ansvaret för det civila försvaret. MSB förde under året in kulturarv i listan över viktiga samhällsfunktioner där skydd respektive undanförelse av kulturmiljöer och kulturföremål nämns som samhällsviktig verksamhet. Uppgifterna förutsätter samverkan inom Länsstyrelsen, mellan länsstyrelserna och med organisationer på både regional- och lokal nivå. Länsstyrelsen har under året deltagit i länsstyrelsernas nationella nätverk för utmärkning och undanförelse av kulturegendom. Under hösten 2023 har arbetet med utmärkning av kulturegendom enligt Haagkonventionen påbörjats. Som ett resultat av detta har ett första urval gällande skyddad bebyggelse gjorts internt. Arbetet fortsätter 2024.

Resultatbedömning

Den egeninitierade tillsynen har prioriterats ned och i stort sett inte genomförts under 2023. Effekten av bristande tillsyn är bland annat att lagskyddade kulturmiljövärden kan förstöras utan lagföring.

Samtidigt är det positivt att kunna konstatera att den nationella samverkan har bidragit till ökad samsyn kring målsättning och prioritering. Bidragshanteringen från kulturmiljöanslaget samt reservatsförvaltningen har bland annat lett till bättre information och vägvisning till kulturmiljöer för länets medborgare. Några av länets kommuner har också genom att delta i Länsstyrelsens kunskapshöjande insatser påbörjat arbetet med att ta fram nya kommunala kulturmiljöprogram.

Länsstyrelsen bedömer att det sammantagna resultatet inom sakområdet har utvecklingsbehov.

Samhällsskydd och beredskap

Avsnittet innehåller redovisningar och åiterrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3 § p8 Skydd mot olyckor, krisberedskap, civilt försvar och höjd beredskap	Länsstyrelseinstruktion
7 § Geografiskt områdesansvar med mera	Länsstyrelseinstruktion
7 a § Civilområdesansvar, utsedda länsstyrelser	Länsstyrelseinstruktion
7 b § Beredskapsmyndighet	Länsstyrelseinstruktion
Hur medel för att förstärka arbetet med civilt försvar har använts (Fö2023/00751)	Övriga uppdrag

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D. Länsstyrelsegemensamt arbete redovisas samlat i bilaga E.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Verksamhetsområdet omfattar skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar och totalförsvaret. Nedanstående punkter sammanfattar de viktigaste uppgifterna och uppdragen. Länsstyrelserna ska genom sitt geografiska områdesansvar:

- Vara sammanhållande inom krisberedskapen före, under och efter en kris inom sitt geografiska ansvarsområde och verka för en gemensam inriktning och vidta nödvändiga åtgärder.
- Vara länets högsta civila totalförsvarsmyndighet i händelse av höjd beredskap. Detta innefattar bland annat att samordna de civila försvarsåtgärderna och verka för att sådan verksamhet, hos civila myndigheter och andra civila organ som har betydelse för försvarsansträngningarna, bedrivs med enhetlig inriktning. Vidare ska länsstyrelserna i samråd med Forsvarsmakten och med den länsstyrelse som är civilområdesansvarig verka för att det civila och det militära försvaret samordnas.
- I samråd med den länsstyrelse som är civilområdesansvarig verka för att länets tillgångar fördelas och utnyttjas så att försvarsansträngningarna främjas.
- Ansvara för räddningstjänst och sanering efter utsläpp av radioaktiva ämnen från kärnteknisk anläggning.
- Ansvara för att ständigt ha en tjänsteman i beredskap och en förmåga att snabbt upprätta en krisledningsorganisation och vid behov en krigsorganisation.
- Ansvara för uppföljning av kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar.
- Ansvara för att bevaka riskhänsyn i samhällsplaneringen.
- Hantera uppdrag enligt Sevesolagen.

Målet för *Seveso-tillsynen* är att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor samt att säkerställa en nödvändig skyddsnivå ur miljö- och säkerhetssynpunkt. Att säkerställa att den kommunala räddningstjänsten har kunskap, bemanning och beredskap för Seveso-olyckor är också en viktig målsättning.

Målet för skydd mot olyckor är att, med hänsyn till de lokala förhållandena, i hela landet ge människors liv, hälsa, egendom och miljö ett tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor.

Målen för samhällets krisberedskap är att:

- minska risken för olyckor och kriser som hotar vår säkerhet
- värna människors liv och hälsa samt grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter genom att upprätthålla samhällsviktig verksamhet och hindra eller begränsa skador på egendom och miljö när olyckor och krissituationer inträffar.

Mål för det civila försvaret är att ha förmåga att:

- värna civilbefolkningen
- säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna
- upprätthålla en nödvändig försörjning
- bidra till det militära försvarets förmåga vid väpnat angrepp eller krig i vår omvärld
- upprätthålla samhällets motståndskraft mot externa påtryckningar och bidra till att stärka försvarsviljan
- bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred
- bidra till förmågan att delta i internationella fredsfrämjande och humanitära insatser med tillgängliga resurser.

Målet för samhällets totalförvar är att ha förmåga att försvara Sverige mot väpnat angrepp och värna vår säkerhet, frihet, självständighet och handlingsfrihet.

Regionala prioriteringar och uppdrag

Beredskapsveckan är en MSB-initierad kampanj som genomförs vecka 39 varje år och som syftar till att öka medborgarnas hemberedskap.

Barnperspektivet i beredskapsveckan

Länsstyrelsen har aktivt arbetat med att integrera barnperspektivet i Beredskapsveckan.

Beredskapsveckan genomförs tillsammans med länets kommuner, Region Värmland samt frivilligorganisationer, Länsstyrelsen har ett samordningsansvar för veckan. För att integrera barnperspektivet har myndigheten fört en dialog med länets aktörer och diskuterat hur vi som län kan arbeta med att belysa barnperspektivet vilket resulterat i att flertalet kommuner samt frivilligorganisationer belyste barns behov i kris till exempel genom att anpassa krislådan så att den också speglar barns behov.

Tillsammans med Räddningstjänsten Karlstadsregionen och Karlstads Universitet bjöds en årskurs fyra in för att testa olika aktiviteter kopplat krisberedskap. Aktiviteterna var en del i Universitetets satsning Forskarfredag, samt inom ett projekt som Räddningstjänsten Karlstadsregionen driver tillsammans med Karlstads Universitet och som syftar till att ta fram undervisningsmaterial för barn kopplat till kris.

Under Beredskapsveckan skapade Länsstyrelsen, tillsammans med länets aktörer Exitainern, en inredd container där deltagarna fick möjlighet att testa på olika moment inom hemberedskap. Exitainern riktade sig till en bred allmänhet men var utformad så att barn på ett tryggt och lekfullt sätt hade möjlighet att testa på olika moment och därmed öka sin förståelse för kris och hur man kan öka sin hemberedskap.

Under Beredskapsveckan lyftes även vikten av öka sin hemberedskap utifrån ett jämställdhetsperspektiv samt mänskliga rättigheter till exempel genom att belysa individers olika behov och att detta måste speglas i hemberedskapen. Perspektiven lyftes bland annat in i olika föreläsningar Länsstyrelsen och Civilförsvarsförbundet anordnade under veckan.

Verksamhetens resultat

Verksamhetens resultat redovisas utifrån rubrikerna bedömningsgrunder och resultatredovisning. Bedömningsgrunder utgörs av nyckeltal och eventuella resultatindikatorer, medan resultatredovisningen beskriver prestation och effekter inom området. Slutligen görs en övergripande resultatbedömning av verksamhetsområdet som helhet.

Bedömningsgrunder

Nyckeltal: Samhällsskydd och beredskap (45–46)	År 2023	År 2022	År 2021
Antal årsarbetskrafter totalt	11,0	10,7	15,5
Antal årsarbetskrafter kvinnor	8,6	7,1	8,2
Antal årsarbetskrafter män	2,5	3,6	7,3
Antal ärenden, inkomna och upprättade	237	227	215
Antal beslutade ärenden	156	210	191
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	9	7	4
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	18 223	17 330	19 792
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	0	100	0

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

Personalomsättningen inom verksamheten har under året varit stor, vilket har haft en viss verksamhetspåverkan. Rollen som Försvarsdirektör tillika enhetschef har under året delats upp i två tjänster/roller vilket på sikt innebär en förstärkning. Tre handläggartjänster har under perioder varit vakanta. Ett stort arbete har skett för att stärka förmågan inom bland annat civilt försvar, kontinuitetshantering, säkerhetsskydd, signalskydd och informationssäkerhet.

Resultatredovisning

Under de senaste åren har Länsstyrelsens arbete inom ledning, samverkan och samordning utvecklats och förmågan inom dessa områden anses nu vara god.

Förmågan att genomföra fungerande samverkanskonferenser bland annat inom ramen för inriktnings- och samverkansfunktioner (ISF:er), att skaffa underlag till och ha förmågan till att lämna lägesrapporter, lösa nya uppgifter liksom att leda och inrikta verksamheterna i komplexa situationer och förhållanden, dessutom under lång tid, har utvecklats och är god.

Länsstyrelsens förmåga att omvärldsbevaka samt ta emot och hantera larm har tillgodosetts genom Tjänsteperson i beredskap.

Länsstyrelsen har bedrivit omfattande samverkan med länets kommuner, Region Värmland, Polismyndigheten och andra regionala och centrala aktörer, kommundirektörer, kommunstyrelseordföranden, kriskommunikationsnätverk, media, Gränsräddningsrådet samt i det regionala krishanteringsrådet.

Verksamheten har påverkats i olika grad av den höjda terrorhotnivån, av omställningsarbetet knutet till den nya myndighetsstrukturen för hantering av kriser och höjd beredskap samt att länsstyrelsen Värmland upplever en något större konkurrens om kompetent personal inom området civilt försvar.

Allmänt om samhällsskydd och beredskap

Under året har arbete med samhällsviktig verksamhet och kontinuitetsplanering fortskridit genom en inventering av Länsstyrelsens uppdrag. Genomgång har skett med samtliga avdelningar om vad samhällsviktig verksamhet är och det har sedan gjorts ett arbete med identifiering av den egna verksamheten och vad som är samhällsviktigt. Sammanställning är gjord och arbetet med kontinuitetshantering på Länsstyrelsen är påbörjad.

För att stärka länsstyrelsens krishanteringsförmåga har krisorganisation reviderats och beslutats. Till det har ett utvecklingsarbete påbörjats för att stärka TiB-organisationen och höjda dess förmåga och kompetens.

Under året har det startats upp en samverkansgrupp i länet med fokus på beredskapsplanering med representation från flera regionala aktörer i beredskapssystemet. Även en regional samverkansgrupp för övning och utbildning har startats upp i syfte att tillsammans med andra

regionala aktörer planera regionala övningar och utbildningar som involverar flera aktörer. De olika samverkansgrupperna har effekten att samordningen i länet stärkts.

Inom totalförvarsarbetet har samverkan med militärområde Väst stärkts under året vilket varit mycket positivt för beredskaps- och totalförvarsplanering.

Samarbetet i projektet samhällsgemensam ledningsplats SLC (även kallat Seglet) har fortsatt under 2023 och kommer avslutas vid årets slut då ledningsplatsen står färdig och övergår i ordinarie drift. Projektet har stärkt samarbetet med de närliggande länen Dalarna och Örebro.

Gränssamarbetet över norsk-svenska gränsen fortlöper genom Gränsräddningsrådet där fokus ligger på blåljusverksamhet över gräns. Under året har Värmland bland andra aktiviteter varit värd för Gräns-RSK (regional samverkanskurs) med gott resultat.

Länsstyrelsen Värmland är också en aktiv del i den fortsatta etableringen av Mellersta Civilområdet.

Länsstyrelsen har under året varit sammanhållande för den regionala planeringen och genomförandet av Beredskapsveckan, i år med fokus på hemberedskap. Aktiviteterna fick gott genomslag och nådde allmänheten genom flera olika aktiviteter.

Länsstyrelsen har vidare varit sammanhållande för planering och genomförande av RSK (regional samverkanskurs) där deltagarna hade en bred representation från länets olika aktörer, från myndigheter till kommuner och näringsliv.

Risk- och sårbarhetshänsyn i samhällsplanering sker fortsatt löpande genom myndighetens handläggning av detalj- och översiktsplaner.

Under 2023 har fokus varit på arbetet med de frivilliga försvarsorganisationerna i länet i syfte att på sikt kunna bygga upp en stark resursbank i händelse av kris eller höjd beredskap. Avtal har slutits med Frivilliga Automobilkåren och Bilkåren om Materiel- och transportenhet (MTE) som kan användas vid behov. Kontakter har även tagits med andra organisationer för att stärka relationer. Länsstyrelsen Värmland har byggt upp goda kontakter med flera organisationer, inte minst genom arbetet med Beredskapsveckan.

Kompetensen inom informationssäkerhet, säkerhetsskydd samt förmågan att kommunicera säkert har ökat i länet.

Länsstyrelsen följer det länsstyrelsegemensamma arbetet med Rätt att försvara och integrerar metoder och ny kunskap i takt med att den tas fram.

Skydd mot olyckor

Inga omfattande översvämningar har inträffat under 2023.

Länsstyrelsen har lett älvgruppsmöten för Klarälven och Byälven. Syftet med älvgrupperna är att bilda forum för samordning, informations- och erfarenhetsutbyte samt att ge bättre förutsättningar vid situationer med höga flöden eller i händelse av ett dammhaveri. I älvgrupperna deltar berörda kommuner, kraftverksbolag, berörda nationella myndigheter och privata aktörer som exempelvis dammägare.

Skogsbrandssäsongen startade med hög brandrisk och eldningsförbud utfärdades för hela länet under perioden från 7 juni till 22 juni. I slutet av juni skedde skiftningar i vädret och risken för skogsbrand minskade. Skogsbrandsbevakning med flyg genomfördes frekvent under första delen av skogsbrandssäsongen, efter vädterskiftningarna minskade antal flygningar och uteblev under den sista delen av säsongen.

Länsstyrelsen har samverkat med länets räddningstjänster gällande skogsbrandsrisk och eldningsförbud regelbundet under skogsbrandssäsongen. Inga större skogsbränder har inträffat i länet under året.

Kontakten med länets räddningschefer är fortsatt god och sker bland annat genom räddningschefsträffar.

Under 2023 har Länsstyrelsen fortsatt arbetet med att utveckla program för räddningstjänst vid kärnteknisk olycka samt beredningsplan för dammhaveri i Klarälven. Länsstyrelsen Värmland har under 2023 varit ordförande för det nationella Älvnätverket.

Länsstyrelsen har, genom RSF-nätverket, genomfört en CBRNE-utbildning under hösten 2023 för räddningstjänst, polis och ambulans i länet med gott resultat.

Länsstyrelsen har under 2023 deltagit vid Kustbevakningens övning i oljeskadeskydd. Under hösten 2023 har en plan för framtagande av en delregional oljeskadeskyddsplan 2024 tagits fram.

Seveso

Sevesolagstiftningen syftar till att värna civilbefolkningen från allvarlig skada och dödsfall genom att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Länsstyrelsen strävar efter att samordna Sevesotillsynen med annan tillsyn där så är möjligt. Kommunernas räddningstjänst och miljöförvaltning bjuds därför in att delta vid besöken. Detta bidrar också till god samverkan och en kontinuerlig dialog som ökar vårt gemensamma kunnande.

Länsstyrelsen har under året utfört sex tillsynsbesök vid verksamheter på den högre kravnivån samt två tillsynsbesök på den lägre kravnivån. Det främsta målet vid tillsynen är att uppmärksamma ledning och personer som ansvarar för säkerheten om vikten av att kontinuitetsplanera verksamheter med syfte att säkerställa en nödvändig skyddsnivå ur miljö- och säkerhetssynpunkt.

Resultatbedömning

Länsstyrelsen konstaterar att ledningsförmågan, samverkans- och samordningsförmågan hos aktörerna i Värmland har fortsatt att utvecklas och fördjupats. Detsamma gäller för förmågan att genomföra inriktnings- och samverkanskonferenser. Även förmågan att lämna lägesrapporter och inrikta verksamheter i komplexa situationer har ökat.

Länsstyrelsen har under året fördjupat samverkan med näringslivet i länet med inriktning på hur vi kan samverka och förbereda oss inför en samhällskris. Den huvudsakliga effekten är att näringslivets intresse för att delta i samhällets samlade krishantering ökat.

Den samlade bedömningen är att arbetet gällande skydd mot olyckor fungerat väl under året, detta både vad gäller att hantera uppkomna situationer och bibehålla samverkan i länet.

Sammanfattningsvis har Länsstyrelsen åstadkommit ett flertal goda prestationer under året för att stärka länets och myndighetens förmåga. Samtidigt kan konstateras att i förhållande till utökningen av uppdrag inom området samt de starkt ökade krav och förväntningar som ställs på länsstyrelserna som civil totalförsvarsmyndighet är bedömningen att Länsstyrelsen har utvecklingsbehov på området, främst då det gäller egen krigsplanering samt stöd till regionens aktörer avseende civilt försvar, säkerhetsskydd och informationssäkerhet. Länsstyrelsen som myndighet har, och kommer att ha, en utmaning att tillsammans med andra relevanta aktörer skapa en tillräcklig hållbarhet och robusthet över tid.

Länsstyrelsen bedömer att det sammantagna resultatet inom sakområdet har utvecklingsbehov.

Naturvård och miljöskydd

Avsnittet innehåller redovisningar och åiterrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3 § p9 Naturvård, samt miljö- och hälsoskydd	Länsstyrelseinstruktion
6 § Verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljö kvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås och ska vid behov föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling	Länsstyrelseinstruktion
14 § Miljöprövningsdelegation	Länsstyrelseinstruktion
15 § Vattendelelegation	Länsstyrelseinstruktion
19 § Fjälldelegation	Länsstyrelseinstruktion
1A4 Översyn bevarandeplaner Natura 2000-områden	Regleringsbrev
1A5 Strandskyddstillsyn och tillsynsvägledning med mera	Regleringsbrev
1A6 PFAS - övervakning, inventering och kartläggning med mera	Regleringsbrev
1A7 Förorenade områden	Regleringsbrev
1A8 Ingen övergödning - miljö kvalitetsmålet	Regleringsbrev
1A9 Dricksvatten enligt EU-direktiv	Regleringsbrev
1A11 Nationella och regionala skogsprogram	Regleringsbrev
1B1 Naturvård - regional samordning och ledning	Regleringsbrev
1B2 Restaurering ängs- och betesmarker - nationellt program	Regleringsbrev
1D3 Berörda län, en hållbar rennäring och en gynnsam bevarandestatus för stora rovdjur	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D. Länsstyrelse gemensamt arbete redovisas samlat i bilaga E.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Följande punkter sammanfattar delar av uppgifterna och uppdragen inom verksamhetsområdet. Länsstyrelserna ska:

- Samordna det regionala miljömålsarbetet, utarbeta åtgärdsprogram samt följa upp och redovisa det regionala läget för miljömålen. De ska också utarbeta miljöövervakningsprogram och genomföra miljöövervakning.
- Samordna och stimulera arbetet med de nationella friluftslivsmålen samt samordna, stimulera och lämna bidrag till lokala naturvårdssatsningar och vattenvårdsprojekt.
- Skydda områden och arter genom bland annat beslut om områdesskydd samt utarbetande av förvaltningsplaner och åtgärdsprogram.
- Bevara och förvalta naturvärden i skyddade områden.
- Besluta om tillstånd och dispenser för naturskydd, skydd för djur och växtarter, terrängkörning och vilthägn samt ansvara för samråd enligt 12 kap 6 § miljöbalken.
- Ansvara för provning och tillsyn av vattenverksamhet och markavvattning.
- Samordna vattenförvaltningsarbetet genom de fem vattenmyndigheterna.
- Ansvara för samråd, yttranden och tillstånd för mineralfyndigheter, miljöfarlig verksamhet, kemiska produkter och avfall.
- Planera och genomföra tillsyn och ansvara för regional samordning och tillsynsvägledning samt vidareförmedling av statliga bidrag.
- Samordna, följa upp och utvärdera kommunernas tillsynsverksamhet inom miljö- och hälsoskydd.
- Kartlägga, undersöka, utreda och riskklassa förorenade områden.
- Genomföra restaurering av försurade, näringsrika och värdefulla vatten.

Generationsmålet är det övergripande målet för miljöpolitiken och beskriver att vi till nästa generation ska lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. De 16 miljö kvalitetsmålen beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till.

Utöver miljömålen och dess preciseringar är nedanstående nationella mål av väsentlig betydelse för länsstyrelsens miljöarbete:

- Alla miljöfarliga verksamheter med tillstånd enligt Miljöskyddslagen ska vara omprövade enligt Miljöbalken.
- Tillsyn ska ske i sådan omfattning att den bidrar till att regelefterlevnaden överlag är god och att alla inkommande ärenden handläggs med tillfredsställande kvalitet.
- En effektiv och enhetlig miljötillsyn är avgörande för att säkerställa att en hållbar utveckling främjas som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö.
- Tillsynsvägledande myndigheter ska aktivt verka för samordning och samverkan i frågor om tillsynsvägledning. Länsstyrelserna ska ge tillsynsvägledning i länet.
- Det övergripande målet för friluftslivspolitiken är att stödja människors möjligheter att vistas i naturen och utöva friluftsliv med allemansrätten som grund.
- Samtliga omprövningar av vattenkraft ska genomföras under 2022–2042.

Regionala prioriteringar och uppdrag

Skogsfrågor berör många av Länsstyrelsens uppdrag och är avgörande för länets utveckling. Under året har därför Länsstyrelsen gjort en särskild satsning på att utveckla arbetet med den regionala skogsstrategin. Satsningen fortsätter in i 2024.

Verksamhetens resultat

Verksamhetens resultat redovisas utifrån rubrikerna bedömningsgrunder och resultatredovisning. Bedömningsgrunder utgörs av nyckeltal och eventuella resultatindikatorer, medan resultatredovisningen beskriver prestation och effekter inom området. Slutligen görs en övergripande resultatbedömning av verksamhetsområdet som helhet.

Bedömningsgrunder

Nyckeltal: Naturvård och miljöskydd (50–58)	År 2023	År 2022	År 2021
Antal årsarbetskrafter totalt	80,2	90,3	82,8
Antal årsarbetskrafter kvinnor	37,0	44,3	39,0
Antal årsarbetskrafter män	43,2	46,0	43,8
Antal ärenden, inkomna och upprättade	2 960	3 002	2 882
Antal beslutade ärenden	2 878	2 812	2 846
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	131	137	118
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	116 367	127 735	110 196
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	38 877	42 775	38 791

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2023	År 2022	År 2021
Antal miljöfarliga verksamheter där ursprungstillståndet är från Miljöskyddslagen (st)	Alla miljöfarliga verksamheter med tillstånd enligt Miljöskyddslag en ska vara omprövade enligt Miljöbalken	Miljöprövning	NikITA ¹⁾	0	46	46	-
Areal strikt skyddad natur (nationalparker (NP), naturreservat (NR), naturvårdsavtal (NVA), biotop-skyddsområden (BSO)) (ha)	Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans samt levande kust och skärgård, Myllrande våtmarker, Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap, Storslagen fjällmiljö, Ett rikt växt- och djurliv	Verka för att miljömålen nås (6 § länsstyrelseinstruktionen)	NVR (Naturvårdsregistret) ²⁾	Ej målsatt (NVA och BSO hanteras av Skogsstyrelsen)	896	29	2 526

1) Ärendesystem, Länsstyrelsen

2) Utdrag från Naturvårdsverkets system

Resultatredovisning

Nationellt program för restaurering av ängs- och betesmarker

Under 2023 har länsstyrelserna samverkat med Naturvårdsverket genom sin förvaltningsorganisation Landsbygd och djur. Arbetet har fokuserat på att identifiera behov av lösning samt ta fram underlag och krav på tekniskt stöd för hantering av det nationella programmet. Arbetet tillsammans med Naturvårdsverket var som störst fram till halvårsskiftet för att därefter pausas. Anledningen till pausen är att det inte har beslutats om någon förordning för programmet. Det gör att arbetet med införandet inte kunnat slutföras under 2023.

De medel som under året betalats ut via Åtgärdsprogram för hotade arter och som avser ersättning för naturvårdsåtgärder i ängs- och har betalats ut för bland annat hamling av träd, restaurering av betesmarker samt naturvårdsbränning.

Friluftsliv

Under året har områden av regional betydelse för friluftsliv identifierats och värderats, som underlag till en regional vindkraftsanalys för Värmland. Som ett resultat av detta finns nu även en grund för ett regionalt kunskapsunderlag för friluftsliv. Kopplat till arbetet har en testversion av en GIS-tjänst tagits fram.

Förslag på hur arbetet med vandringsleder i länet kan organiseras har tagits fram tillsammans med Visit Värmland och Region Värmland. Behovet och nyttan av ökad samverkan för en ledinfrastruktur av hög kvalitet förankrades hos berörda aktörer i länet i en större kunskapskonferens. Arbetet har lagt en grund och plan för kommande implementering.

Inom flera av de större friluftsområdena i länet medför högt besöksstryck och turismföretagande problem för markägare, besökare och aktörer som samordnar besöksnäringen. Länsstyrelsen har

arbetat för att hitta lösningar, vilket resulterat i dialog, samverkan och kunskapsutbyte mellan organisationer som har liknande utmaningar i sin förvaltning.

Länsstyrelsen har även bidragit i Naturvårdsverkets utveckling av metoden för kartläggning av områden av betydelse för friluftslivet samt översyn av klassning av naturområden för besöksanpassning. Detta förväntas leda till nya och bättre vägledningar för kommuner och länsstyrelser.

Regionalt skogsprogram

Arbetet med det regionala skogsprogrammet, i Värmland kallad skogsstrategi, har fortsatt genom att utveckla formerna för samverkan i skogliga frågor, så att myndigheten kan arbeta ännu mer effektivt och konstruktivt i skogliga frågor internt och i samverkan med andra aktörer i länet.

Genom bland annat det skogliga rådslaget som hölls i en bred krets av aktörer har tillit byggts för en fortsatt process att gemensamt utforska målkonflikter och synergier.

Sammanfattningsvis bedömer Länsstyrelsen, att ett regionalt skogsprogram spelar en viktig roll som plattform för gemensam överblick, samverkan och konflikthantering i länet.

Miljömålsuppdraget

Länsstyrelsen har följt upp miljötillståndet i länet och den årliga regionala bedömningen av miljömålen 2023 visar att mycket arbete återstår i Värmland för att nå riksdagens fastställda miljömål. Enligt årets bedömning är *Grundvatten av god kvalitet* det enda miljö kvalitetsmål som bedöms vara nära att nås till år 2030 i Värmlands län. Övriga mål som är relevanta i Värmland bedöms inte kunna uppnås till år 2030. För fyra av miljömålen bedöms miljö tillståndet ha en negativ utvecklingstrend. Tre av dessa har en stark koppling till biologisk mångfald – Levande skogar, Ett rikt växt- och djurliv samt Ett rikt odlingslandskap.

Länsstyrelsen har fortsatt arbetet med miljömålen utifrån det regionala åtgärdsprogrammet för miljömålen 2021–2025. I programmet är sju olika åtgärdsområden utpekade. De ska prioriteras i länets gemensamma åtgärdsarbete som Länsstyrelsen samordnar och följer upp. Länsstyrelsen har bjudit in till över 20 kunskapshöjande aktiviteter och erfarenhetsutbyten under året inom områden som återvätning och våtmarker, upphandling av textilier och idrottsmateriel, dagvattenhantering och vattentjänstplaner. De aktiviteter som anordnats under året har varit välbesökta och deltagarna har varit aktiva. Alla 16 värmländska kommuner har deltagit på en eller flera av dessa aktiviteter.

Länsstyrelsen har skapat en samarbetsyta för samtliga sju arbetsgrupper som fungerar som en plattform för gruppens aktiviteter och där det även finns möjlighet till dialog mellan deltagarna.

Effekterna av detta arbete är att länets kommuner har fått kompetensutveckling samt möjlighet till kunskapsutbyte. En annan effekt är att det gemensamma arbetet har skapat en plattform för samarbete och resursdelning av åtgärdsarbetet i miljö målsarbetet.

Som en del av Länsstyrelsens miljö målsarbete genomfördes en Miljö- och klimatdag för länets aktörer i april. Konferensen var välbesökt och över 100 personer deltog. Resultatet på utvärderingen av dagen gav god respons. Nästan samtliga deltagare (94 procent) tyckte att dagen var inspirerande i hög eller mycket hög grad. 65 procent av deltagarna tyckte att den var kunskapshöjande i hög eller mycket hög grad. Många uppgav även att de har möjlighet att använda konferensens innehåll i sitt arbete.

I miljö målsarbetet integreras arbetet med grön infrastruktur. Länsstyrelsen har under året tagit fram ekologiska spridningsanalyser och värde trakter för tre naturtyper. Underlaget har kommunicerats och finns tillgängligt för länets kommuner och andra berörda aktörer att använda på Länsstyrelsens WebbGIS. Effekten av initiativet är att kommunerna får ett kunskapsunderlag som de kan använda sig av i sitt planarbete för att stärka den gröna infrastrukturen i landskapet både lokalt och regionalt.

Samverkan avseende vattenkraft

Länsstyrelsens arbete med genomförandet av den nationella planen för omprövning av vattenkraften (NAP) redovisas till Havs- och vattenmyndigheten (Delrapport havs- och vattenmiljöanslaget – Länsstyrelsen Värmland 2023, Slutrapport havs- och vattenmiljöanslaget – Länsstyrelsen Värmland 2022).

Dammsäkerhet

Under året har fokusområden inom dammsäkerhetstillsyn varit dammar i dammsäkerhetsklass A och dammar i dammsäkerhetsklass med otillfredsställande dammsäkerhet. Steg mot en effektivare tillsyn har tagits genom företagsgemensamma tillsynsmöten med andra län och större verksamhetsutövare som bedriver verksamhet i flera län. Totalt har 15 anläggningsspecifika tillsynsmöten och sex företagsövergripande tillsynsmöten med inriktning mot bland annat ledningssystem för dammsäkerhet genomförts.

Inventering och tillsyn av mindre dammar för vilka det bedömts föreligga behov av konsekvensutredning har slutförts under året. Tolv nya konsekvensutredningar har granskats och beslut i fråga om dammsäkerhetsklassificering har fattats i dessa ärenden. Besluten har inneburit att det under året tillkommit en damm i dammsäkerhetsklass B och två dammar i dammsäkerhetsklass C.

Länsstyrelsen rapporterar tillsyn av dammsäkerhet enligt tillsynsteman till Svenska kraftnät som sammanställer samtliga länsstyrelsernas rapportering om dammsäkerhetstillsynen i en rapport (Svenska kraftnäts rapport Tillsynen av dammsäkerhet 2022/2023. Sammanställning av länsstyrelsernas rapportering, 2023-07-13, ärende nr 2022/3497).

Dricksvattenförsörjning

Länsstyrelsen har under året beslutat om bildande av två vattenskyddsområden, Törne och Mellerudstorp vattenskyddsområde, som är belägna i Karlstads kommun. Inrättandet av dessa vattenskyddsområden har medfört att berörda vattentäkter fått ett tillräckligt gott skydd för att råvattentillgången ska vara säkerställd i ett långsiktigt perspektiv.

Mer om hur Länsstyrelsens arbete med att skydda dricksvatten har bedrivits under 2023 redovisas till Länsstyrelsen i Kalmar län (redovisning av regleringsbrevsuppdrag 3A3 inför samlad redovisning till Klimat- och näringsdepartementet).

Naturtillsyn

Fokus i naturtillsynen har varit att upprätthålla godtagbara handläggningstider och att undvika en negativ ärendebalans. Detta har resulterat i att handläggningstider för anmälan för samråd har ökat mycket, men även på grund av en ökning av mängder solcellsärenden med större anspråkstagande arealer. Strandskyddstillsyn har prioriterats ned under året.

Under året har även ett arbete genomförts på att uppdatera rutinerna för hantering av Natura 2000-ärenden, på grund av uppdaterade rättsfall/praxis.

Under året har Länsstyrelsen hanterat en omfattande mängd begärande av utlämnande av solcell- och skogsbruksärenden som är kopplade till Natura 2000 och artskydd.

Som ett led i att förbättra vår service till olika verksamhetsutövare har naturtillsynen även fortsatt prioriterat att upprätthålla det inarbetade och uppskattade arbetssättet att erbjuda tidiga samråd till verksamhetsutövare. Detta för att tidigt guida dem rätt i vilka tillstånd, dispenser eller samråd som krävs för genomförande av planerade verksamheter och hur påverkan på naturmiljön kan minimeras.

Förorenade områden

Genom tillsyn arbetar Länsstyrelsen löpande för att ansvariga verksamhetsutövare ska undersöka och utreda sina områden. Tillsyn vid de områden som finns i riskklass 1 har prioriterats i länet. Då flera objekt har samma verksamhetsutövare fördelas tillsynsinsatserna, detta görs för att undvika att endast en verksamhetsutövare blir föremål för tillsyn under ett år. En långsiktig tillsynsplan har tagits fram som stöd för gjorda prioriteringar. Under året har cirka 40 objekt varit föremål för tillsynsinsatser.

Under 2023 har utredningar med statliga bidrag genomförts inom tre objekt: Stjärnsfors industriområde, Kungsskogshyttan och Ämtens koppargruva.

Åtgärdsförberedelser pågår vid Torskbäckens anrikningsverk och Karlstads gasverk, Klaraborg.

Stort fokus ligger på tillsynsvägledning till kommunerna i deras arbete med förorenade områden, för att på så sätt öka andelen privatfinansierade åtgärder. Under året har digitala individuella genomgångar med kommunerna genomförts, dessa har handlat om de objekt som finns inom kommunen, samt vilka utmaningar som finns inom tillsynen. En workshop om riskklassning och en GRUF-utbildning tillsammans med Länsstyrelserna i Hallands och Västra Götalands län har genomförts under året.

Länsstyrelsen har fortsatt arbetet med att stötta kommunerna i deras roll som framtida huvudmän genom stöd och information till både tjänstemän och politiker. Förra årets insats resulterade i att en ny kommun tog på sig huvudmannarollen samt att ytterligare två kommuner lämnat in ansökan om bidrag till undersökningar. Det är nu totalt 4 av länets 16 kommuner som är huvudmän. Under året har uppföljning skett genom informationsbrev om aktuellt läge i länet, pågående och planerat arbete samt uppmaningen till arbete med förorenade områden utifrån huvudmannskapet.

Tre sedimentobjekt har inventerats enligt den vanliga MIFO-metodiken. Detta arbete gjordes innan rapporten om inventeringsmetodik för förorenade sediment kom ut på remiss. Inventering av förorenade sediment har nedprioriterats vilket innebär att inventering enligt den nya metodiken inte kunnat påbörjas under året.

Fem sedimentområden i östra Värmland har valts ut och fått bidrag för verifierande provtagningar under 2024. Områdena valdes ut utifrån var det finns objekt med höga föroreningshalter på land och utifrån att det inte gjorts några provtagningar innan.

2023 har Länsstyrelsen genomfört informationsinsatser mot några kommuners bygg- och miljönämnder om vikten av kommunernas arbete med förorenade områden samt de möjligheter som finns i form av bidrags- och statsstödsansökningar för att utreda och åtgärda förorenade områden.

Under 2023 påbörjades identifieringsarbetet med potentiellt PFAS-förorenade områden. Länsstyrelsen har ansökt och fått bidrag från Naturvårdsverket för verifierande provtagningar för 8 potentiellt PFAS-förorenade områden, provtagningarna planeras att utföras under år 2024.

PFAS har utretts och hittats i grundvattenprover i fyra objekt under året.

Miljöfarlig verksamhet

Tillsynen av miljöfarliga verksamheter har genomförts enligt länsstyrelsens tillsynsplan för 2023. Av de 36 IED-anläggningarna där tillsyn planerats har 28 verksamheter tillsynats och av övriga 55 miljöfarliga verksamheter har tillsyn genomförts på 29. Något färre platsbesök gjorts under 2023 än föregående år. Ett tidigare överlåtet objekt har tagits över från kommunen, en avfallsanläggning som krävt mycket tillsyn under året. Ytterligare en avfallsanläggning samt en livsmedelsindustri som tidigare antagits vara en anmälningspliktig verksamhet har hamnat under länsstyrelsen tillsyn och dessa har tagit mycket resurser på grund av en komplicerad historik.

Många ärenden om ökad elektrifiering samt införande av vätgas eller andra förnybara bränslen i industriprocesser har diskuterats i ett tidigt skede. Detta visar att trycket är stort från industrin att gå över till processer med låga utsläpp av växthusgaser. Flera verksamhetsutövare har under året gjort insatser för energieffektivisering och omställning från fossila energikällor till förnyelsebara.

Uppföljning och utvärdering av kommunernas miljötillsyn har prioriterats högt. Fyra av länets 16 kommuner har besökts och följts upp under året vilket innebär att planen följs för att samtliga kommuner ska kunna besökas under aktuell mandatperiod.

Effekterna av tillsynen av miljöfarlig verksamhet är inte lätta att verifiera på årsbasis då det är ett långsiktigt och kontinuerligt arbete som till stor del handlar om att hindra negativa miljöeffekter och hjälpa verksamhetsutövarna att göra rätt. Länsstyrelsen ser att en återkommande tillsyn och en god kontinuerlig dialog med verksamhetsutövarna är ett gott stöd som leder till att verksamheterna i högre grad följer lagstiftning och villkoren i sina tillstånd och förbättrar sin egenkontroll.

Arbetet mot avfallsbrottslighet har under året inneburit att länsstyrelsen har deltagit i ett antal nätverksträffar. De nya reglerna om att redovisa producerat och hanterat avfall i miljörapporten har visat på brister hur verksamhetsutövarna klassificerar avfall. Avfallsentreprenörerna klassar ofta avfallet utifrån avfallsfraktionerna i deras verksamhet trots att klassificering ska ske utifrån vilken källa som avfallet kommer ifrån. Erfarenheter från tillsynen har visat att vissa avfallsentreprenörer har satt i system att betala verksamhetsutövarnas miljöstraffavgift för försenad inrapportering till Naturvårdsverkets avfallsregister. Antagligen görs detta i förvisning om att tillsynsmyndigheterna i normalfallet inte hinner kontrollera detta genom bakspårning av det inrapporterade avfallet.

Under året har länsstyrelsen hanterat många provningar i olika skeden i processen. Ett provningsärende som har tagit mycket tid var utökad verksamhet i Gåsgruvans kalkbrott med motstående riksintressen som värdefulla material och naturvård samt problem att uppfylla miljö kvalitetsnormerna för vatten. Länsstyrelsen har under året strävat efter att bibehålla en bra intern process för samråd och yttranden i miljöprovningar med särskilt fokus på att säkerställa att länsstyrelsens synpunkter blir kompletta och så tydliga i ett så tidigt skede av processen som möjligt. Ett antal verksamhetsutövare har aviserat att de kommer att söka frivilligt tillstånd enligt nionde kapitlet miljöbalken för solcellsparker. Länsstyrelsen ser ett behov av en bättre reglering av solcellsparker.

Skydd av värdefull natur

Under 2023 bildades sex nya naturreservat i länet, vilket gav formellt skydd åt 896 hektar mark och vatten, varav 352 hektar utgjordes av produktiv skogsmark. Osäkerheten i arbetsmetod efter att skogspropositionen antagits medförde att Länsstyrelsen avvaktade med att fatta beslut i vissa ärenden. Revideringar och föreskriftsändringar utfördes i åtta befintliga reservat. Genom utbetalning av intrångsersättning och inköp av mark säkerställdes naturvärden i planerade naturreservat i en omfattning motsvarande 28 miljoner kronor. Antalet öppna ärenden om bildande av naturreservat var vid slutet av året 64, jämfört med 65 år 2022, och flera av dessa är nya områden på initiativ från markägaren.

Omfattande inventeringar av naturvärden i skogsmark genomfördes under året med främsta syfte att identifiera områden som är prioriterade för skydd samt att kvalitetssäkra underlag för en regionaliserad strategi för formellt skydd av skog. Ett antal intressanta objekt har identifierats och arbetet med formellt skydd för dessa fortskrider.

Skötsel av värdefull natur

Med anledning av kraftigt neddragna medel för skötsel av skyddade områden har hårda prioriteringar för arbetet 2023 behövt göras.

Skötsel av naturtyper och åtgärder för friluftslivet

I de skyddade områdena har löpande skötsel av så väl naturvärden som friluftsanordningar gjorts, om än i minskad omfattning, för att bibehålla biologisk mångfald och tillgängliggöra natur för friluftslivet. Nedan följer ett urval av de viktigaste och lite större åtgärderna. Fullständig redovisning görs till Naturvårdsverket för användning av 1:3 anslaget.

Skötsel av naturtyper för biologisk mångfald

Slätter och bete är en årligen återkommande skötselåtgärd i många reservat. Under 2023 hävdades en sammanlagd yta av 40 hektar med slätter och 160 hektar med bete i 19 naturreservat. Ett exempel på en art som gynnas av årlig slätter i skyddade områden är den starkt hotade arten fältgentiana som har en ökande trend bland annat i naturreservatet Aborrtjärnsberg enligt noteringar från 2006, 2012 och 2020. Sumpjordtunga som är starkt hotad och en ansvarsart för Värmland har under 2023 upptäckts på en ny lokal i Kalvhöjdens naturreservat. Fyndet gjordes i fuktig betesmark som hållits i god hävd vilket har gynnat arten. En fortsatt bra hävd av markerna har avgörande betydelse för att bibehålla och gynna reservatens biologiska mångfald.

Under 2023 har underhållsröjning genomförts på 61 fågelskär i Vänern, vilka omfattar cirka 27 hektar. De aktuella fågelskären restaurerades tidigare inom LIFE Vänern och underhålls numera vartannat år. De årliga inventeringarna av Vänerns skärgårdar har under en lång rad av år visat på vikande populationer av kolonihäckande måsfåglar och 2023 var resultatet exceptionellt dåligt för flera arter. Trots detta är natura 2000-arterna dvärgmå, fisktärna och skräntärna stabila och silvertärna har till och med ökat litegrann. Även flera arter av vadarfåglar förefaller ha stabila populationer. Röjningarna har sannolikt bidragit till att behålla storleken på populationerna av dessa arter.

I naturreservatet Nötön-Åråsviken fortskrider restaurering av naturbetesmark där totalt cirka 140 hektar betesmark restaurerats sedan början av 2000-talet. I området kan man se vikten av långsiktighet i naturvårdsarbetet med kontinuerlig hävd genom bete för att gynna känsliga arter. Flera nya intressanta lavar för naturreservatet påträffades i år, varav några är nya för Värmland. Bland dessa fynd fanns de hotade arterna liten parasitspik (CR), mörk kraterlav (VU) och rostorangelav (VU). Bedömningen är att de utförda restaureringsarbetena och skötseln med beteshävd har varit positiva för lavflorans utveckling.

Kvalitetshöjande åtgärder för fåglar på betade strandängar har fortsatt i tre skyddade områden genom bearbetning av stora tuvor på drygt 90 hektar. Uppföljning av åtgärder genomförda 2022 har visat positiva resultat under våren 2023 med fler häckande par av rödlistade arter som tofsvipa och rödbena samt den starkt minskande årtan. På de åtgärdade lokalerna har också ett större antal rastande exemplar av bland annat grönbena, brushane och tofsvipa observerats.

Skötselåtgärder för friluftslivet

Den löpande tillsynen och skötseln av friluftsanordningar och vandringsleder har genomförts, om än i minskad omfattning. Lederna har fått tillsyn men inte med samma frekvens som tidigare år. Reparationer och underhåll under 2023 har i princip begränsats till att omfatta endast anordningar med säkerhetsrisker. Tillgången på ved har minskats kraftigt vilket vi ser på flera håll leder till att besökarna i stället plockar kvistar eller bryter grenar från naturen. Då anläggning av nya rastplatser, eldstäder och vindskydd har pausats under året vilket kommer medföra ett ökat behov av underhåll och reparationer framöver.

I länets största naturreservat, Glaskogen, har en större upprustning av friluftsanordningar fortsatt. Ett 50-tal eldplatser samt skadade bänkbord och ledspänger beräknas vara åtgärdade och klara inför besöksäsongen 2024.

Under 2023 har besöksflödena följts på åtta platser i totalt sex reservat genom mätningar med automatiska besöksräknare. Mätningarna visar på ett över lag oförändrat besöksstryck med något lägre antal besökare under juli, troligen på grund av det dåliga semestervädret.

Övrig skötsel

Genom EU-projektet Life2Taiga avseende naturvårdsbränningar samt särskilda medel för våtmarksrestaurering har riktade skötselåtgärder kunnat göras i fortsatt ambitionsnivå. Fullständig redovisning görs genom Life2Taiga-projektet och till Naturvårdsverket för användning av 1:3 anslaget.

Naturvårdsbränning

Naturvårdsbränning i skog omfattande 7 hektar har genomförts inom projektet Life2Taiga. Därutöver har 1,6 hektar gräs- och ljungmarker bränts som komplement till betesdriften på öar.

Restaurering av våtmarker

Länsstyrelsen har under 2023 röjt vass och forslat bort sly på en total yta om 4,2 hektar i Römossens rikkärr inom naturreservatet och Natura 2000-området Nordmarksmyrarna. Syftet med åtgärderna är att skapa bättre förutsättningar för rikkärrensanknutna arter, bland annat för den fridlysta Natura 2000-arten käppkrokmossa och den rödlistade kalkkärrsgrynssnäcka som hittats i området.

Skötsel av Naturvårdsverkets fastigheter

Med riktade medel för skötsel av fastigheter ägda av Naturvårdsverket har restaurering av raststugor i naturreservaten Hovfjället, Björnhultet, Havsvalladalen och Nötön-Åråsviken kunnat färdigställas.

Invasiva främmande arter

Inom arbetet mot invasiva främmande arter har Länsstyrelsen arbetat med verifiering av inkommande rapporter (till invasivaarter.nu), uppföljning av de EU-listade arterna skunkkalla, tromsöloka, jätteloka och signalkräfta. Även utrotningsåtgärder samt uppföljning av tidigare utrotningsåtgärder har gjorts för dessa arter. Mink har inventerats i flera av länets vattendrag.

Då arten större rovmärla upptäcktes i Vättern genomfördes inventering av denna mkt invasiva art även i Väneren. Här har även inventering av signalkräfta genomförts under året. Arbetet med invasiva arter i Väneren har genomförts i samarbete med Länsstyrelsen i Västra Götalands län.

Under våren hölls en utbildning i inventering av vattenpest för Länsstyrelsens fältpersonal. Informationsmaterial i form av skyltar om hantering av båtar och redskap i vatten med rovmärla respektive flod- och signalkräfta har tagits fram liksom en broschyr om sjögull och en folder om invasiva arter i trädgårdar.

Länsstyrelsen har också haft informationsinsatser riktade till bland annat länets kommuner och fiskevårdsområdesföreningar och har för fjärde året i rad deltagit i den nationella infokampanj som Naturvårdsverkets och Havs- och vattenmyndigheten tar fram. Arbetet med IA:s i länet har också beskrivits i flera regionala media.

Miljöövervakning

Under 2023 har ett större arbete gjorts för att anpassa det regionala miljöövervakningsprogrammet till den minskade budgetramen.

Åtgärdsprogram för hotade arter

Arbete har genomförts inom 24 av de åtgärdsprogram för hotade arter som berör länet. Bland annat har Länsstyrelsen genomfört inventering och röjningar av rikkärr, röjning av gran i vitryggsmiljöer samt skapat sandtytor och lågor för att gynna sandödlor och skalbaggar på nyligen död tall. Länsstyrelsen har även genomfört bevarandeåtgärder för den för länet nyupptäckta arten humlepälsbi.

Ett flertal informations- och rådgivningsinsatser har genomförts, bland annat i form av samråd inför åtgärder inom planerad utvidgning av naturreservat och rådgivning inför anpassad avverkning av tallskog med syfte att gynna hotade arter. Även guidning och information till såväl biologistudenter som Klimat- och näringslivsdepartementets naturmiljöenhet har genomförts.

Inom de limniska åtgärdsprogrammen har bland annat inventering av flodkräfta och flodpärlmussla genomförts och en större insats har gjorts för att försöka stoppa ett kräftpestutbrott i ett av länets finaste flodkräftvatten.

Lokala naturvårdssatsningar och vattenvårdsprojekt

Länsstyrelsen har genomfört flera informationsinsatser riktade till länets kommuner för att upplysa om finansieringsmöjligheterna för lokala naturvårdssatsningar avseende våtmarker (LONA) under 2023. Under året har 8 nya LONA projekt beviljats finansiering och tillsammans med slututbetalningar i projekt som färdigställts under året har totalt 2,5 miljoner kronor betalats ut till länets kommuner för arbete med våtmarker i länet.

För LONA ordinarie har Länsstyrelsen hanterat årets slutrapporter samt utbetalat medel i 4 nya projekt, vilket möjliggjordes då några kommuner inte fullt ut förbrukat beviljade medel. Totalt har 1,2 miljoner kronor betalats ut inom LONA ordinarie.

Under 2023 har Länsstyrelsen beviljat medel till nio nya Lokala vattenvårdsprojekt (LOVA) till kommuner och ideella föreningar samt genomfört två egna projekt. Tillsammans med slututbetalningar i projekt som färdigställts under året har drygt 6,5 miljoner kronor gått till genomförande av lokala vattenvårdsprojekt under året.

Ingen övergödning – miljö kvalitetsmålet

Länsstyrelsen arbetar med ett pågående rådgivningsprojekt till lantbruksföretag inom Greppa Näringen. Från och med 2023 erbjöds individuell rådgivning i hela länet. Greppa Näringen har justerat målgruppen till lantbruksföretag med minst 50 hektar åkermark och/eller 15 djurenheter eller hästföretag med minst 15 hästar. Värmlands län har cirka 290 lantbruksföretag inom målgruppen som kan bli rådgivningsmedlemmar. Länsstyrelsen har använt medel från Greppa Näringen för att anordna två kurser och informationsmöten inom hållbar hästhållning samt alternativa kvävekällor och god markstruktur.

Länsstyrelsen administrerar miljöstöd inom Landsbygdsprogrammet för en rad åtgärder mot kväveutlakning och fosforförlust från åkermark. Bland annat tilldelas miljöersättning till lantbrukare för anläggning av skyddszoner, precisionsjordbruk, anläggning av våtmarker, odling av fånggrödor och vårbearbetning.

Under 2022 och 2023 har Länsstyrelsen beviljat medel till 13 LOVA-projekt för att minska övergödningen. Länsstyrelsen har också genomfört en kartläggning av övergödningens problematik i Norsälvens avrinningsområde.

Länsstyrelsen har under de två senaste åren utökat samverkan med vattenvårdsförbunden för att förbättra miljöövervakningen (inom ramen för ett samordnat recipientkontrollprogram – SRK) av näringsutsläppen från flera tillståndspliktiga verksamheter till akvatiska miljöer. I år har två recipientkontrollprogram uppdaterats nämligen Gullspångsälvens samt By – och Borgviksälvens avrinningsområden.

Dricksvatten enligt EU-direktiv

Arbetet med EU:s dricksvattendirektiv har genomförts gemensamt av länsstyrelserna under ledning av vattenmyndigheterna. Länsstyrelsen Värmland har deltagit i den nationella samverkansgruppen för arbetet med dricksvattendirektivet samt två projekt från september 2023.

Inom det nationella screeningsprojektet har Länsstyrelsen Värmland analyserat miljögifter och andra parametrar vid fem mindre dricksvattentäkter. Vattenmyndigheten har bekostat själva analyserna medan Länsstyrelsen har stått för arbetstiden för planeringen och provtagningen.

Under hösten har även arbete inom ett nationellt pilotprojekt för riskbedömning av tillrinningsområde till uttagspunkt påbörjats. För Värmlands del kommer riskbedömningen göras för en ytvattentäkt. Länsstyrelsen har deltagit på gruppmöten och samlat in underlag som behövs för arbetet.

Översyn bevarandeplaner Natura 2000-områden

Under 2023 har bevarandeplanerna för Lungälvens myrar och Lungälvens raviner (inom Lungälvens respektive Bjurbäckens provningsgrupp) tagits fram och arbete med de bevarandeplaner som ingår i Klarälvens provningsgrupp har påbörjats.

Överprövning av strandskyddsdispenser enligt 19 kap. 3 b § miljöbalken

Länsstyrelsen har under året granskat omkring 180 strandskyddsdispenser, varav Länsstyrelsen har överprövat drygt 30 strandskyddsdispenser och upphävt knappt 20 av dessa. Anledningen till att inte Länsstyrelsen upphävt alla strandskyddsdispenser som överprövats är att det under handläggningen tillkommit kompletterande uppgifter som visar att dispensen är i sin ordning.

Samordna vattenförvaltningsarbetet

För länets arbete med EU:s vattendirektiv är samverkan med Norge en viktig del, då det är en betydande tillrinning från Norge till Värmland. Länsstyrelsen har deltagit i samverkan med svenska och norska myndigheter bland annat avseende översyn av gemensamma bedömningsgrunder för försurningen, samt gränsöverskridande samarbete kring andra vattenförvaltningsfrågor. Länsstyrelsen var också medarrangör till en regional gränsvattenkonferens för berörda regionala myndigheter och kommuner i Sverige och Norge, vilket är en del av det samarbete som ska ske mellan länderna enligt Strategi för samverkan Västerhavets vattenförvaltning över gränsen Sverige-Norge 2022–2027.

En stor del av Länsstyrelsens arbete med vattenförvaltning utgörs av de uppdrag som kommit till länets Beredningssekretariat från Vattenmyndigheterna samt arbetet med Åtgärdsprogram för vatten 2022–2027 för Västerhavets vattendistrikt. Större uppdrag som levererats till Vattenmyndigheten i Västerhavet under 2023 är bland annat revidering av bedömningarna av potentiellt betydande påverkan och förbereda statusklassificering där metod för identifiering av påverkan på grundvatten färdigstälts, samt revidering av vattenförekomstindelningen för ytvatten. Vidare har arbetet med EU:s dricksvattendirektiv påbörjats. För det arbete som ska genomföras enligt Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram har ett informationstillfälle erbjudits för länets kommunchefer.

Restaurering och kalkning

Länsstyrelsen ansvarar för regional planering av kalkningsverksamheten, beviljar bidrag till huvudmännen inom kalkningen och följer upp effekten av kalkningen. Verksamheten bedrivs tillsammans med länets kommuner genom Värmlands läns Kalkningsförbund. I Värmland har vi fortsatt en stor försurningsproblematik och är därför ett av de län som kalkar mest i Sverige. Under försommaren drabbades länet av torka, men detta följdes av en regnig period med höga flöden. Totalt har knappt 18 000 ton kalk spridits i länet och Länsstyrelsen påbörjade en utredning av länets doserare med syftet att förbättra drift och måluppfyllelse i berörda målvattendrag.

Inom kalkeffektuppföljningen har 4 högflödesprovtagningar om totalt 2 300 vattenkemiska prover genomförts från januari till november.

Under senare år har försurningen från tillrinnande vatten från Norge varit ett stort problem i västra Värmland, då kalkningarna i tillrinningsområdet på norsk sida varit vilande sedan 2013. Efter dialog mellan Länsstyrelsen och norska myndigheter återupptogs delar av den norska kalkningen i gränsområdet under 2023. Syftet är att förbättra vattenkvaliteten i Natura2000 vattendraget Billan. Kalkningen finansierades helt av norska stadsbidragsmedel och förhoppningen är en stabilare vattenkemi som skapar goda förutsättningar för de försurningskänsliga arter som lever där.

Arbetet med restaureringen av Natura 2000-området Klarälvens övre del som påbörjades under 2021 har fortsatt under 2023 och nu är drygt 60 procent av den totala sträckan på cirka 25 kilometer åtgärdad. Årets säsong blev dock kraftigt förkortad på grund av den regniga sommaren och hösten med stigande älv som följd. Under hösten 2023 och genom en kombination av vad- och båtelfiske undersökte Länsstyrelsen fiskbeståndet på en cirka 30 kilometer lång sträcka mellan Höljes och Vingängsdeltat i norra Klarälven. I likhet med 2022 och jämfört med tidigare år var årets tätheter av lax- och öringungar högre och den geografiska utbredningen större i det undersökta området, vilket kan indikera att de genomförda restaureringarna både förbättrat och utökat lek- och uppväxtmiljöerna för fisken.

Under året har en restaureringsplan för det limniska reservatet Svartån tagits fram. Planen omfattar förslag till åtgärder på sträckan mellan Bosjön och Svartåhyttan med målet att så långt som möjligt återställa de delar som påverkats av flottledsrensning. Syftet med restaureringen är att skapa bättre livsbetingelser framför allt för den hotade flodpärlmusslan som håller på att dö ut från älven, men även för öring och andra vattenlevande organismer. Under tiden som planen tagits fram har även olika vattenkemiska, biologiska och kulturhistoriska undersökningar genomförts. I samband med att planen färdigställts kommer tillståndsansökan påbörjas.

Resultatbedömning

Området naturvård och miljöskydd inbegriper en bred verksamhet och utgör en stor del av vår totala verksamhet. Minskade anslagsnivåer har inneburit prioriteringar och omstruktureringar av arbetet samt sänkt målnivå.

Skötsel av värdefull natur har genomförts under året genom bland annat slåtter och bete, naturvårdsbränningar, skötsel av vandringsleder och restaurering av våtmarker för att nämna några åtgärder. Kalkningsverksamhet har genomförts men med lägre ambitionsnivå då priserna på kalk ökat kraftigt. Arbetet med den nationella planen för omprövning av vattenkraften (NAP) har pågått under året.

Inom områdena miljöfarlig verksamhet, förorenade områden och naturtillsyn har, förutom tillsyn och ärendehantering, tidiga samråd, dialog och information prioriterats. Detta i syfte att underlätta för verksamhetsutövare att göra rätt och följa lagstiftning och villkoren i sina tillstånd och att kommunerna får information och vägledning i sin miljötillsyn.

Länsstyrelsen har under året följt Åtgärdsprogrammet för miljömålen 2021–2025 och rapportering av miljömålsuppföljningen har genomförts enligt uppdrag. Intresset för att ansöka om LONA bidrag för våtmarksprojekt har också varit stort under året och flera projekt har påbörjats. Länet har fått sex nya naturreservat.

Granskning och överprövning av strandskyddsdispenser har utförts inom stipulerade handläggningstider och i de fall Länsstyrelsens beslut har överklagats har domstolarna närmast undantagslöst fastställt Länsstyrelsens beslut.

Länsstyrelsen bedömer att det sammantagna resultatet inom sakområdet är gott.

Areella näringar

Avsnittet innehåller redovisningar och åiterrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3 § p10 Lantbruk och landsbygd	Länsstyrelseinstruktion
3 § p11 Fiske	Länsstyrelseinstruktion
4 § p1 Tillsyn över att fastighetsinnehav avvecklas enligt 18 kap. 7 § ärvdabalken	Länsstyrelseinstruktion
4 § p3 I utpekade län göra utredningar om allmänna fiskeintresset enligt 22 kap. miljöbalken	Länsstyrelseinstruktion
16 § Delegation för rennäringssfrågor	Länsstyrelseinstruktion
1A2 Livsmedelsstrategi – bidra till ökad livsmedelsproduktion	Regleringsbrev
1A10 Effektivisering och handläggning jordbrukspolitiken 2023–2027 med mera	Regleringsbrev
1D2 Berörda län, markärenden ovanför odlingsgränsen	Regleringsbrev
1D4 Berörda län, långsiktigt hållbar rennäring	Regleringsbrev
1D5 Jämtland, renbetesavtal	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Följande punkter sammanfattar delar av uppgifterna och uppdragen inom verksamhetsområdet. Länsstyrelserna ska:

- Besluta om och kontrollera jordbrukarstöd till jordbruksföretagare inom strategisk plan för ny jordbrukspolitik.
- Kontrollera vissa andra stödformer till jordbrukare som Jordbruksverket handlägger, till exempel stöd för djuromsorg.
- Besluta olika projekt- och investeringsstöd inom strategisk plan för nya jordbrukspolitik.
- Inom ramen för landsbygdsprogrammet besluta olika landsbygdsstöd som företagsstöd, miljöinvesteringar och projektstöd och arbeta med samarbetsprojekt kopplat till livsmedelsstrategin.
- Erbjud kompetensutveckling, information och rådgivning till lantbrukare och företagare på landsbygden.
- Ansvara för ängs- och betesmarksinventering.
- Ansvara för behörighetsutbildningar för att yrkesmässigt använda växtskyddsmedel utomhus.
- Ansvara för tillsyn av flyghavre och vissa skadegörare.
- Ansvara för regionalt genomförande av de fiskeripolitiska målen för yrkesfiske och vattenbruk samt hållbar förvaltning och skydd av fiskbestånd.
- Ansvara handläggning av jordförvärvsärenden vid köp av jord- och skogsbruksfastigheter.
- Förordna fisketillsynspersoner och ansvara för olika fiskevårdsåtgärder.
- Handlägga stöd inom Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden (EHFVF).

Målet för areella näringar, landsbygd och livsmedel är att insatserna ska bidra till goda förutsättningar för arbete, tillväxt och välfärd i alla delar av landet. De gröna näringarna ska vara livskraftiga och bidra till klimatomställningen och att naturresurserna används hållbart.

Riksdagen har även beslutat om ett övergripande mål för *livsmedelskedjan*:

- En konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala livsmedelsproduktionen ökar, samtidigt som relevanta nationella miljömål nås, i syfte att skapa tillväxt och sysselsättning och bidra till hållbar utveckling i hela landet. Produktionsökningen, både konventionell och ekologisk, bör svara mot konsumenternas efterfrågan. En produktionsökning skulle kunna bidra till en ökad självförsörjningsgrad av livsmedel. Sårbarheten i livsmedelskedjan ska minska.

Det övergripande målet för *fiskepolitiken* är att bidra till livskraftiga fisk- och skaldjursbestånd, ett hållbart fiske och hälsosamma ekosystem samt att stärka måluppfyllnaden i Maritima strategin och Livsmedelsstrategin.

Verksamhetens resultat

Verksamhetens resultat redovisas utifrån rubrikerna bedömningsgrunder och resultatredovisning. Bedömningsgrunder utgörs av nyckeltal och eventuella resultatindikatorer, medan resultatredovisningen beskriver prestation och effekter inom området. Slutligen görs en övergripande resultatbedömning av verksamhetsområdet som helhet.

Bedömningsgrunder

Nyckeltal: Areella näringar (60–62)	År 2023	År 2022	År 2021
Antal årsarbetskrafter totalt	25,6	26,2	22,6
Antal årsarbetskrafter kvinnor	17,4	17,4	15,6
Antal årsarbetskrafter män	8,2	8,8	7,0
Antal ärenden, inkomna och upprättade	10 434	10 900	10 974
Antal beslutade ärenden	8 923	12 222	10 495
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	226	1 104	1 856
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	36 530	44 139	41 779
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	485	694	504

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP, ärendehandläggningssystemet Platina och Jordbruksverket.

Länsstyrelsen i Värmlands län tog 2023 emot 2 742 SAM-ansökningar. En SAM-ansökan består vanligtvis av ansökan om olika stödformer och betalas ut i flera omgångar. Det medför att en enskild SAM-ansökan genererar flera beslut.

I och med införandet av strategisk plan 2023 – 2027 förändras utbetalningsplanen för jordbrukarstöden. Slututbetalning av kompensationsstödet och miljöersättningarna till betesmarker och slätterängar, skyddszoner och anlagda skyddszoner samt vallstöd sker i januari, året efter ansökan. För de ettåriga miljö- och klimatstöden, ekologisk produktion, kolinlagring och minskat kväveläckage samt precisionsjordbruk, sker utbetalningarna i april 2024 enligt nuvarande planering. Dessa tre stöd kommer enligt utbetalningsplanen betalas ut i december kommande stödår. Det gör att utgående balans är högre än tidigare år och kommer vara så under programperioden.

En del av de kvarvarande ärendena från programperioden 2015 – 2022 går fortsatt inte att avsluta i handläggningssystemet, men en stor andel av de gamla ärendena har kunnat hanterats under året genom en riktad arbetsinsats.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2023	År 2022	År 2021
Andel ekologisk brukad jordbruksmark (%)	En konkurrenskraftig livsmedelskedja	Jordbrukarstöd Kompetensutveckling och rådgivning	Jordbruksverket ¹⁾		*	34,0**	33,7
Areal betesmarker och slätterängar (hektar)	Miljömål Ett rikt odlingslandskap	Jordbrukarstöd Miljöersättningar Kompetensutveckling och rådgivning	Jordbruksverket ¹⁾		8 336	8 274	8 144
Sammanlagda antalet renar i vinterjord i förhållande till högsta tillåtna antalet (%) ***	En hållbar rennäring i balans med betesmarkernas produktionsförmåga	Rennäring	Samebyarnas årliga renlängder och fastställda högsta renantal ²⁾				

* Det saknas färdig statistik för 2023 när det gäller ekologiskt brukad mark.

** I föregående årsredovisning saknades färdig statistik för år 2022. Siffrorna i årsredovisning 2022 skiljer sig därför åt jämfört med årsredovisning 2023.

*** Redovisas endast av Norrbotten, Västerbotten och Jämtland. Uppgiften om antalet renar i vinterjord avser resultatet från den senaste renräkningen. Renräkningen sker årligen under perioden oktober – februari och redovisas till länsstyrelsen senast 1 juli innevarande år.

- 1) Jordbruksverkets statistikdatabas
- 2) Länsstyrelsens register

Andelen ekologisk jordbruksmark har legat på en jämn och hög nivå i Värmland de senaste åren. Värmland är ett län som har goda förutsättningar för ekologisk animalieproduktion och då krävs även ekologisk växtodling. Från och med i år är det ekologiska stödet ettårigt och det har gjort att några lantbrukare gått ur stödet. De ekologiska insatsvarorna har stigit i pris, samtidigt som efterfrågan på ekologiska produkter på marknaden har minskat. Det medför att fler lantbrukare nu funderar på att lämna den ekologiska produktionen. I Värmland finns dock många nötköttsproducenter med ekologisk produktion och de är inte lika beroende av att köpa in insatsvaror. Tappet på ekologisk produktion kanske därför inte blir lika stort i Värmland som man befärar i andra län.

Från 2023 och framåt redovisas totalareal betesmark i länet. Tidigare år har kategorierna skogsbete, fäbodbete, mosaikbetesmark samt ospecificerad betesmark inte inkluderats.

Det är en stor utmaning att värna länets slätterängar och naturliga betesmarker. Svårast är det att bevara dessa värden på små brukningsenheter i skogsbygderna. I länets slättbygder sköts och brukas de största betesmarkerna, och arealen kan till och med öka något i dessa områden då större sammanhängande betesmarker ofta är ekonomiskt värdefulla för en modern köttproduktion. I mellan- och skogsbygder finns det en brist på aktiva djurhållare. Där lämnas både småmiljöer, naturbetesmarker, slätterängar och åkermarker för igenväxning. Under året infördes förändringar i miljöersättningarna för betesmarker och slätterängar. Skötselvillkoren har blivit betydligt färre och mer likriktade. Det är därför viktigt att nå ut med rådgivning och information till lantbrukarna för att skötseln av markerna även i fortsättningen ska ske så att natur- och kulturvärden bevaras. En annan förändring är att stöd till restaurering av ängar och betesmarker, hamling och bränning av gräsmarker lyfts ut från strategisk plan. Det nationella stödet som skulle hantera dessa åtgärder kom inte i gång som planerat 2023. Det är viktigt att det startar upp under 2024 för att restaureringsåtgärder ska kunna påbörjas i värdefulla marker.

Resultatredovisning

Målsättningar för hantering av EU-stöd

Länsstyrelsen har sedan många år en effektiv handläggning och kontroll av jordbrukarstöden, och har i jämförelse med andra län låga kostnader i Jordbruksverkets årliga sammanställningar. Länsstyrelsen har, i de stöd där det är tekniskt möjligt, lyckats väl i ambitionen om tidiga utbetalningar 2023. De utbetalningsmål som anges i SUSS-Jbr har uppfyllts. För direktstöden betalades cirka 98 procent av länets totala stödbelopp ut i början av december.

För ansökningar om projekt- och investeringsstöd inom Sveriges strategiska plan för EU:s gemensamma jordbrukspolitik, uppfyller Länsstyrelsen delvis målen gällande handläggningstider. Skälen till att målen inte uppfylls är att Länsstyrelsen prioriterat att handlägga klart ärenden inom landsbygdsprogrammet för att så stor del som möjligt av den tilldelade budgeten ska komma det värmländska lantbruket till godo, samt för att öka måluppfyllelsen. Det har även varit tidskrävande att sätta sig in i det nya programmet och administrationen kopplat till handläggningen bedöms än mer omfattande. Handläggningstiden förväntas bli kortare när handläggningen avslutas inom landsbygdsprogrammet.

För ansökningar om projekt- och företagsstöd inom landsbygdsprogrammet uppfyller Länsstyrelsen inte målen för handläggningstider. Ett skäl till detta är huvudsakligen sådana som Länsstyrelsen inte har kunnat påverka, exempelvis att ansökningarna inte kompletteras av sökande trots påminnelser. Ett annat skäl är att Länsstyrelsen låter ansökningarna vara med i flera beslutsomgångar vilket ökar möjligheten till ett positivt beslut. För vissa projektstöd där Länsstyrelsen haft medelsbrist har handläggningen pausats i väntan på besked om eventuella återflöden eller nationella omfördelningar. Länsstyrelsen har fortlöpande en tät kommunikation med de sökande för att de ska vara väl införstådda med skälen till tidsfördröjningen. För miljöinvesteringar är måluppfyllelsen god för ansökningar om stöd. Trots långa handläggningstider har ärendebalansen totalt sett för landsbygdsprogrammet minskat jämfört med föregående år. För ansökningar om utbetalning av stöden är måluppfyllelsen god eller nästintill god för samtliga stödformer. Se även tabell I.

Länsstyrelsen har genomfört fyra utlysningar inom åtgärden ökad konkurrenskraft. Söktrycket har varit högt för investeringar gällande stallar samt torkning och lagring, medan inga ansökningar har kommit in för investeringar rörande växthus, ny teknik, utrustning och energiskog. För startstödet har Länsstyrelsen haft ett högt söktryck och fick gå från löpande beslutshandtering till ansökningsomgång för att inte hela programmets budget skulle ta slut redan 2023.

EU:s gemensamma jordbrukspolitik

Under året har länsstyrelsernas samarbetsstruktur för effektivt genomförande av strategisk plan inom CAP 2023–2027, SamS, startat. Två nationella samordnare har tillsatts, en för jordbrukarstöden och en för projekt- och investeringsstöden för att leda arbetet. Det officiella startskottet skedde i september med en kickoff där länsrepresentanterna och landsbygdsdirektörerna tillsammans lade grunden för utvecklingen av det nya arbetssättet som SamS medför.

Det övergripande målet för SamS är att länsstyrelsernas administration ska vara ändamålsenlig, effektiv och likvärdig samt möjliggöra uppfyllandet av både EU-gemensamma och nationella mål för jordbrukspolitiken.

Länsstyrelserna har organiserat och utvecklat sitt arbetssätt för målstyrning inom strategisk plan genom att tydliggöra roller och förväntningar hos respektive länsstyrelse. Arbetet är integrerat i SamS för framtagande av gemensam lägesbild och närmare samverkan mellan länsstyrelserna. Länsstyrelserna är en aktiv part i Jordbruksverkets arbete i målstyrningen.

Länsstyrelserna har aktivt medverkat i Jordbruksverkets effektiviseringsuppdrag genom de tvärfunktionella grupperna, strategisk beredning och andra gemensamma forum. Grupperna har bemannats med medarbetare från enskilda län, men arbetet samverkas nationellt.

Fiske

Inom område 62 arbetar Länsstyrelsen huvudsakligen med tillstånd och provningar samt tillsyn och kontroll av regelefterlevnaden utifrån fiskelagstiftningen. Länsstyrelsen arbetar även med förvaltning och skydd av fisken i Vänern, och med samverkan, samordning, kunskapsfrämjande åtgärder och rådgivning inom fisket i länet.

Under 2023 har Länsstyrelsen anskaffat en fisketillsynsbåt vilket möjliggjort för myndigheten att bedriva fisketillsyn vid 14 tillfällen på Vänern under året. För redovisning av insatser för fisketillsynen hänvisar Länsstyrelsen till redovisning enligt uppdrag 3A12 i regleringsbrevet.

Mot bakgrund av ett identifierat informationsbehov arrangerade Länsstyrelsen under våren 2023 ett informationsmöte avseende provningar om ansökan om tillstånd för utsättning av fisk. Målgruppen var fiskevårdsområdesföreningar, fiskevårdsföreningar och fiskeklubbar eller andra som berörs av frågan. Informationsmötet syftade till att informera om bland annat bedömningsgrunder vid tillståndsprövning av fiskutsättningar, potentiella effekter av fiskutsättningar och vattenanläggningar som utgör vandringshinder för fisk. Totalt deltog ett 70-tal personer.

Länsstyrelsen har under 2023 medverkat vid provfiske efter signalkräfta i Vänern. Kräftprovfisken var ett uppföljningsfiske av det första provfisken som genomfördes i större omfattning i Vänern av Länsstyrelsen i Västra Götalands län 2021. Kunskapen som erhålls genom regelbundna provfisken är ett viktigt underlag vid beslut som rör den framtida förvaltningen av Vänerns signalkräftbestånd. Kräftprovfisken bedöms ha stor vikt för fiskeriförvaltningen på sjön och därmed för fisket som bedrivs i näringsverksamhet där kräfta förväntas utgöra en ökande andel med ekonomiskt stor vikt och potentiellt utgöra en framtida bas för ett långsiktigt hållbart yrkesfiske på Vänern

Antalet ansökningar om bidrag till fiskevården har varit ungefär lika många under 2023 som tidigare år och Länsstyrelsen har i år kunnat bevilja samtliga inkomna ansökningar. Inriktningen på projekten bakom ansökningarna varierar men har en tyngdpunkt mot restaurering av vattendrag och förvaltning av fiskbestånd.

Arbetet i projektet med förvaltningsplan för Vänerns två stammar av insjölox som påbörjades under 2020 har avslutats under året. Under året har rapporten *Utsättningsstrategi för lax och öring i Vänern 2023* tagits fram inom ramen för projektet. Strategin beskriver vilka förändringar som pågår och hur odling och utsättning av lax och öring i Vänern bör göras i framtiden. Syftet med strategin är att optimera utsättningarna av smolt och att förvalta de vilda laxfiskstammarna på ett långsiktigt hållbart sätt.

Livsmedelsstrategi

Länsstyrelsens livsmedelsstrategiarbete bedrivs framför allt genom olika projekt finansierade av landsbygdsprogrammet. De fem projekt som har avslutats under året har hjälpt till att inrikta fortsatta insatser på området så att de utifrån regionala förutsättningar på bästa sätt kan bidra till att uppfylla livsmedelsstrategins mål och att skapa nya jobb inom livsmedelskedjan. Resultat från arbetet har också implementerats i flera nya projekt som drivs av olika aktörer i länet, däribland tre som startats upp av Länsstyrelsen under året. Dessutom har arbetet resulterat i att myndigheten har kunnat ta fram en ny intern riktlinje för hållbara matval.

Som en effekt av projektet *Insatser för att uppfylla de nationella målen i livsmedelsstrategin* har flera nya produkter med lokalt odlade grödor, anpassade för storkök, tagits fram med hjälp av kommunernas offentliga kök. Arbetet har även ökat medvetenheten om att en mångfald av lokalt

odlade grödor, av både nya och traditionella sorter, fyller en roll som kriskost, och därmed livsmedelsberedskapen.

Utifrån projektet *Samverkan för livsmedelsnäringarna i Värmland* har arenan Partnerskap för livsmedelskedjan i Värmland bildats. Partnerskapet består av representanter för alla aktörer från jord till bord: företagare, stödjande organisationer, myndigheter och konsumenter. Arenan har bidragit till ökad delaktighet och dialog, och ger länet bättre förutsättningar att göra kloka prioriteringar i det regionala livsmedelsstrategiarbetet.

I och med projektet *Framtidens offentliga måltider* har det internationella skolmåltidskonceptet Food for life introducerats i Värmland. Konceptet går ut på att stärka skolmåltidens ställning genom att arbeta med hela kedjan för den offentliga maten, från producent och upphandlare till skolkök och elev. Praktisk odling, studiebesök och utbildning har förmedlat kunskap om, men även känsla för, maten till flera hundra elever, lärare, kockar och ledning på värmländska skolor. På så sätt kan en större efterfrågan på regionalt producerad mat skapats hos offentliga beställare, så att lokala producenter vågar att satsa och investera mer. Genom projektet har konceptet spridits till andra län och till centrala myndigheter.

Länsstyrelsen har utökat sin samverkan med andra länsstyrelser och med Tillväxtverket under året. Samverkan bidrar med erfarenhetsutbyte och resultatspridning, men också värdefull vägledning för det regionala arbetet.

Regler och villkor som motverkar livsmedelsstrategins mål

I uppdraget har Länsstyrelsen samverkat med näringen genom LRF. Under året har hinder och lösningar inventerats och resulterat i en lista med ett fyrtiotal potentiella hinder och lösningsförslag. Dessa kommer att utredas vidare tillsammans med näringen inom projektet Livsmedel Värmland.

Arbetet har tydliggjort att befintliga regler och villkor har sina syften och funktion, och att varje regel i sig inte motverkar måluppfyllelsen. Länsstyrelsen konstaterar att regler och villkor sammantaget skyddar individen (företagaren), ekonomin, djuren, naturen, människor och samhället. Det är snarare komplexiteten för företagen att följa och efterleva dem som utgör hinder. En stor del av det som Länsstyrelsen som myndighet har mandat över handlar om arbetssätt utifrån de regler och villkor som gäller.

Exempel på identifierade regler och villkor som kan motverka måluppfyllelse:

- Lantbruksföretagare träffas av ett stort antal lagstiftningar där kontrollansvaret ligger på olika myndigheter och dessutom fördelar sig på flera organisatoriska enheter inom myndigheter. De många kontaktytorna och många kontrolltillfällen upplevs som en belastning för företagaren.
- Upplevd osäkerhet om regeltillämpning leder till oro hos företagare inför och efter tillsynsbesök.
- Regelverket för EU:s jordbrukarstöd med en stor mängd detaljer och datum för primärproducenter att hålla reda på.
- Komplicerat regelverk för grundvillkor och investeringsstöd, där avvikelser/brister kan få stora ekonomiska konsekvenser.
- Jaktlagstiftningen försvårar eller ger inte tillräckligt stöd för hanteringen av viltskador från kron- och dovhjort.
- Otydligt regelverk för underhåll av diken.

Prelimära förslag på hur dessa hinder kan åtgärdas:

- Översyn av kontrollsystemet utifrån företagarens perspektiv, och med målsättningen att minska antalet kontrolltillfällen och att uppgifter som behövs i mer än ett syfte bara behöver lämnas en gång.
- Förenklat informationsutbyte mellan myndigheter för att underlätta samordning av kontroller.
- Nyttö- och kostnadsanalys av sanktionsavgifter inom Miljöbalken och livsmedelslagstiftningen.
- Utredning med översyn av Miljöbalken kapitel 11, 15 § och 16 § om rensning av vattendrag.

Resultatbedömning

Hanteringen av EU-stöd har genomförts med låga kostnader och en hög andel tidiga utbetalningar av de stöd som varit systemtekniskt möjliga.

För projekt- och företagsstöd samt miljöinvesteringar har ärendebalanserna minskat och handläggningstiderna för ansökningar om stödutbetalning ligger på en fortsatt bra nivå. För projekt och investeringsstöd inom strategisk plan har utlysningarna löpt på och handläggningen påbörjats.

Livsmedelsstrategiarbetet har präglats av bred samverkan med nationella myndigheter, regionen, kommuner, organisationer och företag. Länsstyrelsen har även lett ett strategiskt arbete för att långsiktigt utveckla formerna för samverkan mellan olika aktörer i länet.

Verksamheten inom fiskeområdet bedrivs på ett sätt som bidrar till biologisk mångfald och kunskapshöjning i länet.

Länsstyrelsen bedömer att det sammantagna resultatet inom sakområdet är gott.

Folkhälsa, jämställdhet, integration med mera

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3 § p12 Folkhälsa	Länsstyrelseinstruktion
3 § p13 Jämställdhet	Länsstyrelseinstruktion
3 § p14 Integration	Länsstyrelseinstruktion
13 a§ Länsstyrelsen Östergötland, nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck.	Länsstyrelseinstruktion
1A12 Mänskliga rättigheter och icke-diskriminering	Regleringsbrev
1B3 Berörda län, hantering, konsultationer samiska folket	Regleringsbrev
1B4 Webbplatsen informationsverige.se	Regleringsbrev
3B16 Anvisningsmodell för ensamkommande barn och anvisning av nyanlända	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Uppgifter och uppdrag inom verksamhetsområdet omfattar områdena folkhälsa, jämställdhet, mänskliga rättigheter och integration. Nedanstående punkter sammanfattar uppgifterna och uppdragen. Länsstyrelserna ska:

- Samordna och utveckla det förebyggande arbetet mot alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel (ANDTS) i länet. Länsstyrelserna har även ett regionalt tillsynsansvar inom alkohol och tobak.
- Samordna och ge stöd inom jämställdhetsområdet genom att kartlägga och följa utvecklingen av jämställdhet i länet.
- Ansvara för att den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor får genomslag i länen.
- Samverka och samordna arbetet med mänskliga rättigheter inklusive stöd till andra aktörer som arbetar med mänskliga rättigheter inom områdena barnets rättigheter och barnkonventionen, funktionshinder, nationella minoriteter och minoritetsspråk samt rasism i arbetslivet.
- Samordna och samverka när det gäller att driva och delta i planering, organisering, genomförande och uppföljning av integrationsinsatser.
- Bevilja statsbidrag till kommuner för personligt ombud.
- Ansvara för att utveckla det brottsförebyggande arbetet på regional nivå.

Följande punkter sammanfattar målen inom verksamhetsområdet.

- Det övergripande målet för folkhälsopolitiken är att skapa samhällsliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation.
- Målet för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken (ANDT) är ett samhälle fritt från narkotika och dopning, minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och ett minskat tobaksbruk.
- Målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Det finns också sex jämställdhetspolitiska delmål.
- Målet för politiken för mänskliga rättigheter är att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter.
- Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor

och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

- Målet för politik mot diskriminering är ett samhälle fritt från diskriminering.
- Det övergripande målet för integrationspolitiken är lika rättigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund.
- Målet för samhällets insatser mot spelberoende är att minska skadeverkningarna av överdrivet spelande.
- Målet för kriminalpolitiken är att minska brottsligheten och att öka människors trygghet och verksamheten omfattar även brottsförebyggande arbete.

Regionala prioriteringar och uppdrag

Länsstyrelsen Värmland är projektägare för Yrkesväg som genomförs tillsammans med ett 20-tal partners i Dalarna, Värmland, Västra Götaland och Örebro. Projektet medfinansieras av Europeiska unionen genom Asyl-, migrations- och integrationsfonden. Projektet startade i november 2022 och pågår till och med juni 2026. I Yrkesväg utvecklas målgruppsanpassade utbildningsinsatser inom vuxenutbildningen utifrån en beprövad modell och bidrar dels till att förbättra integration och möjligheter för personer med medborgarskap i ett land utanför EU att etablera sig i det svenska samhälls- och arbetslivet, dels ökar kompetensförsörjningen i bristyrken för länet. Mer information om projektet finns på yrkesvag.se.

Verksamhetens resultat

Verksamhetens resultat redovisas utifrån rubrikerna bedömningsgrunder och resultatredovisning. Bedömningsgrunder utgörs av nyckeltal och eventuella resultatindikatorer, medan resultatredovisningen beskriver prestation och effekter inom området. Slutligen görs en övergripande resultatbedömning av verksamhetsområdet som helhet.

Bedömningsgrunder

Nyckeltal: Folkhälsa, Jämställdhet, integration med mera (70, 80–85)	År 2023	År 2022	År 2021
Antal årsarbetskrafter totalt	17,6	14,8	14,6
Antal årsarbetskrafter kvinnor	16,7	12,4	12,9
Antal årsarbetskrafter män	0,9	2,4	1,7
Antal ärenden, inkomna och upprättade	122	116	142
Antal beslutade ärenden	132	95	150
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	7	16	2
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	25 213	25 139	23 279
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	14 315	7 101	7 502

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP och ärendehandläggningssystemet Platina.

Antal årsarbetskrafter har ökat med anledning av att projektet Yrkesväg startade i november 2022 och där verksamhet samt personella resurser fått fullt genomslag under 2023. Ökningen av lämnade bidrag är också med anledning av att projektet varit verksamt under hela 2023.

Resultatredovisning

Nedan följer resultatredovisningen uppdelad på områdena folkhälsa, jämställdhet, integration samt mänskliga rättigheter.

Folkhälsa och förebyggande arbete

Länsstyrelsen Värmland har varit kompletterande länk både genom att föra lokala och regionala behov vidare till nationell nivå samt sprida och öka kännedom om tillgängligt kunskapsstöd och arbetssätt till länets folkhälsoaktörer.

Länsstyrelsen har vidare ökat kunskapsbaserat folkhälsoarbete genom att koppla ihop värdet av att kombinera generellt och sakspecifikt folkhälsoarbete på lokal och regional nivå samt att i större utsträckning fokusera på att påverka livsvillkor genom jämlika beslut på olika nivåer. Befintliga befolkningsdata, som underlag för prioritering och uppföljning, har spridits till olika relevanta aktörer och forum.

Länsstyrelsen har bidragit till att identifiera förutsättningar, behov, hinder och möjligheter på lokal och regional nivå för att fortsatt utveckla implementeringen av den nationella folkhälsopolitiken i länet. Detta har genomförts via en kartläggning där länets kommuner och region varit i fokus. Myndigheten har stärkt sin roll som regional folkhälsoaktör genom att stödja den regionala implementeringen av den nationella folkhälsopolitiken.

Växa i Värmland

Länsstyrelsen har utvecklat det förebyggande arbetet i länet genom framtagande och lansering av metodmaterialet Växa i Värmland som riktar sig till föräldrar och andra viktiga vuxna. Växa i Värmland utgår från tematräffar där vuxna bjuds in att reflektera och samtala om frågor som är aktuella, beroende på vilken ålder barnet/barnen är i. Material för 14 tematräffar inom fyra ålderskategorier mellan 0–20 år samt material för utbildning av samtalsledare har tagits fram gemensamt av Länsstyrelsen Värmland, Region Värmland och flera av länets kommuner. Totalt finns 55 utbildade samtalsledare i sju av länets kommuner. Fler kommuner har visat intresse och kommer att erbjudas utbildning under 2024.

Genom Växa i Värmland har Länsstyrelsen främjat god hälsa hos barn och unga.

Samordning inom ANDTS och brottsförebyggande

Länsstyrelsen Värmland har ökat möjligheterna för ett kvalitativt och långsiktigt förebyggande arbete i länet genom behovsanpassade nätverksträffar för olika aktörer i länet. Vidare har användandet av data- och kunskapsunderlag för kvalitetssäkring av det förebyggande arbetet i länet ökat. Detta genom att Länsstyrelsen systematiskt samlar och sorterar användbar information, såsom den egna undersökningen Elevers drogvanor (genomförs i samverkan med Region Värmland), och förmedlar detta vidare till kommunerna för användning i det lokala förebyggande arbetet. Detta bidrar till att nå de nationella målen inom ANDTS- samt kriminalpolitiken.

Länsstyrelsen har under året genomfört flera stödjande insatser för att bidra till en kvalitativ implementering av den nya lagen (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. Genom framtagande och genomgång av stöddokument och statistikpaket har Länsstyrelsen underlättat kommunernas arbete med lägesbilder vilket ger en ökad ändamålsenlighet i det fortsatta arbetet med att förebygga brott.

Tillsyn inom alkohol, tobak och nikotinprodukter

Länsstyrelsen har under året stärkt det mellankommunala och regionala erfarenhets- och kunskapsutbytet inom tillsynsverksamheten samt bidragit till ett enhetligt tillsynsarbete och en effektiv planering under året. Detta genom nätverksträffar för kommunernas alkoholhandläggare, tobakshandläggare och miljöinspektörer samt samordning via mentorsnätverket bestående av handläggare i fyra kommuner. Genom Länsstyrelsens rådgivning, vägledning och kompetenshöjande insatser inom bland annat alkohollagstiftningen har kunskapen ökat hos ett flertal kommuner.

Länsstyrelsen Värmland har genom sin tillsyn bidragit till ökad kommunal tillsyn inom alkohol-, tobaks- och nikotinområdet vilket bidrar till målet för den nationella politiken.

Jämställdhet

Ett jämställt Värmland

Länsstyrelsen har ökat förutsättningarna för att nå ut i länet och bidragit till kompetensutveckling både när det gäller de jämställdhetspolitiska målen, jämställdhetsintegrering och länets jämställdhetsutmaningar. Detta genom insatser till och genom anslutningssystemet Ett Jämställt Värmland och konferensen Genius. Anslutningssystemet Ett jämställt Värmland innefattar ett nyhetsbrev som når 320 mottagare fyra gånger per år, en informativ hemsida nätverksträffar och webbfrukostar. Flera av insatserna sker i samverkan med Region Värmland. Under året har kompetensutvecklingsinsatserna ovan samlat närmare 1 000 deltagare från olika sektorer med tema ekonomisk jämställdhet, goda exempel på jämställdhetsarbete, hot, hat och demokrati, utrikesfödda kvinnors etablering på arbetsmarknaden, könssegregerad arbetsmarknad, jämställdhet och funktionsnedsättning.

Samverkan

Länsstyrelsen har under året fortsatt gett stöd till myndigheter på regional och lokal nivå och erbjudit forum för kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte. Samtliga myndigheter har erbjudits att delta på aktiviteterna inom ramen för Ett jämställt Värmland samt övriga öppna arrangemang.

Myndigheten har stärkt både egna och andra aktörers förmåga att använda jämställdhetsintegrering som strategi genom ökad samverkan, både internt och externt. Förutsättningarna för förverkligande av hela politikområdet jämställdhet har ökat genom ökad intern samverkan med uppdraget Mäns våld mot kvinnor. För att stärka det våldsförebyggande arbetet i länet har två träffar med det gemensamma pedagognätverket genomförts där kompetensen ökat om hedersrelaterat våld och förtryck.

Mäns våld mot kvinnor

Länsstyrelsen har genom flera arenor för samverkan, kunskaps- samt erfarenhetsutbyte under året utvecklat, främjat och stärkt länets arbete samt förutsättningar för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor.

Myndigheten har bidragit till ökad kunskap hos yrkesverksamma i länet genom nätverksmöten, utbildningar och seminarier som nått över 1 200 personer i länet. Genom samverkan inom myndigheten har samordningen inom uppdraget mäns våld mot kvinnor blivit mer sammanhållen och kunskapen ökat hos fler målgrupper vilket bidrar till målet om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Här kan nämnas samverkan med sakområde integration där kompetenshöjande insatser inom området hedersrelaterat våld och förtryck genomförts. Vidare har ett utvecklingsarbete i länet genomförts tillsammans med sakområdena brottsförebyggande, ANDTS och folkhälsa kopplat till kommuners utökade ansvar att arbeta brottsförebyggande.

För att synliggöra och öka kunskap om särskilt sårbara grupper har Länsstyrelsen arrangerat kunskapshöjande insatser på områdena våldsutsatta barn, barn med funktionsnedsättningar, våld i ungas partnerrelationer, våld mot äldre och våld i hbtqi+- personers relationer.

Integration

Beredskap och Kapacitet

Länsstyrelsen har under året erbjudit alla samverkansparter att ingå i ett gemensamt nätverk för att skapa bättre kontaktytor, möjliggöra samverkan aktörer emellan, nå ut brett med kompetenshöjande insatser och information samt bidra till ökad likvärdighet i länet avseende kompetensförsörjningen inom integrationsområdet. Genom samverkan med Migrationsverket har myndigheten tillhandahållit uppdaterad information, vilket bidragit till bättre planeringsförutsättningar för länets kommuner och organisationer gällande mottagande och bosättning av asylsökande, nyanlända och ensamkommande barn.

Länsstyrelsen har stärkt samverkan mellan integrationsansvariga och beredskapssamordnare i länets kommuner genom en konferens med fokus på civil beredskap och kapacitet. Deltagarna har genom konferensen erhållit höjd kunskap om landets totalförsvaret samt verktyg för att hantera ett högt respektive lågt mottagande.

Länsstyrelsen bidrar till att säkerställa den långsiktiga hållbarheten och kvaliteten i mottaganden och etableringen av nyanlända samt förmågan att anpassa kommunernas verksamheter för ensamkommande barn och unga genom insamling och analys av länets lägesbildsenkät.

Fördelning av statsbidrag

Länsstyrelsens uppdrag att fördela statsbidrag har resulterat i att det i Värmland fördelats cirka 5 miljoner kronor till 14 olika insatser både inom civilsamhälle och kommuner. I Länsstyrelsens uppföljningsarbete framkommer att dessa medel har använts till stor nytta för målgrupperna och främjat integrationsarbetet genom att erbjuda praktisk språkinlärning och samhällsinformation i kommunerna. Fokus har även varit på föräldralediga och andra viktiga vuxna, vilka under året har stärkts i sitt föräldraskap genom de insatser som beviljats medel. Vidare har personer från Ukraina som omfattas av massflyktsdirektivet fått ta del av insatser med fokus på ökad delaktighet i samhället.

De prioriteringar Länsstyrelsen har gjort i fördelningen av statsbidrag till asylsökande har resulterat i stärkt samverkan samt att målgruppen har erbjudits insatser med fokus på hälsa, jämställdhet, samhällsinformation och språk. En projektträff under året resulterade i erfarenhetsutbyte och utvecklad samverkan samt fördjupad kunskap om mänskliga rättigheter och jämställdhet. En tydlig effekt av träffen är att tre kommuner sökt och beviljats statsbidrag för tidiga insatser för asylsökande. I ansökningsprocesserna har Länsstyrelsen särskilt beaktat insatser som jobbar med jämställdhet, likabehandling och barns rättigheter, vilket har lett till ökat fokus på dessa områden hos både aktörer och målgrupp.

Samordning inom tidiga insatser för asylsökande

Genom Länssamordningsgruppen för tidiga insatser för asylsökande har samverkan ökat mellan aktörer som jobbar med asylsökande och skyddsbehövande. Detta har i sin tur lett till att flera TIA-aktörer har utvecklat sina gemensamma aktiviteter. En effekt av arbetet är att ett större antal asylsökande har nåtts av information och därmed kunnat delta i insatser. Även skyddsbehövande har inkluderats och erbjudits deltagande i redan etablerade insatser. Vidare har Länsstyrelsen inbjudit till nationella utbildningar och kompetenshöjande insatser. Dessa har bidragit till ökad kunskap om aktuella samhällsfrågor, såsom oro kring Socialtjänsten, hedersrelaterat våld och förtryck samt informationspåverkan och desinformation.

Samhällsorientering

Utöver ovan nämnda kompetenshöjande insatser, som också samhällskommunikatörer tagit del av, har Länsstyrelsen kunnat följa upp arbetet samt bidragit till erfarenhetsutbyte genom löpande

avstämningar och nätverksträff. Utbildningar om informationsverige.se har ökat användandet av webbsidan hos såväl aktörer som målgruppen.

Ensamkommande barn och unga

Länsstyrelsen Värmland har i samverkan med länsstyrelserna i Dalarnas och Örebro län ökat kunskapen hos aktörer från olika sektorer med kompetenshöjande insatser för det gemensamma resursnätverket för mottagande och etablering av ensamkommande barn och unga. Under 2023 har den regionala samverkan mellan länsstyrelserna fortsatt, bland annat genom en digital grundutbildning som kompetensförsörjt yrkesverksamma inom området. Integration har även medverkat i nätverket mot prostitution och människohandel för att synliggöra samt öka kompetensen runt ensamkommande barn som försvinner.

Mänskliga rättigheter och icke-diskriminering

Länsstyrelsen Värmland har inom uppdraget fortsatt arbetat med rådgivning, samverkan och kompetenshöjande insatser med särskilt fokus på informations- och utbildningsinsatser inom det rättighetsbaserade arbetssättet (RBA), inklusive det barnrättsbaserade arbetssättet (BBA). Som tidigare år har myndigheten varit drivande i utvecklingsarbetet avseende ett mer tillgängligt material och en mer praktiskt utvecklad arbetsmetod avseende RBA. Materialet har använts vid utbildningsinsatser inom Länsstyrelsens nätverk och projekt under året samt använts i interna utbildningssatsningar.

Länsstyrelsen har genom aktivt deltagande i det länsstyrelsegemensamma nationella samt det regionala nätverket för mänskliga rättigheter bidragit till kunskapsutbyte, samverkan, deltagande i samhällsdebatten, samt till att öka kunskapen och kännedomen om de mänskliga rättigheterna. Detta i sin tur ökar förutsättningarna och möjligheterna att säkerställa Sveriges internationella åtaganden regionalt och lokalt.

Länsstyrelsen har, utöver detta, olika forum - nätverk, råd, referensgrupper och samarbeten med länets kommuner, Region Värmland, samt berörda myndigheter där perspektiv inom mänskliga rättigheter diskuteras och beaktas kontinuerligt.

Inom ramen för projektet Yrkesväg har myndigheten tagit fram ett utbildningsmaterial för mänskliga rättigheter, jämställdhet, tillgänglighet och delaktighet, normer och icke-diskriminering. Förutom att samtliga projektdeltagare erbjudits kompetenshöjande insats inom området samt en genomgång av materialet, så kommer deltagande kommuner och länsstyrelser i sin tur att utbilda i detsamma framgent inom ramen för främst vuxenutbildningen för tredjelandsmedborgare.

Funktionshinderspolitiken

Under året har Länsstyrelsen bidragit till att identifiera förutsättningar, behov, hinder och möjligheter på lokal och regional nivå för att fortsatt utveckla implementeringen av funktionshinderspolitiken i länet. Detta genom en kartläggning där kommunernas och regionens arbete med frågorna varit i fokus. Kartläggningen har genomförts av samtliga länsstyrelser och kan således ge en bild över arbetet i hela landet och bidra till stegförflyttningar. Samverkan med Region Värmland och Funktionsrätt Värmland har under året fortsatt stärkts genom genomförande av en gemensam temavecka med anledning av internationella funktionsrättsdagen. Genom ett nyhetsbrev har cirka 150 mottagare i länet fått aktuell omvärldsbevakning vid tre tillfällen under året.

Barnrätt

Länsstyrelsen Värmland har genom aktivt deltagande i det nationella arbetet, genom länsstyrelsernas nationella nätverk för barnrätt, samt det länsövergripande barnrättsnätverket SeMig bidragit till kunskapsutbyte, samverkan, deltagande i samhällsdebatten, samt till att öka kunskapen och kännedomen om barnrätten. Under årets uppmärksamhetsvecka arrangerad av

det Nätverket SeMig nåddes cirka 150 personer av seminarier på temat barns rätt till trygghet och säkerhet. Myndigheten har vidare i samverkan arrangerat Raoul Wallenbergs dag under vilken mänskliga rättigheter, mod och särskilt barn och ungas civilkurage har uppmärksammats.

Länsstyrelsen har under året, i bred samverkan, i hög grad bidragit till arbetet med framtagandet av en länsgemensam handlingsplan för barnrättsarbetet.

Ovanstående prestationer ökar förutsättningarna och möjligheterna att säkerställa Sveriges internationella åtaganden regionalt och lokalt.

Resultatbedömning

Verksamheten inom området Folkhälsa, jämställdhet, integration med mera bedrivs i enlighet med av regeringen satta mål samt behov och förutsättningar i länet. Den samverkan Länsstyrelsen har med andra aktörer, både regionalt men särskilt lokalt, där verksamheten utarbetas i samråd med andra aktörer är av fortsatt central betydelse och bidrar till hög ändamålsenlighet i prestationer och resultat. Länsstyrelsens övergripande bedömning är att samtliga arenor för dialog, samtal, samverkan samt kunskaps- och erfarenhetsutbyte under året fortsatt har främjat och stärkt förutsättningarna för social hållbarhet i länet.

Länsstyrelsen bedömer att det sammantagna resultatet inom området är gott.

Övrig redovisning

Avsnittet innehåller redovisningar och åiterrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
2 kap. 4 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag
3 kap. 1 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag
3 kap. 2 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Avsnittet innehåller information som Länsstyrelsen bedömer är av väsentlig betydelse för regeringens uppföljning och prövning enligt 2 kap. 4 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt uppgifter enligt 3 kap. 1 § och 2 § i samma förordning.

Information av väsentlig betydelse

Länsstyrelsen Värmland har valt att lyfta två områden av väsentlig betydelse.

Det är två områden som kunnat ges ett utökat fokus då extra resurser tillförts. Dess är två av Länsstyrelsens tre områden som genomlysts ur ett strategiskt perspektiv, där det tredje är gränsfrågorna Sverige – Norge. Till elektrifieringssatsningen har projektmedel erhållits från extern myndighet, när det gäller metodutveckling med skogen som tema har en prioritering gjorts som möjliggjort användning av myndighetens egna medel.

Elektrifiering och energiplanering

Länsstyrelsen samordnar länets aktörer i samhällets elektrifiering och har dessutom arbetat vidare med den regionala vindkraftsanalysen. Med utgångspunkt i el- och effektanalysen som togs fram 2022 gjordes en sammanställning av energisituationen i Värmland. Underlaget skickades ut till beslutsfattare inom region och kommuner för att öka kunskapen om energiläget i länet och bidra till ökad medvetenhet om behovet av åtgärder på regional och lokal nivå.

Vid insynsrådet i mars 2023 fördes ett samtal om Länsstyrelsens roll som en samlande kraft för ett hållbart Värmland, där energisituationen i länet nu och i framtiden diskuterades. Länsstyrelsen har under året samverkat med externa aktörer för att möjliggöra en utveckling av samhällets elektrifiering.

Metodutveckling – tema skogen

Länsstyrelsen har under 2023 intensifierat arbetet inom det skogliga området. Detta har gjorts med syfte att arbeta mer effektivt och konstruktivt både internt och i samverkan med andra aktörer i länet. Uppdraget har till stor del fungerat som ett metodutvecklingsprojekt och har resurssatts med en samordnare från maj 2023 till april 2024.

Externt har fokus legat på att ge den regionala samverkan kring skogliga frågor en nystart. Viktiga delar i samverkan har varit att få en överblick över vem som gör vad i det värmländska skogslandskapet och hur olika uppdrag och strategier hänger samman. I november 2023 anordnades ett skogligt rådslag med syfte att få en gemensam bild av målkonflikter och möjliga synergier i skogen.

Sammanställning av väsentliga uppgifter

Sammanställningarna är gjorda enligt 2 kap. 4 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Belopp angivna i tkr.

Sammanställning väsentliga övriga uppgifter	År 2023	År 2022	År 2021	År 2020	År 2019
Beviljad Låneram i Riksgälden	7 700	7 200	7 200	7 200	6 800
Utnyttjad Låneram i Riksgälden	7 181	5 793	5 165	4 955	4 177
Beviljad Räntekontokredit i Riksgälden	8 000	8 000	7 000	7 000	6 900
Utnyttjad Räntekontokredit i Riksgälden	0	0	0	0	7 348
Ränteintäkter Räntekonto	2 499	358	0	0	0
Räntekostnader Räntekonto	-224	0	0	-1	-60
Budget Avgiftsintäkter som disponeras	1 760	2 660	3 655	3 655	3 520
Utfall mot budget Avgiftsintäkter som disponeras	2 471	2 549	1 727	1 736	3 219
Utfall enligt resultaträkning Avgiftsintäkter som disponeras	23 448	31 292	23 635	15 695	14 316
Budget Avgiftsintäkter som inte disponeras	11 200	11 200	12 500	12 500	10 330
Utfall Avgiftsintäkter som inte disponeras	11 875	12 793	11 122	9 986	12 856
Antal årsarbetskrafter ¹⁾	217	225	215	208	199
Medeltal anställda ²⁾	243	250	235	226	226
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 190	1 234	1 177	1 035	1 008
Årets kapitalförändring	-91	359	-533	-62	224
Balanserad kapitalförändring	-303	-267	228	290	66

¹⁾ Med årsarbetskrafter avses antal anställda personer omräknat till heltidsarbetande. Sammanlagd arbetad tid divideras med en länsstyrelsegenomsnittlig möjlig arbetstid på 1710 timmar.

²⁾ Medeltal anställda beräknas som samtliga månadsanställda reducerat med anställningsperiod samt tjänstledighet om 100%. Därutöver räknas timanställdas anställningsomfattning utifrån antalet genomförda arbetstimmar under anställningsperioden.

Sammanställning väsentliga uppgifter anslagskredit	År 2023	År 2022	År 2021	År 2020	År 2019
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 013 Länsstyrelserna m.m. Värmlands län	3 861	3 957	3 973	3 440	3 451
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 013 Länsstyrelserna m.m. Värmlands län	0	0	0	0	0
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 19 Regional utveckling 19 01 001 013	15	69	69	104	373
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 19 Regional utveckling 19 01 001 013	0	69	0	0	0

Sammanställning väsentliga uppgifter anslagssparande	År 2023	År 2022	År 2021	År 2020	År 2019
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 013 Länsstyrelserna m.m. Värmlands län	3 661	3 909	3 738	2 432	1 902
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 19 Regional utveckling 19 01 001 013	57	0	304	522	25

Sammanställning väsentliga uppgifter tilldelade bemyndigande/åtaganden inom bemyndigande	År 2023	År 2022	År 2021	År 2020	År 2019
Tilldelade bemyndigande: Utgiftsområde 19 Regional utveckling 19 01 001 013	0	750	1 600	3 000	10 000
Åtaganden inom bemyndigande: Utgiftsområde 19 Regional utveckling 19 01 001 013	0	193	1 573	2 443	593

Avgiftsbelagd verksamhet

Avgiftsbelagd verksamhet redovisas i enlighet med 3 kap. 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Tabellerna i avsnittet visar intäkter, kostnader och utfall för Länsstyrelsens avgiftsbelagda verksamhet, enligt den indelningen för åiterrapportering som framgår av budgeten för avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras i regleringsbrevet

Belopp angivna i tkr.

Avgifter – Offentligrättsliga avgifter

Verksamhet	År 2021: Ack. utfall	År 2022: Utfall intäkter	År 2022: Utfall kostnader	År 2022: Netto utfall	År 2023: Budget intäkter	År 2023: Utfall intäkter	År 2023: Budget kostnader	År 2023: Utfall kostnader	År 2023: Netto budget	År 2023: Netto utfall	År 2023: Ack. utfall
Registreringsavgift för jaktområden	-16	52	16	36	30	25	30	25	0	0	20
Djur och lantbruk (avgift för extra kontroller med mera)	-475	373	413	-40	300	494	270	603	30	-109	-624
Delgivning	1	39	41	-2	25	41	25	41	0	0	0
Övrig offentligrättslig verksamhet	202	864	903	-39	5	864	5	1 029	0	-165	-2
Summa offentligrättsliga avgifter	-288	1 329	1 374	-45	360	1 425	330	1 698	30	-274	-607

Avgifter – Uppdragsverksamhet

Verksamhet	År 2021: Ack. utfall	År 2022: Utfall intäkter	År 2022: Utfall kostnader	År 2022: Netto utfall	År 2023: Budget intäkter	År 2023: Utfall intäkter	År 2023: Budget kostnader	År 2023: Utfall kostnader	År 2023: Netto budget	År 2023: Netto utfall	År 2023: Ack. utfall
Resurssamordning	26	1 220	1 220	0	1 400	1 046	1 400	1 040	0	6	32
Övrig uppdragsverksamhet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Summa avgift uppdragsverksamhet	26	1 220	1 220	0	1 400	1 046	1 400	1 040	0	6	32

Året i siffror

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppdrag/Uppgift	Källa till uppgift/uppdrag
3 kap. 2 § förordning om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag
2 kap. 4 § förordning om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag
2.1 Årsredovisning i enhetlig struktur, redovisning av statistik med mera	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Tabell A – Verksamhetskostnader 2021–2023

Belopp angivna i tkr.

Verksamhetsområde	År 2023	År 2022	År 2021
20–21 (exkl. 201) Övrig förvaltning ¹⁾	5 698	6 471	9 189
201 Allmänna val	202	3 394	120
25 Trafikföreskrifter	533	232	363
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	14 103	12 236	11 890
30 Regional tillväxt	5 379	6 498	5 519
34 Infrastrukturplanering	1 337	1 077	903
40 Hållbar samhällsplanering och boende	6 290	4 834	4 341
41 Stöd till boende och energitåtgärder	1 421	1 912	2 447
42 Energi och klimat	4 274	4 438	3 564
43 Kulturmiljö	4 788	4 589	4 032
45 Samhällsskydd och beredskap	13 047	12 984	14 529
46 Civilområde	0	0	0
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	11 125	13 771	14 402
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	41 187	51 786	42 490
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	4 367	4 163	3 532
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	11 884	11 515	7 019
54 Mineralfyndigheter	13	3	8
55 Miljöfarlig verksamhet	5 557	5 860	5 731
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	259	391	294
57 Förorenade områden, efterbehandling	3 802	3 210	2 869
58 Restaurering	6 417	7 677	8 931
60 Lantbruk och landsbygd	25 348	32 662	30 686
61 Rennäring och fjällförvaltning (enbart Dalarnas, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)	0	0	0
62 Fiske	1 448	2 912	4 332
70 Folkhälsa	4 299	3 958	3 339
80 Jämställdhet	4 465	3 939	3 783
81 Nationella minoriteter	0	0	0
82 Mänskliga rättigheter	1 387	1 672	1 426
85 Integration	7 765	10 376	10 196
10 Myndighetsövergripande verksamhet	19 473	18 263	13 735

Verksamhetsområde	År 2023	År 2022	År 2021
11 Administration och intern service	54 727	48 051	44 426
99 Resurssamverkan ²⁾	676	937	1 024
20–85 Summa produktion	186 397	212 558	195 938
10–85 Summa verksamhetskostnad exkl. resurssamverkan	260 597	278 872	254 099
10–99 Total verksamhetskostnad ³⁾	261 273	279 808	255 123

¹⁾ Eftersom allmänna val har inkorporerats i 3 § (3 § p. 1) i förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion och därmed jämföras med övriga uppgifter, urskiljs VÅS 201 Allmänna val från Övrig förvaltning (VÅS 20–21) från 2018.

²⁾ Den del av kostnader för resurssamverkan som inte avser den egna länsstyrelsen redovisas på denna rad. Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhetskod, oftast adm. och intern service (11).

³⁾ Totalsumma verksamhetskostnader ska stämma överens med verksamhetskostnader enligt resultaträkningar.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP.

Kommentar till Tabell A

Ökningen inom verksamhetsområde 28 förklaras huvudsakligen av att djurmärkningskontroller som genomförts inom ramen för jordbrukarstödskontroller ändrat verksamhetskod från område 60 till på område 28.

Minskningen inom verksamhetsområde 51 beror lägre extern tilldelning i uo20. anslag 1:3,

Förändringen av jordfondensfastigheter är lägre än 2022 vilket förklarar förändringen inom verksamhetsområde 60. Inom verksamhetsområde 85 beror minskningen främst på att förvaltning av medel för länsstyrelsegemensam samordning inom integrationsområdet har tagits bort i regeringsbrev för 2023.

Inom verksamhetsområde 11 beror ökningen främst på ökade avgifter till förmånsbestämd pension (SPV). Kostnader för det länsstyrelsegemensamma IT har ökat. Därtill har anpassning av lokaler och arbetssätt gjorts i samband med nytt hyresavtal till det hybrida arbetslivet.

Tabell B1, B2 – Verksamhetskostnader och myndighetsgemensam verksamhet

Belopp angivna i tkr.

Tabell B1 – Verksamhetskostnader 2023

Verksamhetsområde	Kostnad exkl. OH (tkr)	Kostnad exkl. OH (%)	OH-kostnad (tkr)	OH-kostnad (%)	Kostnad inkl. OH (tkr)	Kostnad inkl. OH (%)
20–21 (exkl. 201) Övrig förvaltning ¹⁾	5 698	2,19 %	2 676	3,62 %	8 374	3,22 %
201 Allmänna val	202	0,08 %	98	0,13 %	300	0,12 %
25 Trafikföreskrifter	533	0,20 %	271	0,37 %	803	0,31 %
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	14 103	5,41 %	6 490	8,79 %	20 593	7,91 %
30 Regional tillväxt	5 379	2,06 %	2 067	2,80 %	7 445	2,86 %
34 Infrastrukturplanering	1 337	0,51 %	492	0,67 %	1 829	0,70 %
40 Hållbar samhällsplanering och boende	6 290	2,41 %	3 092	4,19 %	9 382	3,60 %
41 Stöd till boende och energiåtgärder	1 421	0,55 %	694	0,94 %	2 115	0,81 %
42 Energi och klimat	4 274	1,64 %	2 064	2,79 %	6 339	2,44 %
43 Kulturmiljö	4 788	1,84 %	1 955	2,65 %	6 743	2,59 %
45 Samhällsskydd och beredskap	13 047	5,01 %	5 175	7,01 %	18 222	7,00 %
46 Civilområde	0	0,00 %	0	0,00 %	0	0,00 %
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	11 125	4,27 %	4 816	6,52 %	15 942	6,13 %
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	41 187	15,80 %	12 625	17,09 %	53 812	20,68 %
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	4 367	1,68 %	2 195	2,97 %	6 562	2,52 %
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	11 884	4,56 %	5 382	7,29 %	17 266	6,63 %
54 Mineralfyndigheter	13	0,00 %	6	0,01 %	19	0,01 %
55 Miljöfarlig verksamhet	5 557	2,13 %	2 794	3,78 %	8 351	3,21 %
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	259	0,10 %	132	0,18 %	391	0,15 %
57 Förorenade områden, efterbehandling	3 802	1,46 %	1 918	2,60 %	5 720	2,20 %
58 Restaurering	6 417	2,46 %	1 886	2,55 %	8 303	3,19 %
60 Lantbruk och landsbygd	25 348	9,73 %	9 149	12,39 %	34 497	13,25 %
61 Rennäring och fjällförvaltning (enbart Dalarnas, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)	0	0,00 %	0	0,00 %	0	0,00 %
62 Fiske	1 448	0,56 %	586	0,79 %	2 033	0,78 %
70 Folkhälsa	4 299	1,65 %	1 797	2,43 %	6 097	2,34 %
80 Jämställdhet	4 465	1,71 %	1 778	2,41 %	6 243	2,40 %
81 Nationella minoriteter	0	0,00 %	0	0,00 %	0	0,00 %
82 Mänskliga rättigheter	1 387	0,53 %	641	0,87 %	2 028	0,78 %
85 Integration	7 765	2,98 %	3 080	4,17 %	10 845	4,17 %

Verksamhetsområde	Kostnad exkl. OH (tkr)	Kostnad exkl. OH (%)	OH- kostnad (tkr)	OH- kostnad (%)	Kostnad inkl. OH (tkr)	Kostnad inkl. OH (%)
10 Myndighetsövergripande verksamhet	19 473	7,47 %				
11 Administration och intern service	54 727	21,00 %				
99 Resurssamverkan ²⁾	676		341		1 017	
20–85 Summa produktion	186 397	71,51 %	73 859	100 %	260 256	100 %
20–85 varav personalkostnad kontoklass 4	145 015					
10–85 Summa verksamhetskostnad exkl. resurssamverkan	260 597	100 %			260 256	100 %
10–99 Total verksamhetskostnad³⁾	261 273				261 273	

¹⁾ Eftersom allmänna val har inkorporerats i 3 § (3 § p. 1) i förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion och därmed jämföras med övriga uppgifter, urskiljs VÅS 201 Allmänna val från Övrig förvaltning (VÅS 20–21).

²⁾ Den del av kostnader för resurssamverkan som inte avser den egna länsstyrelsen redovisas på denna rad. Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhetskod, oftast adm. och intern service (11).

³⁾ Totalsumma verksamhetskostnader skall överensstämma med verksamhetskostnaderna enligt resultaträkningen.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

Tabell B2 – Myndighetsgemensam verksamhet 2023

Myndighetsgemensam verksamhet	Kostnad exkl. OH (tkr)	Kostnad exkl. OH (%)
113–115 Samkostnad nivå 1 - Utrustning och gem service, lokaler och IT-verksamhet ¹⁾	32 092	22,13 %
110–112, 116–119 Samkostnad nivå 2 - Ekonomi- och personaladministration ¹⁾	22 635	15,61 %
100–109 Samkostnad nivå 3 - Myndighetsövergripande verksamhet/ledningsfunktion ¹⁾	19 473	13,43 %

¹⁾ Summan på nivå 1–3 ska överensstämma med summan av Myndighetsövergripande verksamhet och Administration och intern service. Den procentuella fördelningen skall visa resp. nivåns andel av personalkostnaderna vht 2–8 (kkl 4).

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

Kommentar till Tabell B1, B2

De myndighetsövergripande kostnaderna, inklusive administration och intern service, uppgår till cirka 74 miljoner kronor. Dessa utgör drygt 28 procent av de totala verksamhetskostnaderna. Det är en ökning från 2022. Ökningen kan härledas till att de gemensamma kostnaderna har ökat medan antalet medarbetare endast ökat marginellt.

OH-kostnaden är högst på VÅS 51, skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade samt på VÅS 60 Lantbruk. Det beror på att dessa verksamheter har hög andel personalkostnad.

VÅS 51, skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel ligger fortsättningsvis på drygt 20 procent av kostnaderna inklusive OH. Det är en minskning från drygt 23 procent för 2022 och det beror på att området minskar i omfattning som ett resultat av minskade uppdrag och tilldelad budget.

Tabell C – Årsarbetskrafter (ÅA) 2021–2023

Verksamhetsområde	2023 ÅA totalt	2023 ÅA kvinnor	2023 ÅA män	2022 ÅA totalt	2021 ÅA totalt
20–21 (exkl. 201) Övrig förvaltning ¹⁾	6,3	3,6	2,7	6,1	9,4
201 Allmänna val	0,2	0,2	0	3,9	0,1
25 Trafikföreskrifter	0,7	0,5	0,2	0,3	0,5
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	15,7	14,8	0,8	13,5	13,2
30 Regional tillväxt	5,0	2,8	2,2	7,3	6,7
34 Infrastrukturplanering	1,2	0,7	0,5	1,1	1,0
40 Hållbar samhällsplanering och boende	7,6	3,4	4,2	6,3	5,6
41 Stöd till boende och energiåtgärder	2,0	0,1	2,0	2,5	3,6
42 Energi och klimat	4,9	4,1	0,8	4,6	4,3
43 Kulturmiljö	4,7	3,9	0,8	5,0	5,0
45 Samhällsskydd och beredskap	11,0	8,6	2,5	10,7	15,5
46 Civilområde	0	0	0	0	0
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	11,7	5,8	5,8	13,6	14,2
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	33,3	13,5	19,8	42,1	37,2
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	5,6	5,0	0,7	5,6	4,8
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	13,1	4,3	8,8	12,2	10,4
54 Mineralfyndigheter	0	0	0	0	0
55 Miljöfarlig verksamhet	6,7	2,5	4,2	7,7	7,4
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	0,3	0,1	0,2	0,5	0,4
57 Förorenade områden, efterbehandling	4,7	4,3	0,5	4,1	4,1
58 Restaurering	4,8	1,5	3,3	4,5	4,1
60 Lantbruk och landsbygd	24,2	17,3	6,9	24,6	21,2
61 Rennäring och fjällförvaltning (enbart Dalarnas, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)	0	0	0	0	0
62 Fiske	1,4	0,1	1,3	1,6	1,4
70 Folkhälsa	4,1	3,6	0,6	4,2	3,2
80 Jämställdhet	4,4	4,4	0	3,6	3,4
81 Nationella minoriteter	0	0	0	0	0
82 Mänskliga rättigheter	1,6	1,6	0	1,6	1,6
85 Integration	7,5	7,2	0,3	5,3	6,3
10 Myndighetsövergripande verksamhet	14,7	10,2	4,5	14,0	10,5
11 Administration och intern service	19,1	14,2	4,9	17,4	18,0
99 Resurssamverkan	0,8	0,7	0,1	1,1	1,3
20–85 Summa årsarbetskrafter produktion	182,7	113,8	68,9	192,7	184,8

Verksamhetsområde	2023 ÅA totalt	2023 ÅA kvinnor	2023 ÅA män	2022 ÅA totalt	2021 ÅA totalt
10–85 Summa årsarbetskrafter exkl. resurssamverkan	216,5	138,2	78,4	224,1	213,3
10–99 Summa årsarbetskrafter totalt	217,3	138,8	78,5	225,2	214,6

¹⁾ Eftersom allmänna val har inkorporerats i 3 § (3 § p. 1) i förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion och därmed jämföras med övriga uppgifter, urskiljs VÅS 201 Allmänna val från Övrig förvaltning (VÅS 20–21).

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP.

Kommentar till Tabell C

Antalet årsarbetskrafter har minskat totalt sett men är ännu inte nere på samma nivå som 2021. Minskningen från 2022 till 2023 är nästan 8 årsarbetskrafter. En ökning av antalet medarbetare har skett på administration och intern service. Den största minskningen finns inom verksamhetsområde 51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden. Det är en effekt av minskade anslag.

Tabell D – Representation

Nyckeltal	År 2023 totalt (tkr)	År 2023 per ÅA (kr)	År 2022 totalt (tkr)	År 2022 per ÅA (kr)	År 2021 totalt (tkr)	År 2021 per ÅA (kr)
Intern representation	251	1 156	184	815	60	282
Extern representation	958	4 408	357	1 587	138	644

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

Kommentar till Tabell D

Ökningen i den externa representationen beror på en medveten ökad verksamhet på residenset. Kungens jubileumsår med anledning av 50 år på tronen och besök av nordiska rådet är exempel på aktiviteter som skett externt. Verksamhet som Länsstyrelsen bedriver i projektform finns även med och driver upp kostnaderna för representation. Det finns en postpandemieffekt och ett uppdämt behov att möta länet och främja samverkan genom att nyttja residensets och ämbetets möjligheter.

Avseende den interna representationen finns det ett behov att stärka vikänslan i myndigheten då vi under 2022–2023 omorganiserat samtidigt som vi minskat och ställt om våra lokaler. Satsningen på chefsdagar är en del i en satsning på att utveckla ledarskapet i myndigheten efter omorganisationen. Delvis syns inflationseffekter och delvis förklaras de ökade kostnaderna av postpandemieffekter.

Tabell E – Lokaler

Nyckeltal ¹⁾	Lokal	År 2023	År 2022	År 2021
Lokalkostnader (tkr), VÄS 103 ²⁾	Residens	1 622	1 307	1 226
Lokalyta (m ²)	Residens	711	711	711
Lokalkostnad per m ² (kr)	Residens	2 281	1 838	1 724
Lokalkostnader (tkr), VÄS 113 ³⁾	Lokaler, övriga ³⁾	10 363	10 788	10 191
Lokalyta (m ²)	Lokaler, övriga	5 178	6 606	6 860
Lokalkostnad per m ² (kr)	Lokaler, övriga	2 001	1 633	1 486
Lokalkostnader per årsarbetskraft (tkr)	Lokaler, övriga	48	48	47
Lokalyta per årsarbetskraft (m ²)	Lokaler, övriga	24	29	32
Kontorslokalyta (m ²) ⁴⁾	Kontorslokaler	4 601	6 356	6 610
Kontorslokalyta per årsarbetskraft (m ²)	Kontorslokaler	21	28	31
Lokalkostnader (tkr)	Lokaler totalt	11 985	12 095	11 417

¹⁾ Urvalen för lokalkostnaderna som redovisas i denna tabell är inte desamma som de urval som görs för de lokalkostnader som redovisas i resultaträkningen. Dessa tabeller har inte samma definition.

²⁾ Residensets lokalkostnader redovisas under VÄS 103 Servicestöd till ledningen.

³⁾ Med lokaler, övriga avses samtliga utrymmen förutom residenset som kontorslokaler, förråd, källare och garage. Med lokalkostnader avses hyra, lokalvård, larm och bevakningskostnader, avskrivningskostnader med mera. Dessa kostnader redovisas under VÄS 113 Lokaler.

⁴⁾ Med kontorslokaler avses ytor ovan mark som kontorsrum, biytor som korridorer, toaletter, trapphus, närarkiv, närförråd etcetera.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

Kommentar till Tabell E

Hyran för residenset har ökat. Ökningen beror på kända parametrar i enlighet med hyreskontrakt.

Minskningen i lokalyta beror på att ett nytt hyresavtal avseende Växnäsgatan 5 har skrivits och gäller från den 1 maj 2023. Minskningen av lokalytan är ett resultat av ett strategiskt beslut om ändrade lokaler och arbetsätt. Det nya avtalet har inneburit en lägre totalkostnad för lokaler, men en ökad lokalkostnad per kvadratmeter. Jämförelsesiffror ÅR 2022 och ÅR 2021 är justerade så att lokalkostnader residens ingår i lokalkostnader totalt, se sista raden tabell E.

Tabell F – Redovisning av ärenden 2023

(samtliga ärenden oavsett databas)

Verksamhetsområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden	Antal upprättade ärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år
10–11 Myndighetsövergripande, administration och intern service	43	129	353	440	85	1
20–21 (exkl. 201) Övrig förvaltning	87	826	90	913	90	0
201 Allmänna val	0	105	0	99	6	0
25 Trafikföreskrifter	15	103	2	112	8	0
28 Livsmedelskontroll, djurskydd	100	1 645	969	2 578	136	1

Verksamhetsområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden	Antal upprättade ärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år
och allmänna veterinära frågor						
30 Regional tillväxt	8	12	5	17	8	2
34 Infrastrukturplanering	6	22	3	29	2	0
40 Hållbar samhällsplanering och boende	93	486	20	518	81	0
41 Stöd till boende och energiåtgärder	45	435	5	282	203	3
42 Energi och klimat	95	57	8	74	86	16
43 Kulturmiljö	63	1 119	23	1 146	59	6
45 Samhällsskydd och beredskap	61	195	42	156	142	9
46 Civilområde						
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	128	300	19	319	128	26
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	118	99	160	233	144	65
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	194	795	54	826	217	5
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	158	411	49	483	135	8
54 Mineralfyndigheter	0	9	0	9	0	0
55 Miljöfarlig verksamhet	134	613	137	717	167	10
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	9	210	4	211	12	1
57 Förorenade områden, efterbehandling	38	44	29	64	47	4
58 Restaurering	23	16	11	16	34	12
60 Lantbruk och landsbygd ¹⁾	1 863	9 992	101	8 575	3 381	218
61 Rennäring och fjällförvaltning (enbart Dalarnas, Jämtlands, Västerbottens o Norrbottens län)						
62 Fiske	49	331	10	348	42	8
70 Folkhälsa	17	39	17	51	22	4
80 Jämställdhet	3	13	8	19	5	0
81 Nationella minoriteter	0	1	0	0	1	0
82 Mänskliga rättigheter	6	11	1	9	9	1
85 Integration	47	21	11	53	26	2
10–85 Totalt antal ärenden	3 403	18 039	2 131	18 297	5 276	402

¹⁾ Under 2023 har huvuddelen av länsstyrelsernas arbete hanterat stöd i den nya strategiska planen för ny jordbrukspolitik där jordbrukarstöd och projekt- och investeringsstöd hanteras i Jordbruksverkets IT-system. I den ingående balansen ingår dock jordbrukarstöd och landsbygdsstöd från ÅR 2022 och tidigare. Helt rättvisande statistik över handlagda ärenden inom området jordbrukarstöd (601) är inte möjliga att hämta ut i sin helhet. Statistik för ansökan om åtaganden och några få mindre stödformer ingår inte. För landsbygdsstöden (602) och projekt- och investeringsstöden (603) redovisas komplett ärendestatistik av både ansökningar om stöd och utbetalningar. Det som redovisas här är den ärendestatistik som hämtas från Länsstyrelsens ärendehandläggningssystem Platina summerat med ärenden från Jordbruksverkets IT-system, BLIS.

Källa: Ärendehandläggningssystemet Platina och Jordbruksverket.

Kommentar till Tabell F

Område Samhällsskydd och beredskap har en högre utgående balans 2023 än ingående balans i början av året. Detta beror främst på en utökning av uppdrag inom området i kombination med personalomsättning vilket till viss del påverkat verksamheten.

Ärenden inom område Stöd till boende och energiåtgärder har ökat under 2023 på grund av det nya energieffektiviseringsstödet till småhus. Många ansökningar är tyvärr inte stödberättigade vilket innebär en hög andel avslag.

Antalet ärenden som gäller nybildning eller ombildning av naturreservat har ökat något, bland annat till följd av förfrågningar från markägare och andra aktörer. Det påverkas även av att särskilda medel lämnats för revidering av gällande beslut och skötselplaner vilket medfört att nya ärenden initierats av Länsstyrelsen.

Den relativt stora förändringen inom verksamhetsområde 58 beror på att vi Länsstyrelsen har initierat ärenden i högre utsträckning än tidigare.

Ärendebalansen har ökat avsevärt inom VHT 60. I och med införandet av strategisk plan 2023 – 2027 förändras utbetalningsplanen för jordbrukarstöden. Det gör att utgående balans är högre än tidigare år och kommer vara så under programperioden. Antalet gamla ärenden har minskat. Det beror på att de tekniska möjligheterna för att fatta beslut är på plats och att en större arbetsinsats gjorts under året för att avsluta ärenden inom Landsbygdsprogrammet. Eftersom dessa ärenden utgör mer än hälften av totalen i de flesta hänseenden får de stor påverkan på utfallet som helhet.

Inom område integration har fler äldre ärenden avslutats under 2023 vilket minskar utgående balansen.

Tabell G – Överklagade beslut 2023

Verksamhetsområde	Antal överklagade beslut ¹⁾	Antal beslut ²⁾	Andel överklagade beslut ³⁾ (%)
10–11 Myndighetsövergripande, administration och intern service	0	440	0 %
20–21 (exkl. 201) Övrig förvaltning	8	913	0,9 %
201 Allmänna val	0	99	0 %
25 Trafikföreskrifter	2	112	1,8 %
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	35	2 578	1,4 %
30 Regional tillväxt	0	17	0 %
34 Infrastrukturplanering	0	29	0 %
40 Hållbar samhällsplanering och boende	40	518	7,7 %
41 Stöd till boende och energiåtgärder	16	222	7,2 %
42 Energi och klimat	0	74	0 %
43 Kulturmiljö	1	1 146	0,1 %
45 Samhällsskydd och beredskap	1	156	0,6 %
46 Civilområde			
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	18	319	5,6 %
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	4	233	1,7 %
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	18	826	2,2 %
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	11	483	2,3 %
54 Mineralfyndigheter	0	9	0 %
55 Miljöfarlig verksamhet	4	717	0,6 %
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	0	211	0 %
57 Förorenade områden, efterbehandling	1	64	1,6 %
58 Restaurering	0	16	0 %
60 Lantbruk och landsbygd	7	821	0,9 %
61 Rennäring och fjällförvaltning (enbart Dalarnas, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)			
62 Fiske	3	348	0,9 %
70 Folkhälsa	0	51	0 %
80 Jämställdhet	0	19	0 %
81 Nationella minoriteter	0	0	0 %
82 Mänskliga rättigheter	0	9	0 %
85 Integration	0	53	0 %
10–85 Totalt antal ärenden	169	10 483	1,6 %

¹⁾ Avser beslut som överklagats till högre instans 2023, oavsett vilket år som beslutet är fattat.

²⁾ Avser beslut som fattats av Länsstyrelsen under 2023.

³⁾ Avser antalet överklagade beslut under 2023 dividerat med antalet beslut under 2023.

Källa: Ärendehandläggningssystemet Platina.

Kommentar till Tabell G

Den totala andelen beslut som överklagas är 1,6 procent, som är en mycket liten andel men som ökat något från föregående års 1,4 procent. Ökad andel överklagade beslut finns inom verksamhetsområde 28, verksamhetsområde 40 och verksamhetsområde 41. Andelen överklagade beslut för verksamhetsområde 50 har minskat från 10,6 procent (31 överklagade beslut) till 5,6 procent (18 överklagade beslut), och inom verksamhetsområde 62 fiske har andelen sjunkit från 5,3 procent (25 överklagade beslut) till 0,9 procent (3 överklagade beslut). Det är svårt att peka på någon särskild omständighet som påverkar andelen överklagade beslut och i flera av verksamhetsområdena är det förhållandevis små siffror som kan variera från år till år.

Tabell H – Överklagade beslut som ändrats i högre instans 2023

Verksamhetsområde	Antal överklagade beslut med dom i högre instans ¹⁾	varav antal ändrade beslut i högre instans ²⁾	Andel ändrade beslut (%) ³⁾
10–11 Myndighetsövergripande, administration och intern service	0	0	0 %
20–21 (exklusive 201) Övrig förvaltning	2	0	0 %
201 Allmänna val	0	0	0 %
25 Trafikföreskrifter	0	0	0 %
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	33	3	9,1 %
30 Regional tillväxt	0	0	0 %
34 Infrastrukturplanering	0	0	0 %
40 Hållbar samhällsplanering och boende	29	3	10,3 %
41 Stöd till boende och energiåtgärder	0	0	0 %
42 Energi och klimat	0	0	0 %
43 Kulturmiljö	0	0	0 %
45 Samhällsskydd och beredskap	1	0	0 %
46 Civilområde	0	0	0 %
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	18	4	22,2 %
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	2	0	0 %
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	20	5	25 %
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	8	3	37,5 %
54 Mineralfyndigheter	0	0	0 %
55 Miljöfarlig verksamhet	2	1	50 %
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	0	0	0 %
57 Förorenade områden, efterbehandling	1	0	0 %
58 Restaurering	0	0	0 %
60 Lantbruk och landsbygd	3	0	0 %
61 Rennäring och fjällförvaltning (enbart Dalarnas, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)			
62 Fiske	0	0	0 %
70 Folkhälsa	0	0	0 %
80 Jämställdhet	0	0	0 %
81 Nationella minoriteter	0	0	0 %
82 Mänskliga rättigheter	0	0	0 %
85 Integration	0	0	0 %
10–85 Totalt antal ärenden	119	19	16,0 %

¹⁾ Avser antalet beslut som överklagats i högre instans vars domar/beslut inkommit till Länsstyrelsen under 2023.

²⁾ Avser beslut som ändrats under 2023 på grund av domar/beslut i högre instans.

³⁾ Antal ändrade beslut i högre instans under 2023 dividerat med antal beslut som överklagats till högre instans med dom/beslut under 2023.

Källa: Ärendehandläggningssystemet Platina.

Kommentar till Tabell H

Beträffande ändrade beslut i högre instans är benämningen inte alltid helt rättvisande då dessa innehåller en del beslut som endast ändrats marginellt eller i övrigt bara delvis. Av de ändrade besluten i verksamhetsområde 28 är alla tre delvis ändrade och Länsstyrelsen har överklagat en av domarna med god förhoppning om ändring i högre instans vilket skett tidigare med samma parter där förvaltningsrätten ändrat Länsstyrelsens beslut.

Av de tre ändrade besluten i verksamhetsområde 40 är ett ändrat endast i en mindre del. Beträffande de fem ändrade besluten i verksamhetsområde 52 avser alla fem en och samma ansökan om tillstånd för en skogsavverkning där domstolen upphävde Länsstyrelsens beslut om tillstånd och avvisade ansökan på grund av otillräckligt underlag från sökanden. Domen har påverkat Länsstyrelsens handläggning av motsvarande ärenden och Länsstyrelsen har inte heller bedömts ha rätt att överklaga domen. Även i verksamhetsområde 53 avser en av tre ändrade beslut delvis ändring av Länsstyrelsens beslut.

Tabell I - Handläggningstider

VÅS och ärendeslag med gemensamma mål	Mål dagar 2021–2023	Utfall (%) 2023	Utfall (%) 2022	Utfall (%) 2021	Medel-antal dagar 2023	Medel-antal dagar 2022	Medel-antal dagar 2021
202 Anmälan om svenskt medborgarskap ¹⁾	45	0 %	0 %	0 %	0	0	0
204 Begravningsfrågor ¹⁾	45	0 %	0 %	0 %	0	0	0
212 Auktorisation av bevakningsföretag ¹⁾	180						
282 Ansökan om tillstånd enligt 6 kap 4 § djurskyddslagen ²⁾	90	100 %	100 %	100 %	7,6	7,4	15,0
282 Ansökan om förprovning djurstall ²⁾	56	100 %	100 %	83,3 %	15,5	23,3	37,0
282 Anmälningsärenden djurskydd	90	98,7 %	95,7 %	93,1 %	17,2	20,9	11,0
40321 Överklagande av lov, förhandsbesked	150	95,2 %	82,5 %	98,6 %	93,5	85,3	68,0
40322 Överklagande av bygglov för bostäder, dock ej fritidsbostäder	120	91,7 %	81,8 %	75,0 %	74,1	89,6	69,0
4034 Överklagande av kommuns beslut enligt plan- och bygglagen	180	95,2 %	100 %	100 %	95,0	67,5	26,5
505 Överklagade kommunala beslut miljöbalken med flera författningar.	180	94,9 %	90,3 %	93,2 %	88,0	84,2	71,0
525 Samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken	42	42,6 %	72,5 %	78,5 %	69,9	44,5	33,0
526 Granskning av kommunal strandskyddsdispens ³⁾	21	98,9 %	90,0 %	99,2 %	7,4	13,0	2,0
551 Prövning miljöfarlig verksamhet 9 kap. miljöbalken - Ansökan om tillstånd (konc) ^{2, 4)}	180						
555 Anmälan ändring tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet	75	80,8 %	92,3 %	69,2 %	64,3	42,7	41,0
562 Prövning av avfall och	40	94,9 %	97,1 %	98,6 %	16,1	8,6	6,0

VÅS och ärendeslag med gemensamma mål	Mål dagar 2021–2023	Utfall (%) 2023	Utfall (%) 2022	Utfall (%) 2021	Medel-antal dagar 2023	Medel-antal dagar 2022	Medel-antal dagar 2021
producentansvar							
566 Tillsyn av avfall och producentansvar	30	98,1 %	98,0 %	96,5 %	14,4	6,4	3,0
602 Ansökan om stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – företagsstöd ^{5,6)}	180	5 %	5 %	26 %	566	307	263
602 Ansökan om stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – projektstöd ^{5, 6)}	180	47 %	53 %	52 %	440	176	434
602 Ansökan om stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – miljöinvesteringar ^{5, 6)}	180	95 %	82 %	97 %	59	108	76
622 Ansökan om stöd från Fiskerifonden - företagsstöd ^{5, 6)}	180						
622 Ansökan om stöd från Fiskerifonden - projektstöd ^{5, 6)}	180						
602 Ansökan om utbetalning av stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder-företagsstöd ^{6, 7)}	120	100 %	94 %	94 %	47	66	60
602 Ansökan om utbetalning av stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – projektstöd ^{6, 7)}	120	75 %	79 %	95 %	102	84	56
602 Ansökan om utbetalning av stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – miljöinvesteringar ^{6, 7)}	120	54 %	70 %	88 %	131	119	80
622 Ansökan om utbetalning av stöd från Fiskerifonden – företagsstöd ^{6, 7)}	120						
622 Ansökan om utbetalning av stöd från Fiskerifonden – projektstöd ^{6, 7)}	120						
623 Ansökan tillstånd flyttning och utplantering av fisk	30	79,8 %	16,8 %	58,0 %	31,7	75,8	29,0
623 Ansökan om förordnande som fisketillsynsman	40	85,2 %	94,3 %	79,0 %	38,4	26,5	19,0

¹⁾ Ärendeslaget är koncentrerat till länsstyrelserna i Stockholms, Östergötlands, Skåne, Västra Götalands, Dalarnas, Västernorrlands och Norrbottens län.

²⁾ Målet är satt från komplett ansökan.

³⁾ Enligt 19 kap 3 b § miljöbalken.

⁴⁾ Ärendeslaget är koncentrerat till länsstyrelserna i Stockholms, Uppsala, Östergötlands, Kalmar, Skåne, Hallands, Västra Götalands, Örebro, Dalarnas, Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län.

⁵⁾ Handläggningstid, ansökan om stöd: Mätning från att ansökan kom in till Länsstyrelsen fram till att Länsstyrelsen har fattat beslut om stöd. Målsättning för handläggningstiderna gäller för alla ansökningar oberoende av vilket år de kom in. 90% av ansökningarna om stöd ska vara beslutade inom 6 månader.

⁶⁾ Målet enligt SUSS PoF (Styr- och Uppföljningssystem i Samverkan för LB/Fiskestöden) Hämtas från Jordbruksverkets uppföljningsverktyg BLIS.

⁷⁾ Handläggningstid, ansökan om utbetalning: Mätning från att ansökan om utbetalning kom in till Länsstyrelsen fram till beslut. Målsättning för handläggningstiderna gäller för alla ansökningar oberoende av vilket år de kom in. 90% av ansökningarna om utbetalning ska vara beslutade inom 4 månader.

Källa: Ärendehanteringssystemet Platina och Jordbruksverket.

Kommentar till Tabell I

Ansökan om stöd

Under 2023 har handläggningstiderna ökat inom delar av verksamhetsområde 60 då äldre ärenden beslutats för att avsluta landsbygdsprogrammet. Rimlighetsbedömningen tar fortsatt lång tid. Det har varit svårt att få in dubbla offerter eller jämförande prisuppgifter. Länsstyrelserna noterar även att den generella ekonomiska osäkerheten gör banker försiktiga. Tidigare meddelade lånelöften förnyas bara delvis eller inte alls, ofta i ett sent skede av handläggningen.

I tabellen redovisas inte handläggningstiden för första årets projekt- och investeringsstöd i strategisk plan (603). Här har det varit stora uppstartsproblem och att bedöma rimligheten i ansökningarna har tagit tid och det har varit svårt att skilja ansökningar åt. Jordbruksverket har succesivt gjort ändrade bedömningar och en del ansökningar har fått handläggas flera gånger.

Ansökan om utbetalning

Länsstyrelserna har fokuserat på handläggning av utbetalningar då dessa har betydelse för lantbruksföretagens likviditet. Handläggningstiderna har generellt god målpuppfyllnad. Det har dock varit tidsödande att genomföra de kompletterande rimlighetsbedömningar av utgifter som krävs enligt handläggningsrutinerna. Detta har förlängt handläggningstiderna under hela 2023. Dessutom har ärenden som tagits ut för ”kontroll på plats” ofta fått vänta länge på besöket och därmed har handläggningstiderna även för dessa ärenden väsentligt förlängts. Handläggningstiden för miljöinvesteringar påverkas mycket av när ansökan kommer in, och därmed möjligheten att genomföra fältbesiktning i rätt tid.

I tabellen redovisas inte handläggningstiden för projekt- och investeringsstöd i strategisk plan (603). Utbetalningarna har bara kommit i gång i begränsad omfattning.

På verksamhetsområde 525 har handläggningstiden blivit längre. Detta beror på att de nya solcellsärendena är mer komplicerad att handlägga.

Finansiell redovisning

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppdrag/Uppgift	Källa till uppgift/uppdrag
7 kap. 2 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag

Resultaträkning

Belopp i tkr.

Resultaträkning	2023	2022	Not
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	129 117	134 062	1
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	23 448	31 292	2
Intäkter av bidrag	106 067	114 413	3
Finansiella intäkter	2 551	400	4
Summa	261 182	280 167	
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	-179 840	-175 899	5
Kostnader för lokaler	-12 212	-11 861	6
Övriga driftkostnader	-66 533	-89 905	7
Finansiella kostnader	-417	-139	8
Avskrivningar och nedskrivningar	- 2 270	-2 005	9
Summa	-261 273	-279 808	
Verksamhetsutfall	-91	359	
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter med mera som inte disponeras	11 875	12 793	10
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet	-11 875	-12 793	11
Saldo	0	0	
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	0	275	12
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	65 576	61 766	13
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	2 014	2 469	14
Finansiella intäkter	465	105	15
Avsättning till/upplösning av fonder med mera för transfereringsändamål	-96	-249	16
Lämnade bidrag	-67 958	-64 366	17
Saldo	0	0	
Årets kapitalförändring	-91	359	18

Balansräkning

Belopp i tkr.

Tillgångar	2023-12-31	2022-12-31	Not
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	0	0	
Summa	0	0	19
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	515	285	
Maskiner, inventarier, installationer med mera	6 563	5 583	
Summa	7 078	5 867	20
Utlåning			
Utlåning	1 400	1 400	
Summa	1 400	1 400	21
Varulager med mera			
Fastigheter	19 469	21 592	
Summa	19 469	21 592	22
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	1 093	605	23
Fordringar hos andra myndigheter	4 217	4 978	24
Övriga kortfristiga fordringar	740	654	25
Summa	6 051	6 237	
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	1 186	2 907	
Upplupna bidragsintäkter	14 617	22 919	
Övriga upplupna intäkter	825	642	
Summa	16 628	26 468	26
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	47 225	2 098	
Summa	47 225	2 098	27
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	40 798	90 780	28
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	1 259	1 197	29
Kassa och bank	16 104	20 607	30
Summa	58 160	112 584	
Summa tillgångar	156 011	176 247	

Kapital och skulder	2023-12-31	2022-12-31	Not
Myndighetskapital			
Statskapital	1 779	1 363	
Balanserad kapitalförändring	-303	-267	
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	-91	359	
Summa	1 385	1 454	31
Fonder			
Fonder	16 379	16 283	
Summa	16 379	16 283	16
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	696	806	32
Övriga avsättningar	1 337	987	33
Summa	2 032	1 793	
Skulder med mera			
Lån i Riksgäldskontoret	7 181	5 793	34
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	7 763	7 283	35
Leverantörsskulder	7 897	11 415	36
Övriga kortfristiga skulder	3 074	8 427	37
Depositioner	1 246	1 197	38
Summa	27 162	34 115	
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	13 725	13 659	
Oförbrukade bidrag	95 183	108 943	
Övriga förutbetalda intäkter	144	0	
Summa	109 052	122 602	39
Summa kapital och skulder	156 011	176 247	
Ansvarsförbindelser	Inga	Inga	

Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag

Belopp i tkr.

Anslag	Ing. överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regl.brev	Omdisponerat anslagsbelopp	Utnyttjad del av medgivet överskridande	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp	NOT
Utgiftsområde 1									
Rikets styrelse									
01 05 001 Länsstyrelserna med mera (ramanslag) 013 Värmlands län	3 909	128 676	0	0	0	132 585	-128 924	3 661	40
Utgiftsområde 19 01 001									
Regional tillväxt									
19 01 001 Regionala tillväxtåtgärder (ramanslag) 013 Värmlands län	-69	318	0	0	0	249	-192	57	41
Avslutade anslag									
Utgiftsområde 13									
Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering									
13 01 001 007 Information medborgarskaps ceremonier (ramanslag)									
Summa	3 840	128 994	0	0	0	132 834	-129 117	3 718	

Redovisning mot inkomsttitel

Belopp i tkr.

Inkomsttitel	Beräknat belopp	Inkomster	NOT
2511 016 Expeditions- och ansökningsavgifter	1 500	1 602	
2537 116 Miljöskyddsavgift Täckavgift	9 500	9 669	
2552 314 Avgifter enligt avfallsförordningen	200	198	
2714 114 Sanktionsavgifter	500	741	
2811 204 Övriga inkomster	-500	-334	
Summa	11 200	11 875	10

Redovisning av beställningsbemyndiganden

Belopp i tkr.

Anslag / Anslagsbenämning	Tilldelat bemyndigande	Ingående åtaganden 2023	Utestående åtaganden 2023	Utestående åtagandenas fördelning 2024	NOT
19 01 001 013					
Regionala tillväxtåtgärder, Länsstyrelsen Värmland	0	193	0	0	41

Tilläggsupplysningar och noter

Allmänt

Belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) där annat inte anges. De flesta belopp i resultatredovisning och de finansiella delarna är framtagna med hjälp av ett länsstyrelsegemensamt rapportpaket i Excel. Det innebär att talen innehåller decimaler, vilket ger avrundningsdifferenser.

Länsstyrelsens redovisning följer god redovisningssed enligt 6 § förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring. Brytdatum, det datum då löpande bokföring på räkenskapsåret avslutas, är den 5 januari 2024.

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB) samt Ekonomistyrningsverkets föreskrifter och allmänna råd till förordningen.

Med årsarbetskrafter avses antalet anställda personer omräknat till heltidsarbetande. Sammanlagd arbetad tid divideras med en länsstyrelsegenomsnittlig möjlig arbetstid = 1 710 timmar. Medeltal anställda beräknas som samtliga månadsanställda reducerat med anställningsperiod samt tjänstledighet om 100 procent. Därutöver räknas timanställdas anställningsomfattning utifrån antalet genomförda arbetstimmar under anställningsperioden.

Avvikelser från generella ekonomiadministrativa regler

I regleringsbrevet 2023 har regeringen beslutat om följande undantag från det ekonomiadministrativa regelverket:

- ”Bestämmelsen i 3 kap. 1 § andra stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag om att resultatredovisningen ska omfatta antalet och styckkostnaden för handläggningen av ärendeslag som omfattar ett stort antal ärenden, ska inte tillämpas på länsstyrelserna.”
- ”Med undantag från vad som gäller enligt 3 kap. 1 § tredje stycket och 3 kap. 2 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag, ska verksamhetskostnader och årsarbetskrafter redovisas i en för länsstyrelserna enhetlig struktur efter närmare anvisningar från Länsstyrelsen i Örebro län.”

Redovisnings- och värderingsprinciper

Periodavgränsningsposter

Inkomna fakturor till och med brytdag har bokförts. Fakturor som erhålls efter brytdagen redovisas som periodavgränsningsposter. Beloppsgränsen för periodavgränsningsposter har fastställts till 20 tusen kronor.

Löpande under året periodiseras förutbetalda kostnader såsom hyror med mera för att kostnaden ska belasta rätt period. Skulder till personalen i form av kompledighet och semesterlöner redovisas månadsvis och värder regleras i samband med bokslut.

Erhållna bidrag som inte förbrukats periodiseras och redovisas som oförbrukade bidrag. Kostnader motsvarande bidragsbelopp som ännu inte erhållits periodiseras och redovisas som upplupna bidragsintäkter.

Anläggningstillgångar

Tillgångar med en bedömd nyttjandeperiod om minst tre år och ett anskaffningsvärde på minst ett halvt basbelopp redovisas som anläggningstillgångar. Immateriella anläggningstillgångar vid anskaffningsvärde på minst 100 tusen kronor och för förbättringsutgifter på annans fastighet på minst 50 tusen kronor och markanläggningar som klassas som infrastrukturella tillgångar (naturmiljötillgång) på minst 250 tusen kronor.

Stationära och bärbara persondatorer kostnadsförs direkt på grund av den tekniska utvecklingen och prisnivån samt för bärbara datorer eftersom de utsätts för extra stort slitage.

På anskaffningsvärdet görs linjär avskrivning månadsvis.

Tillgångstyp	Avskrivningsplan
Immateriella anläggningstillgångar	5 år
Förbättringsutgift på annans fastighet	Högst 7 år
Maskiner	5 år
It-teknisk utrustning	3 år
Leasingavtal	3 år
Bilar och transportmedel	5 år
Konst	Ingen avskrivning
Övriga inventarier	5 år
Pågående nyanläggningar	Avskrivning startas vid färdigställning och inplacering i anläggningsgrupp

Jordfonden

Jordfondens fastigheter värderas till inköpspris, med justering för gjorda åtgärder. Enligt regleringsbrevet 2022 avseende utgiftsområde 23 anslag 1:20 anslagspost 2 villkor 6 ska vinst vid försäljning redovisas som statskapital och återinvesteras i Jordfonden. Årets vinster och förluster redovisas i resultaträkningen som årets kapitalförändring och omförs till statskapital nästkommande räkenskapsår. Vid försäljning och beräkning av marknadsvärde tas hänsyn till fastighetens virkesförråd för att få ett rättvisande marknadsvärde. Försäljning med hänsyn till fastighetens virkesförråd har inletts under 2022.

Lånefordringar

Länsstyrelsen gör bedömning av nedskrivningsbehov inför årsbokslut.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringar har tagits upp till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli inbetalt. Fordringar och skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Stora genomslag i den finansiella redovisningen

Verksamhetens intäkter och kostnader

Verksamhetens intäkter av bidrag och intäkter av avgifter och andra ersättningar har minskat framför allt på grund av minskad försäljning av Jordfonden samt minskade kostnader avseende naturvård och miljöskydd.

Transfereringar

Bidragsutbetalningarna har ökat främst inom verksamhetsområdena Integrationsfrågor och Miljömål.

Räntekonto

Minskning av räntekontot beror främst på bidrag från Migrationsverket som ligger i icke-räntebärande flöde från och med 2023. De betalades in till räntekonto 2022.

Oförbrukade bidrag

Minskning av oförbrukade bidrag beror främst på minskning av erhållna bidrag från Havs- och vattenmyndigheten samt Naturvårdsverket.

Omvända ansvarsförbindelser

Länsstyrelsen innehar deponerade säkerheter för miljöfarlig verksamhet.

Uppgifter om rådsledamöter enligt 7 kap. 2 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag

Redovisning av skattepliktiga ersättningar och andra förmåner till rådsledamöter och ledande befattningshavare samt uppgift om uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag.

Namn	Ersättning kronor	Andra uppdrag
Andrén, Georg	1 535 398	Folke Bernadotteakademien, ledamot i insynsrådet
Landshövding		
Spak, Emma	1 205 801	Läkemedelsverket, vice styrelseordförande
Länsråd		Systemexpert i beredningsgrupp (1) för högspecialiserad vård vid Socialstyrelsen
Insynsråd 230101–231231		
Mandatperiod 220301–240229		
Larsson, Fredrik	7600	Fastighetsbolaget Taredom Benterud Holding AB Lucky Space AB
Bäckström, Daniel	5700	Inga uppgifter
KristerSSon, Per	7600	Karlstads universitet (avslutat 230630) NWT Gruppen AB Länsförsäkringar Värmland AB Svenska handelshögskolan i Riga (start 230701) Per Kristensson AB
Wirén, Lars	7600	Inga övriga uppdrag
Larsson, Linda	3800	Stadshus AB
Johansson, Frida	5700	Inga övriga uppdrag
Ekström, Monica	3800	Inga övriga uppdrag

Noter till resultaträkning

Not 1

Intäkter av anslag	2023	2022
01 05 001 013 Förvaltningsanslag	128 924	132 763
13 01 001 007 Information medborgarskapsцерemonier	0	125
19 01 001 013 Regionala tillväxtåtgärder	192	1 174
Summa intäkter av anslag	129 117	134 062

Not 2

Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2023	2022
Offentligrättsliga avgifter	3 437	2 576
Försäljning enligt 4 § avgiftsförordningen	11 177	12 167
Intäkter av andra ersättningar	8 834	16 549
Summa	23 448	31 292
varav intäkter av avgifter enligt 4 § avgiftsförordningen består av		
Intäkter uthyrning	1 064	1 081
Intäkter utbildning/konferenser	280	185
Intäkter konsultuppdrag	7 665	8 767
Intäkter övriga 4 § avgifter	2 167	2 135
Summa	11 177	12 167

Kommentar till Not 2

Den i separat tabell redovisad avgiftsbelagd verksamhet är inte jämförbar med denna not. Den separata tabellen avser enbart sådan verksamhet som ska ge ett årligt resultat. Övriga intäkter av avgifter har inte motsvarande kostnader och uppvisar inte något resultat utan ingår bland annat i anslagsredovisningen, älgvårdsfond och externa medel gentemot andra myndigheter. Försäljningsintäkter gällande fastigheter i Jordfonden redovisas som intäkter av andra ersättningar. Beloppet för år 2022 uppgår till 11 941 tkr, år 2023 uppgår det till 4 565 tkr. Realisationsvinst vid avyttring av anläggningstillgångar uppgår 2022 till 30 tkr, belopp 2023 uppgår till 255 tkr.

Not 3

Intäkter av bidrag	2023	2022
Bidrag från statliga myndigheter	105 464	115 935
varav		
Naturvårdsverket	29 155	39 912
Länsstyrelsen i Örebro län	30 981	35 710
Havs- och vattenmyndigheten	15 070	19 465
Statens jordbruksverk	11 561	8 233
Migrationsverket	6 855	1022
Myndigheten för samhällsskydd beredskap	3 334	2 494
Länsstyrelsen i Dalarnas län	1 637	718
Länsstyrelsen i Västmanlands län	1 002	12
Kammarkollegiet	980	631
Post- och telestyrelsen	953	567
Länsstyrelsen i Jämtlands län	940	3 123
Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige	620	1 268
Övrigt	2 375	2 780
Bidrag från övriga	603	-1 523
varav bidrag från EU:s fonder		
ESF – sociala fonden		
EU-övrigt	-85	-1 646
Summa intäkter av anslag	106 067	114 413

Kommentar till Not 3

Minskningen beror främst på att bidrag gällande skydd och skötsel av skyddade områden har minskat. Jämförelsetalen för 2022 har ändrats med hänsyn till indelningen av myndigheter 2023.

Not 4

Finansiella intäkter	2023	2022
Räntekonto i Riksgälden	2 499	358
Övriga finansiella intäkter	52	42
Summa	2 551	400

Kommentar till Not 4

Räntan på räntekontot i Riksgälden har under år 2023 varit högre jämfört med år 2022.

Not 5

Kostnader för personal	2023	2022
Lönekostnader, exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal	-116 378	-115 537
varav		
Lönekostnader för insynsråd och ej anställd personal (uppdragstagare)	-336	-423
Arbetsgivaravgifter, pensionspremier samt övriga kostnader för personal	-63 462	-60 362
Summa	-179 840	-175 899

Kommentar till Not 5

Ökade lönekostnader beror främst på högre löner och högre sociala avgifter.

Not 6

Kostnader för lokaler	2023	2022
Kostnader för lokaler	-12 212	-11 861

Not 7

Övriga driftkostnader	2023	2022
Övriga driftkostnader	-66 533	-89 905

Kommentar till Not 7

Minskningen av kostnader beror främst på förändringen av Jordfonden samt naturvård och miljöskydd.

Not 8

Finansiella kostnader	2023	2022
Räntekostnader i Riksgälden	-224	-42
Övriga finansiella kostnader	-193	-97
Summa	-417	-139

Kommentar till Not 8

Räntekostnader i Riksgälden avser lån till anläggningstillgångar.

Not 9

Avskrivningar och nedskrivningar	2023	2022
Avskrivningar och nedskrivningar	-2 270	-2 005

Kommentar till Not 9

Avskrivningar och nedskrivningar avser förbättringsutgifter på annans fastighet, maskiner och inventarier.

Not 10

Intäkter av avgifter med mer som inte disponeras	2021 Utfall intäkter	2022 Utfall netto	2023 Budget intäkter	2023 Utfall intäkter	2023 Utfall kost- nader	2023 Netto- utfall	Ackumul- erat +/- utgåend e 2023
Avgifter med bestämt ekonomiskt mål							
2511 Expeditions- och ansökningsavgifter	1 502	1 037	1500	1 602	-840	762	1 799
2537 Miljöskyddsavgifter	9 588	3 809	9500	9 669	-5 500	4169	7 978
2552 Övriga offentligrättsliga avgifter	186	121	200	198	-71	127	248
- varav avgifter enligt avfallsförordningen	186	121	200	198	-71	127	248
Övriga intäkter som inte disponeras och inte har bestämt ekonomiskt mål	-155			406			
2714 Sanktionsavgifter	478		500	714			
2714 Brott mot utlänningslagen	0		0	0			
2811 Övriga inkomster	-633		-500	-334			
Summa avgifter redovisade mot inkomsttitel	11 122		11 200	11 875			

Kommentar till Not 10

Åren 2020 och 2021 har länsstyrelserna haft ett undantag i regleringsbrevet enligt 6 kap 1 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag från att redovisa kostnaderna för avgiftsbelagd verksamhet i vilken intäkterna inte får disponeras. I regleringsbrevet 2022 är undantaget borttaget. Som en följd av det ändras notens uppställning till att omfatta intäkter för åren 2021 och 2022 samt kostnader för år 2023. Inga jämförelsetal avseende kostnader för åren 2021 och 2022 kan tas fram. Inkomsttitel 2714 avviker väsentligt mot budget. Intäkterna är svåra att prognostisera eftersom de påverkas av inträffade händelser som inte Länsstyrelsen råder över. Inkomsttitel 2811 består till största delen av driftkostnader avseende Jordfonden.

Not 11

Medel som tillförts statens budget från uppbördsvksamhet	2023	2022
Medel som tillförts statens budget från uppbördsvksamhet	-11 875	-12 793

Kommentar till Not 11

Minskningen beror främst på lägre intäkter för miljöskyddsavgifter redovisade under inkomsttitel 2714 sanktionsavgifter.

Not 12

Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	2023	2022
01 05 001 013 Förvaltningsanslag	0	0
19 01 001 013 Regionala tillväxtåtgärder	0	275
13 01 001 007 Etableringsåtgärder, Information medborgarskapsцерemonier	0	0
Summa	0	275

Not 13

Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	2023	2022
Från myndighet		
Riksantikvarieämbetet	10 187	9 333
Länsstyrelsen i Jönköpings län	-157	-17
Länsstyrelsen i Örebro län	1 695	2 681
Länsstyrelsen i Västerbottens län	462	0
Socialstyrelsen	3 949	4 124
Skogsstyrelsen	60	30
Naturvårdsverket	7 248	9 352
Statens jordbruksverk	-7	0
Post- och telestyrelsen	0	225
Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige	0	1 476
Havs- och vattenmyndigheten	32 628	34 563
Migrationsverket	8 838	0
Summa	65 576	61 766

Kommentar till Not 13

Ökningen beror främst på bidragsutbetalningar till samarbetspartners avseende Yrkesväg som finansieras av Migrationsverket.

Not 14

Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	2023	2022
EU	272	71
Älgvårdsfonden	-389	438
Bygdemedel	2 130	1 960
ESF - sociala fonden		0
Summa	2 014	2 469

Not 15

Finansiella intäkter	2023	2022
Finansiella intäkter i transfereringsavsnittet	465	105

Kommentar till Not 15

Beloppet avser ränteintäkter på bygdemedel.

Not 16

Avsättning till/upplösning av fonder med mera för transfereringsändamål	2023	2022
Ingående balans	16 283	16 034
Årets förändring	96	249
Utgående balans	16 379	16 283
Uppdelat på		
Älgårdsfonden		
Ingående balans	1 371	1 260
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	-389	438
Lämnade bidrag	-705	-327
Utgående balans	277	1 371
Bygdemedel		
Ingående balans	14 912	14 775
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	2 130	1 960
Finansiella kostnader	0	0
Finansiella intäkter	465	105
Lämnade bidrag	-1 405	-1 927
Utgående balans	16 102	14 912

Not 17

Lämnade bidrag	2023	2022
Lämnade bidrag till den offentliga sektorn	-28 790	-20 377
Lämnade bidrag till övriga samt periodiseringar	-39 168	-43 989
Summa Lämnade bidrag	-67 958	-64 366
Inom verksamhetsområden		
Kalkning av försurade vatten	-26 598	-28 884
Miljömål	-8 644	-4 503
Byggnadsvård	- 4 729	-4 322
Allmänt och övergripande inom regional tillväxt	0	-346
Frågor inom mänskliga rättigheter	-3 949	-4 002
Fornminnes- och kulturlandskapsvård	-4 615	-4 445
Integrationsfrågor	157	-1 459
Allmänt och övergripande inom naturvård och miljöskydd	0	-1 200
Jakt och viltvård	-1 824	-1 207
Efterbehandling av förorenade områden	-2 803	-5 141
Skydd av områden och arter (exkl. vattenskyddsområden och kulturresevat)	0	-1 739
Jämställdhetsfrågor	-1 685	-1 640
Deponering, administration och fördelning av medel, allmänna arvsfonden med mera	-1 405	-1 927
Allmänt och övergripande inom integration	-8 838	0
Övrigt	-3 026	-3 551
Summa	- 67 958	-64 366
varav finansiering genom EU-fonder	-275	-71
ESF - sociala fonden	0	0

Kommentar till Not 17

Jämförelsetalen avseende 2022 har anpassats efter nya rader gällande räkenskapsår 2023 och raden Övrigt.

Not 18

Årets kapitalförändring	2023	2022
Verksamhetsutfall		
Avgiftsfinansierad verksamhet och resurssamverkan	-269	-45
Avslutade externa medel (erhållna bidrag) RTA	-47	9
Realisationsvinst vid försäljning av fastigheter	225	394
Summa verksamhetsutfall	-91	359
Uppbörd	0	0
Transfereringar		
Summa transfereringar	0	0
Summa årets kapitalförändring	-91	359

Noter till balansräkning

Not 19

Immateriella anläggningstillgångar	2023-12-31	2022-12-31
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
Ingående anskaffningsvärde	1 867	1 980
Årets försäljning, utträngning	-666	-113
Utgående anskaffningsvärde	1201	1 867
Ingående avskrivningar	-1 867	-1 980
Årets försäljning, utträngning	666	113
Utgående avskrivningar	- 1201	-1 867
Bokfört värde	0	0
Bokfört värde immateriella anläggningstillgångar	0	0

Not 20

Materiella anläggningstillgångar	2023-12-31	2022-12-31
Förbättringsutgifter på annans fastighet		
Ingående anskaffningsvärde	3 968	3 840
Årets anskaffning	426	128
Årets försäljning, utträngning	0	0
Utgående anskaffningsvärde	4 394	3 968
Ingående avskrivningar	-3 683	-3 531
Årets avskrivningar	-196	-152
Årets försäljning, utträngning	0	0
Utgående avskrivningar	-3878	-3 683
Bokfört värde	515	285
Maskiner, inventarier, installationer med mera		
Ingående anskaffningsvärde	20 740	21 023
Årets anskaffning	3 246	2 412
Årets försäljning, utträngning	-1 226	-2 695
Utgående anskaffningsvärde	22 760	20 648
Ingående avskrivningar	-15 157	-16 000
Årets avskrivningar	-2 075	-1 853
Årets försäljning, utträngning	1 035	2 695
Utgående avskrivningar	-16 198	-15 157
Bokfört värde	6 563	5 583
Bokfört värde materiella anläggningstillgångar	7 078	5 867

Not 21

Utlåning	Lånefordringar IB	Amortering	Avskrivning	Lånefordringar UB	Reservering låneförlust IB	Årets förändring	Reservering låneförluster UB	Lånefordringar efter reservering UB
Lånefordringar med villkorad återbetalnings-skyldighet								
Särskilt skuldyngda jordbrukare	1 400	0	0	1 400	0	0	0	1 400
Summa utlåning	1 400	0	0	1 400	0	0	0	1 400
Summa amortering	0	0	0	0	0	0	0	0

Kommentar till Not 21

Amortering avräknas mot inkomsttitel.

Not 22

Varulager med mera	2023-12-31	2022-12-31
Fastigheter		
Avser fastigheter i Jordfonden		
Jordfondsfastigheter areal, ha:		
Jordbruksmark	3	4
Produktiv skogsmark	850	981
Bokfört värde	19 469	21 592
Bedömt värde	30 000	34 000
Årets anskaffningar	2 217	16 231
Bokfört värde av sålda jordfondsfastigheter	-4 341	-11 547

Kommentar till Not 22

Förändring av varulager består främst av inköp av nya fastigheter i Jordfonden. Tilldelad länsram gällande 2023 är 30 000 tkr.

Not 23

Kundfordringar	2023-12-31	2022-12-31
Kundfordringar – utomstatliga	1 093	605
Summa	1 093	605

Ökningen beror på beloppsmässigt högre fakturering i december 2023 jämfört med december 2022.

Not 24

Fordringar hos andra myndigheter	2023-12-31	2022-12-31
Diverse fordringar andra myndigheter	2 336	1 559
Mervärdesskatt	1 851	3 418
Summa	4 217	4 978

Not 25

Övriga kortfristiga fordringar	2023-12-31	2022-12-31
Uppbördsfordringar	702	636
Övriga kortfristiga fordringar	38	18
Summa	740	654

Kommentar till Not 25

Uppbördsfordringar har ökat p.g.a. fakturering i november och december 2022 som betalas 2023.

Not 26

Periodavgränsningsposter	2023-12-31	2022-12-31
Förutbetalda kostnader		
Förutbetalda hyror	396	2 777
Övriga förutbetalda kostnader	790	130
Summa förutbetalda kostnader	1 186	2 907
Upplupna bidragsintäkter		
Upplupna bidragsintäkter från andra myndigheter	14 284	21 203
varav		
Statens jordbruksverk	12 578	18 713
Länsstyrelsen i Västmanlands län	0	0
Tillväxtverket	0	110
Länsstyrelsen i Dalarnas län	42	129
Länsstyrelsen i Jönköpings län	13	13
Riksantikvarieämbetet	37	5
Havs- och vattenmyndigheten	1 376	1 454
Övrigt	238	779
Upplupna bidragsintäkter från ickestatliga organisationer eller privatpersoner	333	1 716
varav finansiering genom EU-fonder	273	1 593
Totala upplupna bidragsintäkter	14 617	22 919
Övriga upplupna intäkter	825	642
Summa periodavgränsningsposter	16 628	26 468

Kommentar till Not 26

Minskningen av förutbetalda hyror beror på att hyrorna för jan-mars 2024 fakturerats under 2024.

Minskningen beror främst på mindre upplupna bidragsintäkter avseende Statens jordbruksverk. Jämförelsetalen för 2022 har ändrats med hänsyn till indelning av myndigheter 2023.

Not 27

Avräkning med statsverket	2023-12-31	2022-12-31
Uppbörd		
Ingående balans	-636	-146
Redovisat mot inkomstitel (-)	-11 875	-12 793
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde (+)	11 618	12 303
Skuld avseende uppbörd	-894	-636
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	0	0
Redovisat mot anslag (+)	192	1 574
Medel hänförliga till transfereringar med mera som betalats till icke räntebärande flöde (-)	-192	-1 574
Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	0	0
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-3 909	-3 738
Redovisat mot anslag (+)	128 924	132 763
Anslagsmedel som tillförts räntekonto (-)	-128 676	-132 934
Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-3 661	-3 909
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	0	0
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
Ingående balans	6 643	5 959
Inbetalningar i icke räntebärande flöde (+)	159 650	184 725
Utbetalningar i icke räntebärande flöde (-)	-103 088	-173 311
Betalningar hänförliga till anslag och inkomstitlar (+/-)	-11 425	-10 729
Övriga fordringar på statens centralkonto	51 780	6 643
Summa utgående balansavräkning med statsverket	47 225	2 098

Ökningen av avräkning med statsverket beror på inbetalda bidragsmedel från Migrationsverket som avser främst transfereringar. Kvarvarande medel avseende denna verksamhet uppgår till ca. 54 000 tkr.

Not 28

Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	2023-12-31	2022-12-31
Räntekonto i Riksgälden	40 798	90 780
Räntekonto kredit	8 000	8 000

Kommentar till Not 28

Minskningen beror främst på medel från Migrationsverket som i december 2022 betalades in till räntekontot men som 2024 flyttats till statens centralkonto i Riksgälden. Beloppet från 2022 som flyttades uppgår till 40 291 tkr.

Not 29

Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	2023-12-31	2022-12-31
Övriga tillgodohavanden i Riksgälden Deponeringar	1 259	1 197

Kommentar till Not 29

Ökningen består av större deponeringar avseende hyra.

Not 30

Kassa och bank	2023-12-31	2022-12-31
Bankkonton bygdemedel	16 102	14 912
Valutakonto	0	5 693
Summa	16 102	20 606

Kommentar till Not 30

Minskningen av valutakontot avser inbetalning från EU avseende projekt Cupido under 2022 som 2023 har utbetalats till projektets parter.

Not 31

Förändring av myndighetskapitalet	Statskapital	Balanserad kapitalförändring, anslagsfinansierad verksamhet	Balanserad kapitalförändring, avgiftsbelagd verksamhet	Balanserad kapitalförändring, bidragsfinansierad verksamhet	Kapitalförändring enligt resultaträkning	Summa
Utgående balans 2022	1 363	0	-262	-5	359	1 454
varav						
Skuldyngda jordbruk	1 400					
Avgiftsfinansierad verksamhet			-262		-45	-307
Avslutade externa medel				-5	9	4
Resultat försäljning jordfondsfastigheter	-37				394	394
Ingående balans 2023	1 363	0	-262	-5	359	1 454
Föregående års kapitalförändring	394		-45	9	-359	0
Årets förändring						
varav						
Avgiftsfinansierad verksamhet och resurssamverkan					-269	-269
Avslutade externa medel RTA					-47	-47
Resultat försäljning jordfondsfastigheter					225	225
Konst	22					22
Summa årets förändring	22	0	0	0	-91	-69
Utgående balans 2023	1 779	0	-307	4	-91	1 385

Not 32

Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	2023-12-31	2022-12-31
Ingående avsättningar	806	681
Årets pensionskostnader	191	313
Årets pensionsutbetalningar	-301	-188
Utgående avsättning	696	806

Kommentar till Not 32

Beräknade utbetalningar avseende 2024 beräknas till 350 tkr.

Not 33

Övriga avsättningar	2023-12-31	2022-12-31
Lokalt omställningsarbete		
Årets förändring	349	175
Utgående balans	1 337	987
Summa övriga avsättningar	1 337	987

Kommentar till Not 33

Länsstyrelsen uppskattar att cirka 150 tkr. kommer att användas under 2024 för omställningsarbete.

Not 34

Lån i Riksgäldskontoret	2023-12-31	2022-12-31
Ingående balans	5 793	5 165
Under året upptagna lån	3 650	2 634
Årets amorteringar	-2 262	-2 006
Utgående balans	7 181	5 793
Beviljad låneram	7 700	7 200

Not 35

Kortfristiga skulder till andra myndigheter	2023-12-31	2022-12-31
Diverse skulder inkl. leverantörsskulder	3 886	3 559
Lagstadgade arbetsgivaravgifter	3 209	3 060
Mervärdesskatt	668	664
Summa	7 763	7 283

Not 36

Leverantörsskulder	2023-12-31	2022-12-31
Leverantörsskulder	7 897	11 415

Kommentar till Not 36

Minskningen beror på beloppsmässigt mindre fakturor som erhållits i december och betalats i januari 2024. Avser främst avseende entreprenader inom naturvård.

Not 37

Övriga kortfristiga skulder	2023-12-31	2022-12-31
Personalens källskatt	2 797	2 652
Övriga kortfristiga skulder	277	5 775
Bestående av		
Transfereringar under utbetalning	29	100
EU-medel för vidarebefordran	0	5 674
Övrigt	248	0
Summa	3 074	8 427

Kommentar till Not 37

Minskningen beror främst på EU-medel som utbetalats till projektpartners i projekt Cupido under 2023.

Not 38

Depositioner	2023-12-31	2022-12-31
Depositioner	1 246	1 197

Kommentar till Not 38

Inbetalda medel som deponeras hos Länsstyrelsen vid till exempel hyrestvister.

Not 39

Periodavgränsningsposter	2023-12-31	2022-12-31
Upplupna kostnader		
Upplupna löner, arvoden inkl. social avgift	473	1 482
Upplupna semesterlöner inkl. social avgift	11 648	11 466
Övriga upplupna kostnader	1 604	711
Summa upplupna kostnader	13 725	13 659
Oförbrukade bidrag från annan myndighet	92 752	105 777
varav		
Naturvårdsverket	15 152	26 465
Havs- och vattenmyndigheten	7 477	17 140
Länsstyrelsen i Örebro län	3 958	7 941
Statens jordbruksverk	6 797	6 834
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	746	1 176
Länsstyrelsen i Stockholms län	959	974
Post- och telestyrelsen	808	911
Länsstyrelsen i Jönköpings län	892	849
Länsstyrelsen i Dalarnas län	132	313
Migrationsverket	53 944	39 269
Övriga myndigheter	1 887	3 905
Oförbrukade bidrag från annan myndighet planeras att användas inom:		
- tre månader	21 752	26 777
- mer än tre månader till ett år	57 000	61 000
- mer än ett år till tre år	14 000	18 000
- mer än tre år		0
Oförbrukade bidrag från ickestatliga organisationer eller privatpersoner	2 431	3 166
varav finansiering genom EU-fonder	202	680
Summa oförbrukade bidrag	95 183	108 943
Övriga förutbetalda intäkter	144	0
Summa periodavgränsningsposter	109 052	122 602

Kommentar till Not 39

Trots ökade oförbrukade bidrag från Migrationsverket har summa periodavgränsningsposter minskat. Minskningen beror på lägre oförbrukade bidrag från Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten. Jämförelsetalen för 2022 har ändrats med hänsyn till indelningen av myndigheter 2023.

Noter till anslagsredovisning

Not 40

Anslag/Benämning	Villkor för anslag	Belopp	Utfall
01 05 001 013 Länsstyrelserna med mera, Länsstyrelsen Värmland (räntebärande)	Anslagskredit 2023	3 861	0
	Anslagsbehållning som disponeras 2023, 3 % enligt regleringsbrevet	3 988	3 909
	Anslagsbehållning som disponeras 2024, 3 % enligt regleringsbrevet	3 860	3 667
	Kredit på räntekonto 2023	8 000	0
	Låneram för anläggningstillgångar 2023	7 700	7 181

Not 41

Anslag/Benämning	Villkor för anslag	Belopp	Utfall
19 01 001 013 Regionala tillväxtåtgärder, Länsstyrelsen Värmland (icke- räntebärande)	Anslagskredit 2023	15	0
	Anslagsbehållning som disponeras 2023	Inget	0
	Anslagsbehållning som disponeras 2024	Inget	57
	Uppföljning och utvärdering	68	68
	Beställningsbemyndigande	0	0

Kommentar till Not 41

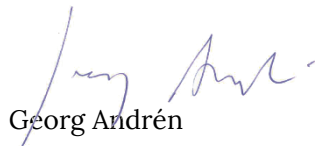
Inget beställningsmyndigande för anslag 19 01 001 013 ingående åtaganden 193 tkr utbetalt 193 tkr.

Landshövdingens underskrift av årsredovisningen

Årsredovisningen är beslutad den 19 februari 2024.

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Karlstad den 19 februari 2024

Georg Andrén
Landshövding

Bilagor

Bilaga A. Paragrafer i Förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion, som redovisas i årsredovisningen

Paragraf	Uppgift / Uppdrag	Avsnitt i årsredovisning	Länsstyrelse
1 §	Länsstyrelsens ansvar för statlig förvaltning i länet	Om Länsstyrelsen	Alla län
2 § p1	Verka för att nationella mål får genomslag	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030	Alla län
2 § p2	Arbeta sektorsövergripande och samordna olika samhällsintressen och statliga insatser	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030	Alla län
2 § p3	Främja länets utveckling och följa tillståndet	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030	Alla län
2 § p4	Främja samverkan i länet	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030	Alla län
2 § p5	Ansvara för ålagda tillsynsuppgifter	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030	Alla län
2 § p6	Vid behov bistå regeringen och Regeringskansliet inom länet	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030	Alla län
3 § p1	De allmänna valen	Övrig förvaltnings och trafikföreskrifter	Alla län
3 § p2	Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor samt ledning och samordning av åtgärder mot djursjukdomar	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	Alla län
3 § p3	Regional tillväxt	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Alla län
3 § p4	Infrastrukturplanering	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Alla län
3 § p5	Hållbar samhällsplanering och boende	Hållbar samhällsplanering och boende	Alla län
3 § p6	Energi och klimat	Energi och klimat	Alla län
3 § p7	Kulturmiljö	Kulturmiljö	Alla län

Paragraf	Uppgift / Uppdrag	Avsnitt i årsredovisning	Länsstyrelse
3 § p8	Skydd mot olyckor, krisberedskap, civilt försvar och höjd beredskap	Samhällsskydd och beredskap	Alla län
3 § p9	Naturvård, samt miljö- och hälsoskydd	Naturvård och miljöskydd	Alla län
3 § p10	Lantbruk och landsbygd	Areella näringar	Alla län
3 § p11	Fiske	Areella näringar	Alla län
3 § p12	Folkhälsa	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Alla län
3 § p13	Jämställdhet	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Alla län
3 § p14	Integration	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Alla län
4 § p1	Tillsyn över att fastighetsinnehav avvecklas enligt 18 kap. 7 § ärvdabalken	Areella näringar	Alla län
4 § p2	Barentssamarbetet i Västerbottens och Norrbottens län	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Västerbotten, Norrbotten
4 § p3	I utpekade län göra de utredningar om det allmänna fiskeintresset som begärs av andra myndigheter i ansökningsmål enligt 22 kap. miljöbalken	Areella näringar	Norbotten, Västernorrland, Västra Götaland
4 § p4	Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, uppgifter som framgår av förordningen (2022:1379) om förvaltning av program för vissa EU-fonder	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Jämtland, Västerbotten, Norrbotten
4 § p5	Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, behörig myndighet enligt lagen (2017:244) om kontroller och inspektioner på plats av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning med mera	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Jämtland, Västerbotten, Norrbotten
4 § p6	Dalarnas, Värmlands och Västra Götalands län, uppgifter som följer av jordförvärvslagen (1979:230) och jordförvärvsförordningen (2005:522) med mera	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Dalarna, Värmland, Västra Götaland
4 a§	Utföra de uppgifter som en medlemsstat ska utföra vid Europeiska kommissionens samordning av revisioner enligt artikel 124 med mera	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	Alla län
5 § p1	Integrering av jämställdhetsperspektiv	Integrering av tvärsektoriella frågor	Alla län
5 § p2	Individbaserad statistik med kön som fördelningsgrund	Integrering av tvärsektoriella frågor	Alla län
5 § p3	Vid beslut och andra åtgärder som kan röra barn, analysera konsekvenserna och ta särskild hänsyn till barns bästa	Integrering av tvärsektoriella frågor	Alla län
5 § p4	Verka för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning	Integrering av tvärsektoriella frågor	Alla län
5 § p5	Integrera mänskliga rättigheter genom att belysa, analysera och beakta dem, särskilt skyddet mot diskriminering	Integrering av tvärsektoriella frågor	Alla län
5 § p6	Beakta folkhälsomålet i arbetet med bland annat. regional tillväxt, samhällsplanering, krishantering samt alkohol och tobak	Integrering av tvärsektoriella frågor	Alla län
5 § p7	Verka för att förenkla för företag	Integrering av tvärsektoriella frågor	Alla län
5 § p8	Samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat	Energi och klimat	Alla län
5 § p9	Verka för att behovet av bostäder tillgodoses	Hållbar	Alla län

Paragraf	Uppgift / Uppdrag	Avsnitt i årsredovisning	Länsstyrelse
		samhällsplanering och boende	
6 §	Verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljö kvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås och ska vid behov föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030 Naturvård och miljöskydd	Alla län
7 §	Geografiskt områdesansvar med mera	Samhällsskydd och beredskap	Alla län
7 a§	Länsstyrelserna i Norrbottens, Örebro, Stockholms, Östergötlands, Västra Götalands och Skåne län ska vara civilområdesansvariga länsstyrelser enligt förordningen (2022:525) med mera	Samhällsskydd och beredskap	Norrbotten, Örebro, Stockholm, Östergötland, Västra Götaland, Skåne
7 b§	Beredskapsmyndighet	Samhällsskydd och beredskap	Alla län
13 a§	Vid Länsstyrelsen i Östergötlands län ska finnas ett nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck.	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Östergötland
14 §	Miljöprövningsdelegation	Naturvård och miljöskydd	Stockholm, Uppsala, Östergötland, Kalmar, Skåne, Halland, Västra Götaland, Örebro, Dalarna, Västernorrland, Västerbotten, Norrbotten
15 §	Vattendelegation	Naturvård och miljöskydd	Norrbotten, Västernorrland, Västmanland, Kalmar, Västra Götaland
16 §	Delegation för rennärlingsfrågor	Areella näringar	Norrbotten, Västerbotten, Jämtland
17 §	Kampsportsdelegation	Övrig förvaltning och trafikföreskrifter	Örebro
18 §	Viltförvaltningsdelegation enligt förordning (2009:1474)	Övrig förvaltning och trafikföreskrifter	Alla län
19 §	Fjälldelegation	Naturvård och miljöskydd	Dalarna, Jämtland, Västerbotten, Norrbotten

Bilaga B. Regleringsbrevsuppdrag som redovisas i årsredovisningen

Bilagan innehåller återrapporteringar och uppdrag som redovisas i årsredovisningen och som framgår i länsstyrelsernas regleringsbrev 2023.

Uppdrag i regleringsbrev 2023	Område i regleringsbrev	Avsnitt i årsredovisning	Länsstyrelse
1A1 Främja arbetet med Agenda 2030	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030	Alla län
1A2 Livsmedelsstrategi – bidra till ökad livsmedelsproduktion	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Areella näringar	Alla län
1A3 Tillsyn hyresbostäder, studentbostäder med mera	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Hållbar samhällsplanering och boende	Alla län
1A4 Översyn bevarandeplaner Natura 2000-områden	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1A5 Strandskyddstillsyn och tillsynsvägledning med mera	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1A6 PFAS - övervakning, inventering och kartläggning med mera	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1A7 Förorenade områden	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1A8 Ingen övergödning - miljökvalitetsmålet	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1A9 Dricksvatten enligt EU-direktiv	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1A10 Effektivisering och handläggning jordbrukspolitiken 2023–2027 med mera	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Areella näringar	Alla län
1A11 Nationella och regionala skogsprogram	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1A12 Mänskliga rättigheter och icke-diskriminering	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Alla län
1B1 Naturvård - regional samordning och ledning	Mål och återrapporteringskrav / B. Sektorsövergripande och samordnande	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1B2 Restaurering ängs- och betesmarker - nationellt program	Mål och återrapporteringskrav / B. Sektorsövergripande och samordnande	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1B3 Hantering, konsultationer samiska	Mål och	Folkhälsa, jämställdhet,	Jämtland, Västerbotten och

Uppdrag i regleringsbrev 2023	Område i regleringsbrev	Avsnitt i årsredovisning	Länsstyrelse
folket	återrapporteringskrav / B. Sektorsövergripande och samordnande	integration mm.	Norrboten
1B4 Webbplatsen informationsverige.se	Mål och återrapporteringskrav / B. Sektorsövergripande och samordnande	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Västra Götaland
1C1 Förenkla för företag åtgärder	Mål och återrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Integrering av tvärssektoriella frågor	Alla län
1C2 Regional utvecklingspolitik och den sammanhållna landsbygdspolitiken	Mål och återrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Alla län
1C3 Mål i regionala utvecklingsstrategin med mera	Mål och återrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Berörda län
1C4 Bredband tillgång, utbyggnad och samverkan med mera	Mål och återrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Alla län
1C5 Ökat bostadsbyggande, samverkan kommuner med mera	Mål och återrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Hållbar samhällsplanering och boende	Alla län
1C6 Planeringsstöd större industrietableringar	Mål och återrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Hållbar samhällsplanering och boende	Norrboten och Västerboten
1C8 Regional förvaltningsplan skarv, behov och eventuella åtgärder	Mål och återrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Övrig förvaltning och trafikföreskrifter	Alla län
1D1 Kontrollplan för livsmedelskedjan med mera	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	Alla län
1D2 Markärenden ovanför odlingsgränsen	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Areella näringar	Jämtland, Västerboten och Norrboten
1D3 En hållbar rennäring och en gynnsam bevarandestatus för stora rovdjur	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Naturvård och miljöskydd	Dalarna, Västernorrland, Jämtland, Västerboten och Norrboten
1D4 Långsiktigt hållbar rennäring	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Areella näringar	Berörda län
1D5 Renbetesavtal	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Areella näringar	Jämtland
1D6 Tillsyn och prövning effektivitet, enhetlighet och handläggningstider	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030	Alla län

Uppdrag i regleringsbrev 2023	Område i regleringsbrev	Avsnitt i årsredovisning	Länsstyrelse
2.1 Årsredovisning i enhetlig struktur, redovisning av statistik med mera	Organisationsstyrning	Året i siffror	Alla län
3B4 Samverkansråd vid Statens kulturråd	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	Kulturmiljö	Gotland
3B16 Anvisningsmodell för ensamkommande barn och anvisning av nyanlända	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Alla län

Bilaga C. Övriga uppdrag, förordningar med mera som redovisas i årsredovisningen

Bilagan innehåller exempel på regeringsuppdrag och hänvisningar till paragrafer i förordningar i vilka det uttryckligen framgår att återrapportering/redovisning ska ske i årsredovisningen.

Uppdrag/Förordning	Område	Avsnitt i årsredovisning
2 kap. 4 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Förhållanden av väsentlig betydelse för regeringens uppföljning och prövning av verksamheten	Övrig redovisning
3 kap. 1 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Information av väsentlig betydelse	Övrig redovisning
3 kap. 2 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Avgiftsfinansierad verksamhet	Övrig redovisning
3 kap. 3 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Kompetensförsörjning	Arbetsmiljö och medarbetare
7 kap. 2 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Skattepliktig ersättning till ledamöter i styrelse, råd utsett av regeringen och myndighetens ledande befattningshavare	Finansiell redovisning
7 kap. 3 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Frånvaro på grund av sjukdom	Arbetsmiljö och medarbetare
Hur medel för att förstärka arbetet med civilt försvar har använts (Fö2023/00751)	Anvisningar för det civila försvaret för försvarsbeslutsperioden 2021–2025	Samhällsskydd och beredskap

Bilaga D. Regleringsbrevsuppdrag som redovisas i särskild ordning

Bilagan innehåller regleringsbrevsuppdrag i länsstyrelsernas regleringsbrev 2023 som redovisas i särskild ordning.

Uppdrag i regleringsbrev 2023	Område	Rapporteringsdatum	Rapportering till
2.2 Underlag till tabeller i årsredovisningen	Organisationsstyrning	2024-02-22	Lst Örebro
3A1 Minskat och förenklat uppgiftslämnande	Uppdrag / A. Nationella mål	2024-03-25	Klimat- och näringslivsdepartementet, Lst Kronoberg samordnar
3A2 Energi- och klimatpolitiska målen	Uppdrag / A. Nationella mål	2024-02-16	Lst Dalarna redovisar till Klimat- och näringslivsdepartementet
3A3 Skydda dricksvattenförsörjningen med mera	Uppdrag / A. Nationella mål	2024-03-01	Lst Kalmar redovisar till Klimat- och näringslivsdepartementet
3A4 Regionala analyser och kunskapsunderlag kemikalier dricksvatten med mera	Uppdrag / A. Nationella mål	2024-03-31	Redovisas till Klimat- och näringslivsdepartementet Lst Västernorrland samordnar
3A5 Kontinuitetsplanering dricksvattenförsörjning, utbildning och stöd med mera	Uppdrag / A. Nationella mål	2023-05-10 2024-01-31	Delredovisning muntlig Slutredovisning till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet Lst Jönköping samordnar
3A6 Åtgärder för havs- och vattenmiljö	Uppdrag / A. Nationella mål	2024-02-15	Lst Västernorrland redovisar till Havs- och vattenmyndigheten (kopia till Klimat- och näringslivsdepartementet)
3A7 Restaurering och anläggning av våtmarker	Uppdrag / A. Nationella mål	2024-02-15	Lst Gotland redovisar till Klimat- och näringslivsdepartementet
3A8 Skydd, skötsel och förvaltning av värdefulla naturområden med mera	Uppdrag / A. Nationella mål	2024-02-15	Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten (kopia till Klimat- och näringslivsdepartementet)
3A9 Kompensationsåtgärder mot övergödning – underlag och styrmedel	Uppdrag / A. Nationella mål	2023-10-01 2024-09-25	Gäller Lst vattenmyndigheter Delredovisning Slutredovisning till Klimat- och näringslivsdepartementet Lst Västmanland samordnar
3A10 Uppgifter om strandskyddsbeslut	Uppdrag / A. Nationella mål	2024-02-15	Naturvårdsverket (kopia till Klimat- och näringslivsdepartementet)
3A11 Kostnader för hantering av EU-stöden	Uppdrag / A. Nationella mål	2023-03-01	Statens jordbruksverk (kopia till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet)
3A12 Föregående års fisketillsyn	Uppdrag / A. Nationella mål	2024-03-15	Havs- och vattenmyndigheten (kopia till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet)
3A13 Insatser samverkan enligt förordningen om vattenverksamheter med mera	Uppdrag / A. Nationella	2024-03-15	LST Jönköping redovisar samlat till Klimat- och näringslivsdepartementet
3B1 Statlig närvaro och service i länet	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2023-10-31	Finansdepartementet, Lst Örebro samordnar

Uppdrag i regleringsbrev 2023	Område	Rapporteringsdatum	Rapportering till
3B2 Planering bostadsförsörjning - råd, information och underlag	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-06-15	Bostadsmarknadsanalys till Boverket enligt 2 § förordningen (2011:1160)
3B3 Inriktningsmål för överklagade kommunala beslut om lov	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-02-29	Boverket (kopia till Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet)
3B5 Kyrkliga kulturarvet och den kyrkoantikvariska ersättningen	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2023-05-02	Riksantikvarieämbetet (kopia till Kulturdepartementet)
3B6 Försvarssekretess i samhällsplaneringsfrågor	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2023-06-16	Försvarsdepartementet Lst Västra Götaland samordnar
3B7 Regionala arbetet med friluftspolitiken	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-02-15	Naturvårdsverket (kopia till Klimat- och näringslivsdepartementet)
3B8 Minska spridning av granbarkborrar från skyddade områden	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2023-12-01	Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet Lst Kronoberg samordnar
3B9 Verka för minoritetspolitikens fastställda mål	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-03-31	Gäller endast Lst Stockholm som redovisar till Kulturdepartementet
3B10 Tillämpning av lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2023-11-14	Alla län redovisar till Lst Stockholm och Sametinget (kopia till Kulturdepartementet)
3B11 Aktiviteter på demokratiområdet	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-03-15	Lst Jönköping redovisar till Kulturdepartementet
3B12 Tillämpningen av barns rättigheter	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-03-31	Socialdepartementet, Lst Dalarna samordnar
3B13 Föräldraskapsstöd - utsatta områden, bekämpa och förebygga kriminalitet barn och unga med mera	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-03-01	Berörda Lst till Socialdepartementet Redovisas årligen 2024–2027
3B14 Mänskliga rättigheter samordning	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-03-01	Gäller endast Lst Dalarna som redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3B15 Jämställdhetspolitiska målen och länsstrategier 2024–2027	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2025-03-01 2028-03-01	Delredovisning Slutredovisning Jämställdhetsmyndigheten (kopia till Arbetsmarknadsdepartementet)
3B17 Nyanlända med flera, lägesbilder boende och skola	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-03-01	Justitiedepartementet Lst Västernorrland samordnar
3B18 Mottagande ensamkommande barn, asylsökande med flera (2016:1363)	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-03-01	Justitiedepartementet Lst Västernorrland samordnar
3B19 Insatser för asylsökande med flera enligt förordningen (2016:1363 och 2016:1364)	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-03-01	Justitiedepartementet Lst Västernorrland samordnar
3B20 Statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar (2010:1122)	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-03-01	Justitiedepartementet Lst Västernorrland samordnar

Uppdrag i regleringsbrev 2023	Område	Rapporteringsdatum	Rapportering till
3B21 Resultat statlig ersättning för insatser för vissa utläningar enligt 37 a §	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-03-01	Justitiedepartementet Lst Västernorrland samordnare
3B22 Redovisning om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2024-03-01	Justitiedepartementet Lst Västernorrland samordnare
3C1 Redovisa den svenska beslutade och utbetalda medfinansieringen av territoriella program Nord med flera	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2023-03-31	Gäller endast Lst Jämtland, Norrbotten och Västerbotten som redovisar till Tillväxtverket (kopia till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet)
3C2 Redovisa beslutade och utbetalade EU-medel för territoriella program Nord med flera	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2023-03-31	Gäller endast Lst Jämtland, Norrbotten och Västerbotten som redovisar till Tillväxtverket (kopia till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet)
3C3 Redovisa den svenska beslutade och utbetalda medfinansieringen av territoriella program Aurora med flera	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2023-03-31	Gäller endast Lst Jämtland och Norrbotten som redovisar till Tillväxtverket (kopia till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet)
3C4 Redovisa beslutade och utbetalade EU-medel för territoriella program Aurora med flera	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2023-03-31	Gäller endast Lst Jämtland, Norrbotten och Västerbotten som redovisar till Tillväxtverket (kopia till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet)
3C5 Lämna utgiftsprognoser anslag 1:1 med mera	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	-	Gäller berörda län som redovisar till Tillväxtverket
3C6 Regionala resurscentra hedersrelaterat våld med mera	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2023-03-01 2024-03-01	Gäller enbart Lst Östergötland som redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet Redovisas årligen
3C7 Mäns våld mot kvinnor inkl. kommunernas regionkoordinatorer mot prostitution och människohandel	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2023-03-01 2024-03-01	Redovisas till Arbetsmarknadsdepartementet Redovisas årligen
3C8 Förvaltningsanslag som har använts till arbetet mot mäns våld mot kvinnor	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2023-03-01 2024-03-01	Redovisas till Arbetsmarknadsdepartementet Redovisas årligen
3C9 Överföra kunskap och rutiner, telefonlinje beteende	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2023-10-01	Gäller endast Lst Stockholm som redovisar muntligt till Arbetsmarknadsdepartementet
3C10 Kunskapshöjande insatser och främja erfarenhetsutbyte, barnrätt och våld i nära relationer	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2024-04-30	Samlad delredovisning till Arbetsmarknadsdepartementet. LST Östergötlands län samordnar uppdraget och redovisningen.
3D1 Redovisa uppgifter från byggnadsnämnderna, tillämpning PBL flytt byggnader	Uppdrag / D. Tillsyn	2024-02-15	Boverket (kopia till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet)
3D2 Uppföljning av byggnadsnämndernas tillsynsarbete – hissar och kompetensförsörjning	Uppdrag / D. Tillsyn	2024-02-15	Boverket (kopia till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet)
3D3 Tillsynsutveckling enligt	Uppdrag / D. Tillsyn	2024-02-15	Naturvårdsverket (kopia till

Uppdrag i regleringsbrev 2023	Område	Rapporteringsdatum	Rapportering till
miljöbalken			Klimat- och näringslivsdepartementet)
3D4 Prövning enligt miljöbalken	Uppdrag / D. Tillsyn	2024-03-31	Klimat- och näringslivsdepartementet Lst Västernorrland samordnar
3D5 Uppgifter - inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt	Uppdrag / D. Tillsyn	2023-11-30	Klimat- och näringslivsdepartementet Lst Skåne samordnar
3D6 Ersättning för skada av vilt på annat än renar, fisk och fiskeredskap	Uppdrag / D. Tillsyn	2023-03-15	Naturvårdsverket
3E1 Redovisa prognoser	Uppdrag / E. Övriga uppdrag	2023-02-06 2023-04-25 2023-07-28 2023-10-23	Hermes
3E2 Kartläggning dispositionsrätter och fördelningsnycklar med mera	Uppdrag / E. Övriga uppdrag	2023-09-23	Finansdepartementet, Lst Örebro samordnar
3E3 Åtgärder för att öka säkerheten i digital infrastruktur	Uppdrag / E. Övriga uppdrag	2023-12-31	Finansdepartementet, Lst Västra Götaland samordnar
3E4 Utveckla arbetet med en god förvaltningskultur	Uppdrag / E. Övriga uppdrag	2023-09-15	Finansdepartementet, Lst Västmanland samordnar
3E5 Systematisk användning och analys av data och statistik	Uppdrag / E. Övriga uppdrag	2023-06-15	Finansdepartementet, Lst Stockholm samordnar

Bilaga E. Länsstyrelsegemensam resultatredovisning av uppdrag som genomförs samordnat

IT-avdelningen

Länsstyrelsernas IT-avdelning är en nationell verksamhet som arbetar med länsstyrelsegemensamt perspektiv. IT-avdelningen levererar och utvecklar IT-tjänster till alla länsstyrelser. Länsstyrelsen i Västra Götaland är värdlän för IT-avdelningen.

Utvecklingsprogrammet för förstärkt digital motståndskraft är uppstartat under året med målet att genomföra regeringsuppdraget förstärkt säkerhet i länsstyrelsernas digitala infrastruktur.

IT-avdelningen har bidragit till länens riskmedvetenhet och kontinuitetsarbete genom omvärldsbevakning och kompetenshöjande insatser.

Länsstyrelsernas IT-avdelning har bidragit i den länsstyrelsegemensamma portföljstyrningen i förvaltning och projekt inom bland annat digitalisering av samhällsbyggnadsprocessen och att ta fram ett nytt system för vatteninformation. IT-avdelningen har bidragit i Projektet Digital Samverkan som är ett länsstyrelsegemensamt projekt som går ut på att etablera en eller flera lämpliga och användarvänliga tjänster för att kunna samverka digitalt inom Länsstyrelsen och med andra myndigheter och externa parter.

Telefonistorganisation

Funktionens uppdrag är att hantera samtal för 20 länsstyrelser genom vår gemensamma växel och En väg in (EVI) Kundsupport för jordbrukarstöd. Den övergripande inriktningen för telefonistorganisationen är att bedriva verksamheten med balans mellan kostnadseffektivitet, kvalitet och god service. Värdlän för telefonistorganisationen är Länsstyrelsen i Kronobergs län.

Telefonistorganisationen har under året levererat god service bland annat genom en hög tillgänglighet. Vi har besvarat fler samtal även under perioder när vi haft en lägre inkommande trafik. En stor mängd samtal har exempelvis handlat om energieffektiveringsstöd och varningsmottagare för invånare i kärnkraftslänen.

Telefonisterna i växeln har under året tagit emot hotfulla samtal med hot som var riktade mot telefonisten själv och mot vårt län men även samtal där hoten varit riktade mot andra län. Denna typ av samtal har inte förekommit innan och är en eskalering av det stegvis förändrade samtalsklimatet vi över tid uppmärksammat.

Under 2023 är påbörjade en ny programperiod för jordbrukarstöden. Det i kombination med perioder av torra, stora mängder regn och en ny typ av digital markuppföljning bidrog till en periodvis ökad mängd inkommande samtal för EVI kundsupporten för jordbrukarstöd.

Verksamheten arbetar för att kunna erbjuda länen en bredare service. Ett verksamhetsanpassat stödsystem som möjliggör utvecklingen är under produktion.

Samordnad löneservice

Funktionens uppdrag är att hantera löner för 22 myndigheter, 21 länsstyrelser samt Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF. Till och med september hanterade Löneservice även lönerna för Brottsförebyggande rådet. Löneservice huvuduppgift är att hantera löneutbetalningarna och leveranser inom utsatta tider för uppdragsgivarna med hög kvalitet och med god service. Värdlän för Löneservice är Länsstyrelsen i Kronobergs län.

Under 2023 har Löneservice i snitt hanterat 7 700 löner per månad för länsstyrelserna. Samma siffror för år 2022 är 7 900 löner per månad. Skillnaden beror dels på att 2022 var det valår och antalet anställda ökar tillfälligt. Uppsägningar och varsel på flera länsstyrelser har en viss påverkan redan nu.

Samordningen bidrar till en enhetlig och kostnadseffektiv hantering av löneutbetalningarna. Samordningen av lönehanteringen underlättar även i kontakt med andra myndigheter till vilka rapportering ska ske, exempelvis pensionsuppgifter, statistik och skatteuppgifter som rapporteras varje månad. Samarbetet i länsstyrelsernas nationella arbete blir enklare avseende lönerelaterade frågor och rutiner.

Under 2023 har Löneservice deltagit aktivt i projektet för anslutning till Statens servicecenters, SSC, lönetjänst. SSC har presenterat en förförstudie innehållande en utredning av införande av nytt systemstöd. Förstudiens krav och kriterier har analyserats av länsstyrelserna för att kunna fatta beslut om kravuppfyllnad.

Ekonomiadministration LstEA

LstEA har i uppdrag att effektivisera och samordna ekonomiadministration och redovisningsmodell så att länsstyrelsernas ekonomiska information är enhetlig, jämförbar och rättvisande. Vårdlän för ekonomiadministrationen är Länsstyrelsen i Örebro län.

LstEA har under året arbetat med att bland annat stödja och effektivisera arbetet för länsstyrelserna gällande ekonomi- och administration. LstEA har uppdaterat ekonomi- och lönehandboken, flera manualer samt hanterat drygt 1 000 supportfrågor genom LstEA support.

LstEA har under 2023 gjort drygt 30-tal utsökningar ur ekonomisystemet för länsstyrelsernas räkning och på sätt effektiviserat hanteringen och kvalitén för dessa förfrågningar, såväl interna som externa.

VÄS-förvaltningen har under året arbetat med att utveckla verksamhets- och ärendestrukturen (VÄS), vilket resulterat i en nytt VÄS-dokument.

ÅR-mallgruppen ha under året förvaltat och utvecklat den länsstyrelsegemensamma årsredovisningsmallen som ligger till grund för länsstyrelsernas årsredovisning.

Med frågeställningen om hur länsstyrelserna kan göra leverantörsbetalningarna mer säkra har LstEA gjort en förstudie och ett förslag som delgetts till alla länsstyrelser.

LstEA har under året haft en del fokus på att utveckla länsstyrelsernas arbete med e-handeln genom support, utformande av workshops, en nätverksdag samt ett strategidokument.

Dataskydd och informationssäkerhet

Safirns uppdrag är att främja informationssäkerhet och dataskydd både i det länsstyrelsegemensamma perspektivet och inom varje länsstyrelse. I funktionen ingår sedan tidigare befattningen dataskyddsombud och från 2023 den länsstyrelsegemensamma informationssäkerhetssamordnaren. Vårdlän för Safir är Länsstyrelsen i Stockholms län.

Tillsammans med förvaltningsorganisationen, Gemensamma kansliet och IT-avdelningen arbetar Safir systematiskt och riskbaserat med ständiga förbättringar i hanteringen av länsstyrelsernas information. Samverkan med IT:s säkerhetsenhet har fördjupats inom ramen för Utvecklingsprogrammet för stärkt digital motståndskraft. Vi har även haft god samverkan bland annat med det nystartade servicechefs nätverket.

Under året har vi genomfört en särskild insats för ökad och likartad förståelse om begreppet informationssäkerhet och de faktiska uppgifter som följer av detta för länsstyrelsernas del. Vårt uppdrag från länsrådsgrupp 7 att ta fram en styrmodell för hantering av risker i de länsstyrelsegemensamma portföljerna är genomfört och beslutat. Även i år har Safir varit en

drivande aktör och expertstöd för hur de 21 länsstyrelserna på ett säkert och effektivt sätt ska kravställa, anskaffa och hantera digitala arbetsredskap och ”molntjänster”.

En effekt av det länsstyrelsegemensamma arbetet med informationssäkerhet och dataskydd är att vi har höjt säkerhetskulturen genom ökad medvetenhet hos medarbetarna och framför allt hos de grupper som arbetar direkt med informationssäkerhetsfrågor.

Gemensamma kansliet

Gemensamma kansliet är en av länsstyrelsernas gemensamma stödverksamheter, som har i uppgift att stärka och stödja det länsstyrelsegemensamma utvecklings- och förvaltningsarbetet kopplat till digitalisering. Vårdlän för Gemensamma kansliet är Länsstyrelsen i Västmanlands län.

Gemensamma kansliet har under året samordnat och hanterat finansiella medel för den länsstyrelsegemensamma utvecklings- respektive förvaltningsportföljen. Det handlar bland annat om att medel ska betalas ut till respektive länsstyrelse för nedlagd arbetad tid i det gemensamma utvecklings- och förvaltningsarbetet. Den ekonomiska hanteringen mellan länsstyrelserna är en förutsättning för att kunna arbeta gemensamt med utveckling och förvaltning och ha ekonomi i balans. Det har bidragit till att respektive länsstyrelse kan upprätthålla god redovisningssed, i den finansiella redovisningen.

Gemensamma kansliet har i uppdrag att stödja ledningarna i länsrådsgrupp 2 och 7 samt länsrådsmötet. Kansliet ger också stöd till Landshövdinge-IT (LH-IT) och presidiet för Länsråds- och Landshövdingemöte (LR-LH). I stort handlar det om att ta fram verksamhetsanalyser och beslutsunderlag, att samordna och administrera möten samt ansvara för att sammanställa uppföljningen av de länsstyrelsegemensamma stödfunktionerna. Stödet har bidragit till att arbetet i grupperna har kunnat bedrivas på ett effektivt sätt.

Under året har Gemensamma kansliet utvecklat och förvaltat strukturer, processer och modeller för det länsstyrelsegemensamma utvecklingsarbetet och lyft behov av utveckling av dessa till berörd länsrådsgrupp. Detta innebär att stödja i processer, rutiner och modeller för projektledare och styrgrupper, analysera och bereda behov av gemensam nyutveckling och ansvara för länsstyrelsens gemensamma verksamhetsarkitektur. Gemensamma kansliet samordnar också länsstyrelsernas deltagande och arbete inom eSam (e-samverkansprogrammet).

Sammantaget har detta uppdrag genomförts enligt plan och med bland annat följande resultat:

- Tillsammans med IT och den länsstyrelsegemensamma stödfunktionen för informationssäkerhet och dataskydd genomfört ett utvecklingsarbete med syfte att stärkt länsstyrelsernas förmåga att driva utveckling ur ett helhetsperspektiv, förbättrat resursnyttjandet och bidragit till ökad transparens
- Ökad samverkan mellan länen genom att samordna ett forum för verksamhetsutvecklare med fokus på processbaserad verksamhetsutveckling. I dagsläget finns 12 länsstyrelser representerade.
- Bidragit i arbetet med att effektivisera länsstyrelsernas prövning och tillsyn
- Tillsammans med IT drivit ett utvecklingsuppdrag i syfte att identifierat eventuella behov av anpassningar av länsstyrelsernas förvaltningsmodell.

Gemensamma kansliet har utvecklat och förvaltat strukturer, processer och modeller för länsstyrelsegemensamma förvaltningsområden samt stöttat dem i arbetet. Arbetet innebär också att etablera nya förvaltningsområden samt planera och samordna gemensamma möten och konferenser för områdenas ledning.

Sammantaget har uppdraget genomförts enligt plan och med bland annat följande resultat:

- Etablerat ett nytt gemensamt förvaltningsområde
- Etablerat en ny struktur inom ett befintligt förvaltningsområde
- Ökat kunskapen om länsstyrelsernas gemensamma förvaltningsmodell genom att genomföra utbildningar och konferenser för objektägare och förvaltningsledare

- Genomfört ett utvecklingsarbete i syfte att förbättra de gemensamma strukturerna för kommunikation, information och uppföljning.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med könsuppdelad statistik

Individbaserad statistik redovisas inte genomgående könsuppdelat vid Länsstyrelsen. Motiveringen till det är bland annat att länsstyrelserna saknar systemstöd som möjliggör uppdelning av ärendestatistik efter kön. En stor del av länsstyrelsernas ärenden berör inte enskilda individer, det vill säga saknar uppgifter som kan relateras till kön. Det i kombination med krav på hantering av personuppgifter, ekonomiska resurser och nödvändiga prioriteringar av nya uppdrag i samband med större samhällstörningar är exempel på förklaringar till varför arbetet med att vidareutveckla länsstyrelsernas könsuppdelade statistik inte har kunnat prioriteras.

Det finns ett behov av och relevans att kunna följa upp kön i delar av länsstyrelsernas ärendehantering. Därför har ett beslut fattats om att länsstyrelserna gemensamt ska driva ett nationellt utvecklingsprojekt för att vidareutveckla statistik och systemstöd för redovisning av könsuppdelade uppgifter. Arbetet under 2023 har resulterat i att länsstyrelserna gemensamt har identifierat ett antal ärendegrupper där det finns personnummer registrerade och som är bra exempel att utgå ifrån i det fortsatta utvecklingsarbetet. Detta underlag blir en gemensam utgångspunkt i det fortsatta arbetet med att skapa bättre förutsättningar för att hantera könsuppdelad statistik i länsstyrelsernas gemensamma ärendehanteringssystem.

Exempel på ärendegrupper som har identifierats är

- personal i bevakningsföretag
- tillsyn över hund och katt
- bidrag till förvaltning av värdefulla kulturmiljöer
- samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken
- tillstånd för förvärv av lantbruksfastighet.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med Agenda 2030

Det länsstyrelsegemensamma arbetet med Agenda 2030 har som syfte att stödja länsstyrelserna i arbetet med regleringsbrevsuppdrag 1A1 avseende Agenda 2030 och fylla rollen som en regional samordnare. Arbetet har resulterat i fördjupad kunskap om agendans koppling till länsstyrelsernas verksamhet, spridning av goda exempel och tvärasektoriella arbetssätt, samt bättre omvärldsbevakning. Exempel på prestationer:

- Länsstyrelserna ingår i myndighetsnätverket GD-forum Agenda 2030. Länsstyrelsen är sedan 2022 samordnare för GD-forum; dels Lilla GD-gruppen, där landshövdingen i Värmland är ordförande, dels den Operativa gruppen, som består av tjänstepersoner.
- Medverkan i FN:s högnivåmöte i New York 9–19 juli. Inför mötet bidrog länsstyrelserna med ett flertal exempel på hållbarhetsarbete vilka användes och refererades till av den svenska delegationen. Medarrangör av aktivitet vid expertmöte för EU:s rådsarbetsgrupp för hållbar utveckling under Sveriges ordförandeskap.
- Extern samverkan med bland annat Nationella samordnaren för Agenda 2030 och Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA). Medverkan i RKA:s översyn av nyckeltal för Agenda 2030.
- Fördjupningar inom det länsstyrelsegemensamma Agenda 2030-arbetet; hur Agenda 2030 beaktas i beslut och processer, data/analys, kommunikation samt transformativ implementering dvs. hur myndigheten kan hantera komplexa hållbarhetsutmaningar. Möten med alla länsstyrelser, chefsnätverk och länsråd.
- Nyhetsbrev om Agenda 2030 och gemensam samverkansytan för Agenda 2030.

Bedömningen är att resultatet är gott och i allt väsentligt uppnår målet för det länsstyrelsegemensamma arbetet.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med miljömålen (RUS)

Regional Utveckling och Samverkan i miljömålssystemet (RUS) är länsstyrelsegemensamt samverkansorgan som finansieras genom anslag 1:2 Miljöövervakning med mera RUS samordnar och utvecklar miljömålsuppföljningen, bidrar till att åtgärdsarbetet intensifieras och följs upp samt förstärker länkarna mellan nationell, regional och lokal nivå. Arbetet bedrivs utifrån en verksamhetsplan med mål för perioden 2022–2024. Målen handlar om att utveckla miljömålsuppföljning och utvärdering, miljöinformationsförsörjning samt stöd i åtgärdsarbetet för att nå miljömålen.

I RUS styrgrupp ingår berörda chefsnätverk på länsstyrelserna, Havs- och vattenmyndigheten, Skogsstyrelsen samt Naturvårdsverket och SKR som adjungerade. I RUS arbetsgrupp ingår medarbetare från flera länsstyrelser. Exempel på prestationer:

- Påbörjat arbete med hur miljömålsuppdraget kan stärkas med bland annat en workshop.
- Samordnat, publicerat och analyserat regional årlig uppföljning av miljömålen som underlag för nationell uppföljning och regionalt kunskapsunderlag.
- Inom projekten miljöövervakning som underlag till miljömålsuppföljning, strategisk samhällsplanering som bidrar till miljö- och klimatmålen och cirkulär ekonomi i växtodling publicerat slutrapporter och kommunicerat resultaten.
- Genomfört sju webinarier om hållbar konsumtion och cirkulär ekonomi för länsstyrelser, regioner och kommuner.
- Genomfört workshopar om synergier mellan miljömål, klimatanpassning samt energi och klimat.
- Tagit fram vägledning för etappmål och regionala åtgärdsprogram för miljömålen. Medverkat i förvaltning av Åtgärdswebb för miljömålen.
- Samordnat, medverkat i och kommunicerat arbete med Miljömålsrådet och Agenda 2030.
- Medarrangerat miljömålsdagarna i Borlänge och årligt möte för länsstyrelsernas miljömålsuppdrag.

Bedömningen är att RUS aktiviteter under året i allt väsentligt bidragit till de uppsatta målen för 2022–2024.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med energi och klimat (LEKS)

Länsstyrelsernas energi- och klimatsamordning (LEKS) har som uppdrag att stödja, effektivisera och bidra till att utveckla länsstyrelsernas arbete med energiomställning och minskad klimatpåverkan. Genom dialog med Regeringskansliet om uppdrag och finansiering, samt en ledningskonferens med temat Energiutbyggnad med miljö i fokus, har LEKS stöttat länsledningarna i att leda den regionala energi- och klimatomställningen.

Under 2023 har LEKS utvecklat investeringsstöden Klimatklivet (stöd, utbildningar, rutiner, IT-utveckling, kommunikation) tillsammans med Naturvårdsverket och Elektrifieringspiloter (stöd, mallar och rutiner) tillsammans med Energimyndigheten. Detta har varit en förutsättning för att länsstyrelserna kunnat genomföra sina uppdrag med anpassning till de nya förordningarna. LEKS bedömning är att samordningen har bidragit till en mer enhetlig, rättssäker och kostnadseffektiv hantering av stöden.

LEKS har erbjudit länsstyrelserna forum för erfarenhetsutbyte och kompetenshöjning i genomförande av energi- och klimatstrategier, energibesparingsuppdraget (Fi2022/02571) samt

områden som robusta energisystem, effektiv energianvändning och regeringsremisser. LEKS bedömning är att detta tillsammans med gemensamt kommunikationsmaterial, som omvärldsbevakning och sammanställning av aktuella stödmedel, har underlättat, effektiviserat och utvecklat länsstyrelsernas regionala arbete med uppfyllandet av de nationella energi och klimatmålen.

Dialoger och samarbeten med andra länsstyrelsenätverk under året bedöms ha stöttat olika sakområden med energi- och klimatintegrering samt hantering av målkonflikter. Dialoger och samarbeten som skett med andra myndigheter, externa nätverk, arbetsgrupper bedöms bidra till ett samordnat och effektivt arbete med gemensamma frågor.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med civilområden

De civilområdesansvariga länsstyrelserna har ett geografiskt områdesansvar för sitt område när det gäller civilt försvar. Civilområdesansvariga länsstyrelser har uppgifter inför och vid fredstida kriser som handlar om att verka för länsöverskridande samordning av länsstyrelsernas planering och förberedelser inom civilområdet samt att ha en förmåga att utgöra en gemensam stödfunktion för länsstyrelserna vid hantering av fredstida krissituationer som berör flera län inom civilområdet. Civilområdesansvariga länsstyrelser får under vissa omständigheter ta över ansvaret för kommunal räddningstjänst inom sitt civilområde.

Civilområdesansvariga länsstyrelsernas uppgifter inför höjd beredskap fokuserar bland annat på planering mellan statliga myndigheter och Försvarsmakten och på att stödja länsstyrelsernas planering och förberedelser inom respektive län. Ytterligare ett uppdrag rör förberedelser av civila aspekter av värdlandsstöd.

Civilområdesansvariga länsstyrelser är högsta civila totalförsvarsmyndighet inom respektive civilområde och ska vid höjd beredskap bland annat samordna de civila försvarsåtgärderna och den civila delen av värdlandsstödet samt verka för att det civila och militära försvaret samordnas. De ska vidare ansvara för att en samlad lägesbild sammanställs och hålla regeringen informerad om händelseutvecklingen samt ge länsstyrelserna inom civilområdet vägledning i fråga om inriktning och prioritering.

Civilområdesansvariga länsstyrelser har under 2023 bemannat kanslierna i respektive civilområde, utvecklat strukturer för samverkan mellan civilområden, strukturer för samverkan med bland andra Försvarsmakten inom civilområden och strukturer för samverkan mellan civilområden och sektorsansvariga beredskapsmyndigheter. Länsöverskridande samordning av länsstyrelsernas planering och förberedelser är påbörjad under 2023. En gemensam plan för övertagande av kommunal räddningstjänst är framtagen och implementeringen är påbörjad i respektive civilområde. De civilområdesansvariga länsstyrelserna har etablerat en grundläggande förmåga att kunna vara ett stöd till berörda länsstyrelser vid fredstida kriser.

Civilområdesansvariga länsstyrelsernas geografiska områdesansvar för civilt försvar inför och vid höjd beredskap är klarlagt och deltagit i övningar kopplat till rapportering vid höjd beredskap. En struktur för krigsorganisation håller på att tas fram.

Vidare har civilområdesansvariga länsstyrelser fattat beslut om implementering av enhetliga former för gemensam beredskapsplanering.

Under 2023 har en särskild satsning genomförts avseende civila aspekter av värdlandsstöd och tillsammans med Försvarsmakten har en riktad utbildningsinsats genomförts gentemot berörda länsstyrelser, regioner och utvalda kommuner. Därefter har planering av värdlandsstöd initierats. Civilområdesansvariga länsstyrelser har även arbetat tillsammans med MSB i framtagandet av en nationell strategi för civilt värdlandsstöd.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med uppdrag "Rätt att försvara" – beakta jämställdhet och mänskliga rättigheter i krisledning

Länsstyrelsen Kronoberg har under 2023 samordnat uppdrag C8 "Rätt att försvara". Till uppdraget har en styrgrupp och en verkställande grupp varit kopplade.

Uppdraget syftar till att säkerställa att jämställdhetsperspektiv och frågor om mänskliga rättigheter beaktas i alla relevanta delar av krisledningen, både i fredstida kriser och under höjd beredskap.

Uppdraget har tydliggjorts i en projektplan där målet satts till att stärka länsstyrelsernas beredskapsorganisationer och dess olika funktioner (L1-L9, stabschefer, TiB samt myndighetsledning) i att efterfråga information, analysera underlag och fatta beslut som säkerställer att jämställdhet och mänskliga rättigheter beaktas i alla relevanta delar i hanteringen av händelser, med hänsyn till aktuella kriser, erfarenheter och behov för länsstyrelserna och deras samarbetspartners. Detta görs genom att ta fram funktionsanpassade beslutsstöd, utbildningsinsatser samt övningsunderlag inom området samt vid behov andra relevanta insatser. Projektet ska vidare implementeras på ett sätt som gör att insatserna blir förenliga och skapar synergier med andra länsstyrelsegemensamma arbetsgrupper och samordningsprocesser inom såväl krishantering, jämställdhet som mänskliga rättigheter.

I arbetet med uppdraget har följande produkter tagits fram:

- Funktionsspecifika stödmaterial för L1-L9, stabschefer samt myndighetsledning. Detta material innehåller även en kunskapsdel om mänskliga rättigheter och jämställdhet i kris- och krigsledningsarbetet.
- Övningsmaterial kopplat till de funktionsspecifika stödmaterialen
- Rekommendationer

Arbetet har genomförts i bred samverkan såväl internt som externt.

Länsstyrelsen i Kronobergs län gör den sammantagna bedömningen att syfte och mål för uppdraget är uppfyllt. Projektet har bidragit till att stärka förutsättningarna för länsstyrelsernas förmåga att värna civilbefolkningen i kris- och krigsledningsarbetet och i förlängningen att stärka försvarsviljan samt samhällets motståndskraft. De framtagna stödmaterialen bedöms bidra till att öka länsstyrelsernas förmåga att efterfråga information, analysera underlag och fatta beslut som säkerställer att jämställdhet och mänskliga rättigheter beaktas i alla relevanta delar i hanteringen av händelser. Vidare har uppdraget bidragit till att skapa synergier mellan olika nätverk och sakområden inom länsstyrelsernas verksamheter och genom detta skapat förutsättningar för en fortsatt utveckling efter projektets avslut.

Länsstyrelsen
Värmland

www.lansstyrelsen.se